

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ Д.Є. ЗАДОРА»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчально-виховної роботи

 Гірник М.Ю.

29 серпня 2025

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

галузь знань

спеціальність

освітньо-професійний ступінь

освітньо-професійна програма

02 Культура і мистецтво

025 Музичне мистецтво

Фаховий молодший бакалавр

Музичне мистецтво

Ужгород – 2025

Розробники:

Сокач Маріанна Ернестівна, викладач-методист, заслужений працівник культури України

Програму атестації здобувачів освіти обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Фортепіано», протокол №1 від 29 серпня 2025 року

Голова циклової комісії Сокач М.Е.
(підпис) ПІБ

Шіпош Наталія Андріївна, викладач-методист

Програму атестації здобувачів освіти обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Оркестрові струнні інструменти», протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова циклової комісії Шіпош Н.А.
(підпис) ПІБ

Томич Ференц Ференцович, викладач-методист, заслужений артист України

Програму атестації здобувачів освіти обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Оркестрові духові та ударні інструменти», протокол №1 від 29 серпня 2025 року

Голова циклової комісії Томич Ф.Ф.
(підпис) ПІБ

Стегней Володимир Васильович, викладач-методист, заслужений працівник культури України

Програму атестації здобувачів освіти обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Народні інструменти», протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова циклової комісії Стегней В.В.
(підпис) ПІБ

Шіпош Василь Андрійович, викладач

Програму атестації здобувачів освіти обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Хорове диригування», протокол № 1 від 29 серпня 2025 року

Голова циклової комісії Шіпош В.А.
(підпис) ПІБ

Підгородська Надія Миколаївна, викладач-методист, заслужений працівник культури України

Програму атестації здобувачів освіти обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Спів», протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова циклової комісії _____ _____ Підгородська Н.М.
(підпис) ПІБ

Стинич Наталія Іванівна, викладач-методист

Програму атестації здобувачів освіти обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Теорія музики», протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова циклової комісії _____ _____ Стинич Н.І.
(підпис) ПІБ

Яковлева Вікторія Борисівна, викладач, кандидат філологічних наук

Програму атестації здобувачів освіти обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Загальноосвітні, гуманітарні та соціально-економічні дисципліни», протокол № 1 від 28 серпня 2025 року

Голова циклової комісії _____ _____ Яковлева В.Б.
(підпис) ПІБ

Пояснювальна записка

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти – встановлення відповідності результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти вимогам освітньо-професійної програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту. Метою атестації є оцінювання рівня набутих здобувачами освіти компетентностей (загальних та спеціальних) та оволодіння результатами навчання, які виявляються в знаннях, уміннях та навичках розв'язання спеціалізованих завдань та практичних проблем у сфері музичного мистецтва в контексті педагогічної, виконавської, музично-теоретичної, диригентської та організаційно-творчої діяльності.

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» проходить у формі публічної демонстрації досягнень у вигляді концертних виступів («Спеціальний клас», «Концертмейстерський клас», «Ансамбль»), кваліфікаційного іспиту «Основи педагогічної майстерності» та публічної демонстрації досягнень у вигляді кваліфікаційної роботи (профілізація «Теорія музики»).

Концертні виступи передбачають публічне виконання здобувачем фахової передвищої освіти сольної або в складі колективу концертної програми, записуються на електронні носії та зберігаються в репозитарії коледжу. Кваліфікаційний іспит з основ педагогічної майстерності включає перевірку досягнень результатів навчання з освітніх компонентів «Педагогіка і психологія», «Методика навчання гри на інструменті» (профілізації «Фортепіано», «Оркестрові струнні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти»), «Методика викладання хорових дисциплін» (профілізація «Хорове диригування») «Методика навчання співу» (профілізації «Спів», «Музичне мистецтво естради»), «Методика викладання музично-теоретичних дисциплін» (профілізація «Теорія музики»), загальних, спеціальних компетентностей, визначених Стандартом та освітньо-професійною програмою, у тому числі перевірку практичної демонстрації набутих здобувачем фахової передвищої освіти викладацьких компетентностей.

Отримання додаткової кваліфікації «Керівник аматорського колективу (хору, оркестру, ансамблю)» забезпечується блоком відповідних професійно-орієнтованих дисциплін, проходженням виробничої (виконавської) практики та складанням кваліфікаційного іспиту з публічної демонстрації методики роботи з аматорським музичним колективом.

Вимоги до рівня підготовки випускника:

Здобувачі фахової передвищої освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво» повинні володіти такими компетентностями:

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або в процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях;

загальними:

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

спеціальними:

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 6 Здатність передавати знання, застосовувати професійні та педагогічні методи, підходи, технології, знання вікової психології в умовах роботи з аматорським колективом та/або в педагогічній діяльності на рівні початкової мистецької освіти.

СК 7 Здатність самостійно організувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 9 Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва у професійній діяльності.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної /організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

У результаті опанування змісту ОПП фаховий молодший бакалавр повинен демонструвати такі **результати навчання:**

РН 1 Спілкуватися державною мовою усно і письмово в процесі навчання та виконання завдань.

РН 2 Володіти іноземною мовою на рівні, необхідному для виконання професійних завдань.

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 7 Використовувати відповідні інформаційні, технічні, цифрові ресурси для запису та/або аранжування музичних композицій, розробки музично-інформаційних презентацій, опрацювання нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності.

РН 10 Володіти методикою роботи з учнем, учнівським та/або аматорським колективом з урахуванням вікових особливостей учасників.

РН 11 Підбирати навчальний/виконавський репертуар з урахуванням музичних здібностей та/або цілей навчання здобувачів початкової мистецької освіти та/або рівня аматорського колективу.

РН 12 Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/ організаційно-творчій діяльності.

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 14 Розробляти та документувати навчально-методичні/творчі матеріали, вести документацію, пов'язану з виконанням професійних обов'язків.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16 Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

РН 20 Зберігати та примножувати культурно-мистецьку спадщину регіону.

**Публічна демонстрація досягнень у вигляді концертного виступу
«Спеціальний клас»
профілізація «Фортепіано»**

Здобувач освіти повинен виконати програму з п'яти творів, в число яких входить:

поліфонічний твір (три або більше голосний);
велика форма: класичне сонатне *allegro*;
розгорнута п'єса, або велика форма композитора XIX-XXI століття
етюд віртуозно-концертного характеру;
твір малої форми: п'єса

Обов'язковим є виконання твору українського композитора.

Рекомендований репертуар зі спеціального класу

Поліфонічні твори

Бах Й. С. «Добре темперований клавір»: т.І, т.ІІ (Прелюдія та фуга на вибір)

Фантазія і фуга ля-мінор

Органна прелюдія і фуга ля-мінор (транскрипція Ф. Ліста Ф.)

Органна токато і фуга ре-мінор (транскрипція Таузіга К.)

Букстегуде Д. Прелюдія і фуга фа-дієз мінор

Вілінський М. Фуга сі-бемоль мінор

Мендельсон Ф. Прелюдії і фуґи (на вибір)

Скорик М. Прелюдії і фуґи (на вибір)

Хіндеміт П. «Ludus tonalis»

Велика форма: класичне сонатне *allegro*

Бетховен Л. 1-ша частина Сонати (на вибір):

- op.2 №1 f-moll;

- op.10 №1 c-moll

- op. 14 №1 E-dur,

- op. 14 №2 G-dur;

- op.49 №1 g-moll,

- op.49 №2 G-dur,

- op.79 №25 G-dur

Гайдн Й. 1-ша частина Сонати (на вибір):

- №2 e-moll

- №3 Es-dur

- №4 g-moll

- №5 C- dur

- №6 Cis-moll

- №7 D-dur

- №12 G-dur

- №14 F-dur

- №17 G-dur

- №20 D-dur

- №31 D-dur
- №39 h-moll
- №43 C-dur

Моцарт В. 1-ша частина Сонати (на вибір):

- №1 C-dur, K.279
- №2 F-dur, K.280
- №5 G-dur, K.283
- №7 C-dur, K.309
- №9 D-dur, K.311
- №12 F-dur K.332
- №13 B-dur K.333
- №16 C-dur K.545
- №17 F-dur K.547
- №18 B-dur K.570

Розгорнута п'єса, або велика форма композитора XIX-XXI століття

Барток Б. Сюїта.

Барток Б. Соната

Борткевич С. Балада

Брамс Й. тв.10 №1 Балада, тв.78 Рапсодії: сі-мінор, соль-мінор

Брамс Й. «Варіації на угорську тему»

Верді Дж.- Ліст Ф. «Ріголетто».

Вілінський М. Варіації Фа-мажор

Гріг Е. Соната

Дебюссі К. «Бергамаська сюїта»

Дремлюга М. «Весняна сюїта»

Жук О. «Українська рапсодія»

Задор Д. Соната

Колеса М. «Картинки Гуцульщини»

Колеса М. Сонатина «Слідами Довбуша»

Кос-Анатольський А. «Буковинська сюїта»

Косенко В. Соната №2

Лисенко М. Друга рапсодія на українські теми «Думка-шумка».

Ліст Ф. «Угорські рапсодії» (на вибір); Тарантела

Ліст Ф. Соната

Мендельсон Ф. «Серйозні варіації» ре-мінор

Надененко Ф. Сюїта у формі старовинних танців. Балада

Равель М. Сонатина

Ревуцький Соната

Ревуцький Л. Соната

Скорик М. Партита №5.

Шамо Ю. Соната

Шопен Ф. Полонези, Скерцо, Балади

Шуберт Ф. Сонати (на вибір)

Шуман Р. «Метелики». Новелети: №№1, 2,7,8; «Віденський карнавал»

Шуман Р. Соната

Етюдів віртуозно-концертного характеру

Дебюссі К. Дванадцять етюдів

Жук О. Етюд-токата

Задор Д. Етюд до мінор

Коломієць А. Шість етюдів-каприсів

Косенко В. Етюди ор.8, «11 етюдів у формі старовинних танців»

Ліст Ф. «Полювання»; «Шум лісу»; «Коло гномів»

Етюди ор.1

Концертні етюди: фа-мінор, Ре-бемоль мажор

Мошковський М. тв.24 «Іскри» Соль-бемоль мажор

Надененко Ф. Етюд

Пахульський В. тв.19 Токата До-мажор

Шимановський К. тв.4 №3 Етюд

Шопен Ф. Етюди: тв.10, тв.25

Штогаренко А. «Етюди-малюнки»

Твір малої форми: п'єса

Барбер С. Скерцо

Барток Б. Багателі: тв.6, тв.8, тв.14 ; «Allegro Barbaro»

Барвінський В. Прелюдії . Фортепіанний цикл «Любов».

Брамс Й. Інтермеццо: тв.117, тв.118, тв.119. Капричіо

Бріттен Б. Ноктюрн.

Вілінський М. Три прелюдії

Віла-Лобос Е. «Полішинель». «Танок індійця»

Гершвін Д. Три прелюдії

Гуно Ш.- Ліст Ф. Вальс з опери «Фауст»

Довженко В. Дума. «Дівочий хоровод»

Жук О. Вальс-скерцо

Задерацький В. 24 прелюдії

Іщенко Ю. Токата

Косенко В. «Поема-легенда»; Вальс фа-дієз мінор; Мазурка мі-бемоль мінор

Копленд А. «Гумористичне скерцо»

Кос-Анатольський А. Шість прелюдій

Ліст Ф. П'єси з циклу «Роки мандрівок»; Сонети Петрарки; «Забутий вальс»

Лятошинський Б. тв.38 Три прелюдії; Балада тв.44 П'ять прелюдій.

Надененко Ф. «Гумореска»; Поема

Нижанківський Н. «Спомин»

Ревуцький Л. Прелюдії: тв.4, тв.7, тв.11

Равель М. Пavana. «Сумні птахи». «Гра води». «Долина дзвонів»

Скорик М. Бурлеска. Коломийка.

Шамо І. Токата ля мінор; Прелюдії; «Тарасові думки»

Штогаренко А. «Пам'яті музикантів»

Шопен Ф. Ноктюрни; Вальси; Прелюдії

Шуберт Ф. - Ліст Ф. «Вечірня серенада»; Баркарола
Шуман Р. Лісові сценки; Дитячі сцени; Листки з альбому; Фантастичні п'єси
Шуман Р.- Ліст Ф. «Посвята»

Орієнтовні програми для концертного виступу зі спеціального класу

Варіант 1

- 1 Бах Й.С. – Прелюдія та fuga сі-бемоль мінор Іт.ДТК
- 2 Моцарт В. – Соната Ре мажор, 1ч.
- 3 Шопен Ф. – Скерцо №1 сі мінор
- 4 Ліст Ф.– Концертний етюд «Хоровод гномів»
- 5 Косенко В. – Поема сі мінор, тв.5 №1.

Варіант 2

- 1 Скорик М.– Прелюдія та fuga Фа мажор
- 2 Гайдн Й. – Соната Мі-бемоль мажор, 1ч.
- 3 Равель М. – Сонатина
- 4 Надєненко Ф. – Поема
- 5 Задор Д.– Етюд до мінор

Варіант 3

- 1 Бах Й.С. – Прелюдія та fuga фа-мінор І.т. ДТК
- 2 Бетховен Л. – Соната № 21, ч.1.
- 3 Шуман Р. – Віденський карнавал
- 4 Шопен Ф. – Етюд №12 op.25 до мінор
- 5 Скорик М. – Бурлеска

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Спеціальний клас», профілізація «Фортепіано») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – здобувач освіти виконує програму без текстових помилок, на високому технічному рівні, емоційно яскраво, артистично. Осмислено відтворює художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових та жанрових особливостей. Вміє абстрактно і творчо мислити. Володіє засобами виконавської виразності та технічної майстерності. Демонструє поліфонічне мислення, метро-ритмічну стабільність, культуру звуковидобування та педалізації. Вміє долати сценічне хвилювання та успішно презентувати результати власної мистецької діяльності.

«добре» – виконання технічно стабільне, емоційно виразне, але мають місце незначні текстові та штрихові помилки, які носять випадковий характер. Здобувач освіти визначає зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту. Демонструє володіння навичками поліфонічного мислення. Вміє абстрактно і творчо мислити. Здобувач освіти володіє основними засобами фортепіанного

виконавства. Допускаються деякі незначні порушення темпоритму та використання педалі. Має місце часткове сценічне хвилювання.

«задовільно» – слабо сформоване художньо-образне мислення. Виконання маловиразне, невпевнене, з текстовими помилками. Мають місце технічні зриви, метро-ритмічні порушення. Не до кінця може визначити зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору, демонструє низький рівень розвитку музикального слуху, непереконаливість виконавської інтерпретації музичних творів. Недостатнє володіння звуковидобуванням, штрихами; часто невірна педалізація, ритмічна нестійкість, обмежені технічні можливості Під час презентації результатів власної мистецької діяльності, мають місце сценічне хвилювання та скутість.

«незадовільно» – здобувач освіти не володіє програмовим матеріалом. Велика кількість текстових помилок, відсутність професійних навичок, нерозуміння художньо-образного змісту творів, низький рівень технічної підготовки, неспроможність відтворити художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей. Нездатний визначити зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору, демонструє низький рівень розвитку музикального слуху, технічну неготовність до поставлених завдань. Не володіє сценічною витримкою.

«Спеціальний клас»

профілізація «Оркестрові струнні інструменти»

Здобувач освіти повинен виконати програму з чотирьох творів, в число яких входить:

- дві частини поліфонічного твору для скрипки, (віолончелі) соло;
- твір великої форми (I або II-III частини концерту);
- віртуозна п'єса;
- п'єса кантиленного характеру.

Обов'язковим є виконання твору українського композитора.

Рекомендований репертуар зі спеціального класу

Скрипка

Поліфонічні твори для скрипки соло

- Бах Й.С. Сонати і партити для скрипки соло.
- Телеман Г.Ф. 12 Фантазій для скрипки соло.

Твори великої форми

- Барбер С. Концерт.
- Бах Й.С. Концерт Мі мажор.
- Брух М. Концерт соль мінор.
- В'єтан А. Концерти № 4,5
- Венявський Г. Концерт № 2.
- Гайдн Й. Концерти Соль мажор, Сі ь мажор

Дваріонас Б. Концерт.
Дворжак А. Концерт.
П. Каструччо Концерт g-moll.
Лало Е. Іспанська симфонія.
Мендельсон Ф. Концерт мі мінор
Моцарт В. А. Концерти № 3, 4.
Перголезі Д. Концерт Сі бемоль мажор.
Сен-Санс К. Концерт №3.
Хачатурян А. Концерт.

П'єси

Барток Б. Румунські танці.
Брамс Й. Угорські танці.
В'єтан А. Тарантела.
Гомоляка В. Рондо.
Дворжак А. Балада.
Домінчен К. Поема. Романс. Скерцо.
Зноско-Боровський О. Українська сюїта. Українське скерцо.
Карабіц І. Ліричні сцени.
Кармінський М. Молитва.
Кос-Анатольський А. Романс із балету «Хустка Довбуша», Танець Дзвінки
Косенко В. Мрії.
Лисенко М. Елегійне капріччіо. Романс.
Людкевич С. Чабарашка. Квочка. Арієта. Голосіння.
Мартон І. Колискова. Скерцо. Новелета.
Мейтус Ю. АLEGRO.
Новачек О. Безперервний рух.
Паганіні Н. Кантабіле.
Респігі О. Арія. Гумореска. Колискова.
Сарасате П. Інтродукція і Тарантела.
Сарасате П. Іспанські танці.
Сільванський М. Скерцо.
Скорик М. Алегрето і танець. Елегія.
Степовий Я. Прелюд
Сук Й. 4 п'єси: Балада, Апасіоната, Сумна мелодія, Бурлеска.
Теличко В. Скерцо.
Уманець В. Новела.
Фрейдлін Я. Сюїта.
Хачатурян А. Пісня- поема. Ноктюрн.
Штогаренко А. Пісня.
Щуровський Ю. Романс.

Віолончель

Поліфонічні твори для віолончелі соло

Бах Й.С. Сюїти для віолончелі соло.

Твори великої форми

Бах Х. Концерт до мінор, 1 частина

Боккеріні Л. Концерти Соль мажор, Сі бемоль мажор, Ре мажор, До мажор

Гайдн Й. Концерт До мажор, 1, 2, 3 ч.

Гайдн Й. Концерт Ре мажор, 2, 3 ч.

Давидов К. Концерти №1, №2

Лало Е. Концерт ре мінор.

Стаміц К. Концерт До мажор

Сен-Санс К. Концерт ля мінор

Хачатурян А. Концерт.

П'єси

Алмаші З. Елегія.

Альбеніс І. Астурія

Айвазян А. Концертний етюд.

Бах Й.С. Адажіо.

Барвінський В. Думка, Гумореска, Колискова.

Вериківський М. Водограй. Рондо.

Гендель Г. Арія.

Гоенс Д. Тарантела.

Гранадос Е. Інтермецо.

Дваріонас Б. Елегія.

Дебюссі К. Ляльковий Кен-Уок.

Дімітреску Ц. Селянський танець.

Жербін М. Елегія.

Косенко В. Колискова

Лисенко М. Гавот. Сум.

Людкевич С. Колискова

Лятошинський Б. Дві мазурки

Мендельсон Ф. Пісня без слів.

Нассадо Г. Інтермецо. Серенада.

Поппер Д. Прядка. Метелики.

Ревуцький Л. Балада. Пісня.

Сечкін В. Колискова.

Теличко В. Проста пісня.

Цинцадзе С. Сачідао, Колискова.

Щуровський Ю. Танець-Рондо.

Орієнтовні програми для концертного виступу зі спеціального класу

Варіант 1

Скрипка

1. Телеман Г.Ф. Фантазія №7, I та II частини.
2. Каструччо П. Концерт g-moll, I ч.
3. Уманець В. Новела.
4. Фрейдлін Я. Фінал із сюїти.

Віолончель

1. Бах Й.С.. Прелюдія та Жига із Сюїти №1, Соль мажор
2. Боккеріні Л. Концерт №3, Соль мажор, I частина
3. Сечкін В. Колискова.
4. Айвазян А. Концертний етюд.

Варіант 2

Скрипка

1. Бах Й.С. Алеманда і Куранта із партити №2, d-moll.
2. Венявський Г. Концерт №2, d-moll, I ч.
3. Скорик М. Елегія.
4. Домінчен К. Скерцо.

Віолончель

1. Бах Й.С. Сарабанда і Жига із Сюїти №2, ре мінор
2. Стаміц К. Концерт До мажор, I частина
3. Алмаші З. Елегія.
4. Поппер Д. Метелики.

Варіант 3

Скрипка

1. Бах Й.С. Сарабанда і жига із партити №2, d-moll.
2. Лало Е. Іспанська симфонія, I ч.
3. Кос-Анатольський А. Романс із балету «Хустка Довбуша».
4. Мейтус Ю. Алегро.

Віолончель

1. Бах Й.С. Алеманда і Куранта із Сюїти №3, До мажор
2. Лало Е. Концерт ре мінор, I частина
3. Теличко В. Проста пісня.
4. Гоенс Д. Тарантела.

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Спеціальний клас», профілізація «Оркестрові струнні інструменти») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – здобувач освіти грає на музичному інструменті артистично, яскраво, емоційно, виразно, осмислено відтворює художньо-образний зміст музичних творів, відповідно до їх стильових особливостей. Вільно володіє технічними засобами необхідними для переконливої виконавської інтерпретації музичних творів. Має добру сценічну витримку, успішно презентує результати власної мистецької діяльності.

«добре» – здобувач освіти грає на музичному інструменті виразно, емоційно, осмислено відтворює художньо-образний зміст музичних творів, відповідно до їх стильових особливостей, але при цьому мають місце незначні текстові, штрихові чи інтонаційні помилки, які носять випадковий характер і суттєво не впливають на реалізацію поставлених завдань. В достатній ступені володіє технічними засобами необхідними для виконавської інтерпретації музичних творів. Має місце часткове сценічне хвилювання, але в цілому добре презентує результати власної мистецької діяльності.

«задовільно» – здобувач освіти грає на музичному інструменті маловиразно, недостатньо емоційно, в цілому відтворює художньо-образний зміст музичних творів, відповідно до їх стильових особливостей. але при цьому демонструє слабкий рівень розвитку музикального слуху, непереконливість виконавської інтерпретації музичних творів, обмежені технічні можливості. Під час презентації результатів власної мистецької діяльності мають місце сценічне хвилювання та скутість, текстові втрати.

«незадовільно» – здобувач освіти не володіє музичним інструментом на належному технічному рівні, тому не може відтворити художньо-образний зміст музичних творів, відповідно до його стильових особливостей. Демонструє низький рівень розвитку музикального слуху, технічну неготовність до поставлених завдань. Не володіє сценічною витримкою і не може презентувати результати власної мистецької діяльності.

«Спеціальний клас»

профілізація «Оркестрові духові інструменти»

Здобувач освіти повинен виконати програму з трьох творів, в число яких входить:

твір великої форми;

дві різнохарактерні п'єси.

Обов'язковим є виконання твору українського композитора.

**Рекомендований репертуар зі спеціального класу
Дерев'яні духові інструменти (флейта, гобой, кларнет, фагот, саксофон):
1. Твір великої форми.**

Флейта

Дев'єн Ф. Концерт No4 G-dur II, або II, III чч.

Дев'єнн Ф. Концерти №№ 1,4,8

Моцарт В.А. Концерт D-dur I, або II,III чч.

Моцарт В. А. Концерт G-dur I, або II, III чч.

Пуленк Ф. Соната I, або II-III чч.

Гобой

Крамарж Ф. Концерт «Фа-мажор»

Мединь Я. Сюїта для гобоя соло

Моцарт В. Концерт «До-мажор»

Пуленк Ф. «Соната»

Телеман Г. Сонати: до-мінор, соль-мінор, ля-мінор.

Кларнет

Боцца Е. Буколіка

Вебер К. Варіації для кларнета

Вебер К. Концерт No1, Концерт №2

Вебер К. Большой концертний дует

Мессаже А. Конкурсне соло

Фагот:

Вівальді А., Концерт мі мінор

Вебер К. Концерт

Моцарт В. А., Концерт до мажор

Тансман А., Сонатина

Томазі А. Концерт

Саксофон:

Бонно П. Концерт

Борн Ф. Фантазія на теми з опери «Кармен»

Бутрі Р. Дивертисмент

Ібер Ж. Камерне концертіно

Georges Guilgaud « First Concertino»

2. Дві різнохарактерні п'єси:

Флейта

Андерсен Й. Експромт. Легенда

Бердиев М. Експромт. Скерцо

Буєвський Б. Мелодія

Відор М. Романс. Скерцо

Гобер Ф. Ноктюрн і алегро
Дичко Л. Партита для флейти соло
Лисенко М. Фантазія на дві українські народні теми

Гобой
Боцца Е. Фантазія пастораль
Гідаш Ф. Дві п'єси
Глієр Р. Анданте
Колодуб Л. Українські витинанки
Колодуб Л. Гуцульські старосвіцькі награвання
Лисенко М. Романс
Шуман Р. Три романси

Кларнет
Бах Й.С. Аріозо
Бернстайн Л. П'єса
Глієр Р., Анданте
Глюк К., Мелодія
Задор Д. Гаданочка
Ковач Б. Твори для кларнета соло
Колодуб Л. Ескіз в молдавському стилі. Поема
Колодуб Л. Поема.
Лятошинський Б., Мелодія
Мединь Я. Романс.
Обер Д. «Жига»
Теличко В. Мелодія Фагот
Саксофон
Альбеніс І. Астурія
Боцца Е. Арія
Демчишин Р. «Мрії»
Ітурральде. П. Маленький чардаш (для саксофона-альта і саксофона-тенора з фортепіано).
Крейслер В. Ш. Циганська серенада.
Ліст Ф. Забутий вальс (для саксофона-тенора і фортепіано).
Молінееллі Р. Танго клуб «Нью-Йорк»

Мідні духові інструменти (труба, валторна, тромбон, туба):

1. Твір великої форми.

Труба
Боцца Е. Сільські картинки. Рапсодія
Бьоме О. Конерт для труби
Гайдн Й. Концерт для труби Es - dur
Гуммель І. Концерт.
Депре Ф. Концертіно.

Мартіну Б. Соната.

Валторна

Гайдн Й. Концерт №2

Глієр Р. Концерт для валторни (окремі частини)

Матіс К. Концерт №4

Мединь Я . Концерт для валторни.

Моцарт В. Концерт №4 (окремі частини)..

Росетті Ф. Концерти: Мі-бемоль-мажор, 1ч.; Мі-мажор, 1ч.

Тромбон

Давід Ф. Концертино

Кларк Дж. Фантазія

Сероцький К. Сонатина

Пауер Дж.. Капріччіо.

Рейхе Е. Концерт №1.

Туба

Вівальді А. Соната

Грефе Ф. Концерт

Колодуб Л. Епічне концертіно

Новаковський Й. Концертіно

Пауер Дж. Капріччіо.

Рейхе Е. Концерт №1

2. Два різнохарактерні твори:

Труба

Абрамян Е. Скерцо

Бах Й.С. - Гуно Ш. Аве Марія

Бара Ж. Анданте і скерцо.

Брандт В. Концертштюк мі-бемоль мажор

Колодуб Ж. Ліричне інтермецо

Мертен Е. Концертне рондо

Валторна

Бетховен Л.В. Аделаїда

Бетховен Л.В. Чарівна квітка

Бізе Ж. Пісня Тореадора з опери “Кармен”

Гайдн Й. Аллегро з Симфонії №104

Гайдн Й. Рондо

Глієр Р. Вальс (перекл. Янкелевича А.)

Глюк К.В. Арія з опери “Орфей”

Дворжак А. Чотири романтичних п’єси

Мезьо І. Танець
Моцарт Л. Волинка
Сен-Санс К. Концертна п'єса 1,2 ч.

Тромбон
Бах Й.С. «Арія» на струні «соль»
Боцца Е. В стилі Баха.
Вебер К. «Романс»
Дефей Ж-М. «У манері Вівальді»
Кук Е. Боливар
Марченко В. «Каприс F-Dur для тромбона соло»
Ропар Ж. П'єса ми-бемоль мінор.

Туба
Гендель Г. Жига
Лисенко М. «Елегія»
Колодуб Л. «Гумористична кадрили»
Лятошинський Б. «Мелодія»
Вебер К. «Романс»
Боцца Е. Прелюдія і алегро.

Ударні інструменти

1. Твір великої форми (на ксилофоні або вібрафоні).

Крейслер Ф. «Китайський тамбурин» (ксилофон)
Ліст Ф. Рапсодія № 2 (ксилофон)
Рзаєв Г. Концертіно (ксилофон)
Сарасате П. Інтродукція та тарантела (ксилофон)
Різнохарактерний твір для перкусії або литавр
Бодо С. «Маленька п'єса № 3» ред. Рудзінського М.
Вотрін В. «П'єса у складному розмірі» (перкусія)
Гуммель Б. Концерт (перкусія)
Каппіо А. «Чарджер» ритмосоло для малого барабана
Палієв Д. «Концертний Етюд №10» ред. Олійника Б. (литаври)
Палієв Д. «Малий том» ред. М.Рудзінського (перкусія)
Шистін В. Темпо болеро

Різнохарактерний твір для ксилофона або вібрафона.

Дебюсі К. «Місячне сяйво» (вібрафон)
Єрмоленко А. «Липень»
Живкович Н. «Рок Сонг»
Живкович Н. «Балада»
Пітерсон О. «Східна балада»
Розауро Н. «Соната»
Сарасате П. Інтродукція і тарантела. Циганські приспиви
Шлюттер В. «Скажений кіт»

Орієнтовні програми для концертного виступу зі спеціального класу Варіант 1

Флейта

1. Моцарт В. А. Концерт для флейти з оркестром «D-dur» (I, або II,III чч.)
2. Лисенко М. Фантазія на дві українські народні теми
3. Гобер Ф. Ноктюрн і алегро

Гобой

1. Крамарж Ф. Концерт «Фа-мажор»
2. Глієр Р. Анданте
3. Колодуб Л. Українські витинанки

Кларнет

1. Вебер К. Концерт №1 для кларнета з оркестром
2. Задор Д. Гаданочка
3. Обер Д. Жига

Фагот

1. Моцарт В. А., Концерт до мажор
2. Глієр Р., Анданте
3. Бах Й.С., Аріозо

Саксофон

1. Ібер Ж. Камерне концертіно
2. Колодуб Л. Українські витинанки (для інструменту «Соло»)
3. Ітурральде. П. Маленький чардаш (для саксофона-альта з фортепіано).

Труба

1. Бьоме О. Конерт для труби
2. Лятошинський Б. Мелодія
3. Мертен Е. Концертне рондо

Валторна

- Росетти Ф. Концерти: Мі-бемоль-мажор, 1ч.; Мі-мажор, 1ч
Бізе Ж. Пісня Тореадора з опери “Кармен”
Теличко В. «П’єса пам’яті Емілія Кобулея»

Тромбон

1. Давід Ф. «Концертіно»
2. Вебер К. «Романс»
3. Колодуб Л. «Гумористична кадрили»

Туба

1. Колодуб Л. Епічне концертіно

2. Гендель Г. Жига
3. Лисенко М. «Елегія»

Ударні інструменти

1. Ліст Ф. Рапсодія №2 (ксилофон) ред. Б. Олійника В. Шистін. Темпо болеро (литаври)
2. Дебюсі К. «Місячне сяйво» (вібрафон)
3. Палієв Д. «Малий том» ред. М. Рудзінського (перкусія)

Варіант 2

Флейта

1. Моцарт В. А. Концерт для флейти з оркестром «G-dur» (I, або II, III чч.)
2. Дичко Л. Партита для флейти соло
3. Андерсен Й. Легенда

Гобой

1. Мединь Я. Сюїта для гобоя соло
2. Шуман Р. Три романси
3. М. Лисенко. Елегія

Кларнет

1. Мессаже А. Конкурсне соло
2. Колодуб Л. Поема.
3. Бара І. П'єса в соль мінорі

Фагот

1. Вебер К. Концерт
2. Лятошинський Б., Мелодія
3. Боцца Е. Речитатив. Сицилиана. Рондо

Саксофон

1. Цайтц В. Концертіно .
2. Колодуб Л. Старосвіцькі гуцульські награвання (для інструменту «Соло»)
3. Крейслер В. Циганська серенада.

Труба

1. Брандт В. Концертштюк «мі-бемоль мажор»
2. Гайдн Й. Концерт для труби «Es – dur»
3. Колодуб Ж. Ліричне інтермецо

Валторна

1. Матіс К. Концерт №4
2. Гайдн Й. Рондо
3. Глієр Р. Вальс (перекл. Янкелевича А.)

Тромбон

1. Боцца Е. «В стилі Баха».
2. Лисенко М. «Елегія»
3. Рейхе Е. «Концерт №1.»

Туба

1. Грефе Ф. Концерт
2. Колодуб Л. «Гумористична кадриль»
3. Лятошинський Б. «Мелодія»

Ударні інструменти

1. Єрмоленко А. «Липень»
2. Палієв Д. «Малий том» ред. Рудзінського М. (перкусія)
3. Сарасате П. Інтродукція та тарантела (ксилофон)

Варіант 3

Флейта

1. Дев'єн Ф. Концерт для флейти з оркестром №4 «G-dur»(II, або II, III чч).
2. Буєвський Б.. Мелодія
3. Відор М. . Скерцо

Гобой

1. Моцарт В. Концерт «До-мажор»
2. Колодуб Л. Українські витинанки
3. Колодуб Л. Гуцульські старосвіцькі награвання

Кларнет

1. Вебер К.М. Варіації для кларнета
2. Теличко В. Мелодія
3. Колодуб. Ескіз в молдавському стилі

Фагот

1. Бернстайн Л. П'єса
2. Лятошинський Б. Народна пісня
3. Томазі А. Концерт

Саксофон

1. Бонно П. Концерт
2. Демчишин Р. «Мрії»
3. Альбеніс І. Астурія

Труба

1. Бара Ж. Анданте і скерцо.
2. Бердієв М. Вечірня пісня.
3. Гуммель Й. Концерт

Валторна

1. Гайдн Й. Концерт №2
2. Дворжак А. Чотири романтичних п'єси
3. Лятошинський Б. Мелодія

Тромбон

1. Пауер Дж. Капріччіо.
2. Лятошинський Б. «Мелодія»
3. Кук Е. Болівар

Туба

1. Вівальді А. Соната
2. Вебер К. «Романс»
3. Лятошинський Б. Мелодія

Ударні інструменти

1. Крейслер Ф. «Китайський тамбурин» (ксилофон)
2. Гуммель Б. Концерт (перкусія)
3. Живкович Н. «Рок Сонг»

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Спеціальний клас», профілізація «Оркестрові духові та ударні інструменти») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – здобувач освіти виконує програму без текстових помилок емоційно яскраво, артистично. На високому технічному і художньому рівні виконує як навчально-інструктивний матеріал, так і особливо художні твори; вільно володіє інструментом, чисто інтонує, вірно розподіляє дихання, без напруження регулює роботу губних м'язів, язика, не плутає апплікатуру; грає осмислено, гарним звуком, безпомилково відтворює нотний текст, володіє необхідними навиками і вмінням правильно застосовувати на практиці технічні прийоми, виразні засоби, які розкривають ідейно-образний зміст музики, проявляють ініціативу до самостійного трактування твору. Володіє засобами виконавської виразності та технічної майстерності; орієнтується в різноманітних жанрах. Самостійна робота здобувача освіти виконана в повному обсязі, на високому технічному і художньому рівні.

«добре» - виконання технічно стабільне, емоційно виразне, з розумінням розвитку художнього образу творів та їх стильових особливостей; здобувач освіти допускає неточності у виконанні навчально-інструктивних і художніх творів; спостерігаються помилки в роботі виконавського апарату, використанні виразних засобів в інтонаційному відношенні, але видно, що в процесі виконання здобувач освіти помічає більшу частину своїх помилок і вміє швидко виправляти дрібні помилки. Має місце часткове сценічне хвилювання. Самостійна робота

здобувача освіти виконана не повністю, з помилками. Здобувач освіти допускає неточності у виконанні навчально-інструктивних і художніх творів.

«задовільно» - здобувач освіти володіє основними знаннями і навиками в обсязі вимог програми, але допускає неточності у виконанні навчально-інструктивного та художніх творів, у використанні виразних засобів, допускає інтонаційні і ритмічні неточності, грає недостатньо гарним звуком, нечітко відпрацьована техніка виконання штрихів, мелізмів, динамічних відтінків. Слабо сформоване художньо-образне мислення. Відсутність розуміння стилістики виконуваних творів. Низький рівень розвитку музичного слуху, непереконливість виконавської інтерпретації музичних творів. Недостатнє володіння звуковидобуванням, штрихами; ритмічна нестійкість, обмежені технічні можливості. Демонструє сценічну скутість.. Самостійна робота здобувача освіти виконана частково, допускає інтонаційні і ритмічні неточності. Відсутність розуміння стилістики виконуваних творів, художньо-образного мислення.

«незадовільно» - здобувач освіти погано опанував навчальний матеріал, допускає грубі помилки у виконанні навчально-інструктивних та художніх творів, не вміє правильно розкрити образний зміст твору, не володіє принципами звукоутворення, застосуванням виразних засобів у виконанні програми, низький рівень технічної підготовки. Здобувач освіти не володіє сценічною витримкою. Самостійна робота здобувача освіти не виконана, не володіє програмовим матеріалом

«Спеціальний клас» профілізація «Народні інструменти»

Здобувач освіти повинен виконати програму з п'яти творів, в число яких входить:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми;
- дві різнохарактерні п'єси;
- самостійно вивчений твір.

Обов'язковим є виконання твору українського композитора.

Рекомендований репертуар зі спеціального класу

Поліфонічні твори

Акордеон, баян

Бартон Д. Токата і фуга ре-мінор

Бах Й. С. Прелюдія та фуга для органна мі-мінор

Бах Й. С. Прелюдія та фуга для органна ля-мінор

Богар І. Токата і фуга до-мажор

Юцевич Є. Фуга мі-мінор

Гітара

Телеман Г. Фантазія мі-мінор

Твори великої форми

Акордеон, баян

Олексів Я. Соната

Стрілець А. Соната-фантазія

Фоглер Г. Концерт для фортепіано з оркестром I частина

Шамо Ю. Соната №3

Гітара

Альберт Г. Соната

Паганіні Н. Соната

П'єси

Акордеон, баян

Альбеніс І. Астурія

Власов В. На ярмарку

Скарлатті Д. Сонати

Франк Ц. П'єси з циклу «Органіст»

Гітара

Вігула М. Варіації на тему української народної пісні «Ой господарю, господароньку»

Леньяні Л. Каприс №2

Таррега Ф. Арабське капричіо

Твори для самостійного вивчення

Акордеон, баян

Зубицький В. Джаз вальс «Люблю тебе, Пезаро»

Мурена Е.- Коломбо Дж. Вальс мюзет «Байдужість»

Олексів Я. Одкровення

Гітара

Йорк Е. Біля свічок

Панченко Д. Карпатська легенда

Орієнтовні програми для концертного виступу зі спеціального класу

Акордеон, баян

Варіант 1

1. Бах Й. С. Прелюдія та фуга для органна мі-мінор

2. Стрілець А. Соната-фантазія

3. Скарлатті Д. Соната до-мінор

4. Альбеніс І. Астурія

5. Олексів Я. Одкровення

Варіант 2

1. Бах Й. С. Прелюдія та фуга для органна ля-мінор
2. Шамо Ю. Соната №3
3. Власов В. На ярмарку
4. Франк Ц. П'єси з циклу «Органіст»
5. Мурена Е. Дж. Коломбо Вальс мюзет «Байдужість»

Гітара

Варіант 3

1. Телеман Г. Фантазія мі-мінор
2. Альберт Г. Соната
3. Таррега Ф. Арабське капричіо
4. Панченко Д. Карпатська легенда
5. Леньяні Л. Каприс №2

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Спеціальний клас», профілізація «Народні інструменти») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – здобувач освіти виконує програму без текстових помилок, на високому технічному рівні, емоційно яскраво, артистично. У розкритті художнього змісту, задуму композитора виражає образне мислення. Володіє засобами виконавської виразності та технічної майстерності; орієнтується в різноманітних жанрах; розуміє основні шляхи інтерпретації художнього образу, розуміє зміст, форму та стиль музичного твору. Демонструє поліфонічне мислення, метро-ритмічну стабільність, культуру звуковидобування. Вміє долати сценічне хвилювання.

«добре» – виконання технічно стабільне, емоційно виразне, з розумінням розвитку художнього образу творів та їх стилевих особливостей. Мають місце незначні текстові та штрихові помилки, які носять випадковий характер. Володіє основними засобами інструментального виконавства, навичками поліфонічного мислення. Допускаються деякі незначні порушення темпоритму. Має місце часткове сценічне хвилювання.

«задовільно» – слабо сформоване художньо-образне мислення. Виконання маловиразне, невпевнене, з текстовими помилками. Мають місце технічні зриви, метро-ритмічні порушення. Відсутність розуміння стилістики виконуваних творів. Низький рівень розвитку музичного слуху, непереконливість виконавської інтерпретації музичних творів. Недостатнє володіння звуковидобуванням, штрихами; часто невірне фразування, ритмічна нестійкість, обмежені технічні можливості. Демонструє сценічну скутість.

«незадовільно» – здобувач освіти не володіє програмовим матеріалом. Велика кількість текстових помилок, відсутність професійних навичок,

нерозуміння художньо-образного змісту творів, низький рівень технічної підготовки. Не володіє сценічною витримкою.

**«Спеціальний клас»
профілізація «Хорове диригування»**

Здобувач освіти повинен продиригувати з хором два твори, із них один – а капела.

Обов'язковим є виконання твору українського композитора.

Рекомендований репертуар зі спеціального класу (твір з акомпанементом)

Andrey Snyder «Jubilate Deo».

Andrey Snyder «Kyrie eleison».

Eric Whitacre «Kala kalla »

Norman Warren «Te Deum».

Salome T. «Kyrie eleison».

Альберт Хей Малотт. «Onse Vader».

Аранжування Еда Ложескі «Black in the color of my true love's hair»

Аранжування М. Goldman «Hava Nageela».

Бізе Ж. «Agnus Dei».

Бріттен Б. «Ceremony of carols», частина 10 «Adam lay-i-bounden».

Бріттен Б. «Ceremony of carols», частина 6 «This Little Babe».

Вівальді А. «Et in terra pax hominibus».

Дебюссі К. «Beau Soir».

Козак Є., слова Шевченка Т. «Думи мої».

Кос-Анатольський А. «Учітєся, брати мої».

Косетто Е. Обробка андалузської народної пісні «Sevillanas».

Куле Б. «Les avions».

Негритянська народна пісня в обробці Ложескі Е. «Black is the colour».

Ніра Чен. Обробка ізраїльської народної пісні «Dodi Li».

Одрі Снайдер. «Kyrie eleison».

Перголезі Дж. Б. «Stabat Mater», частина №8 «Fac ut ardeat con meum».

Перголезі Дж. Б. «Stabat Mater», частина №1. «Stabat Mater dolorosa».

Перголезі Дж. Б. «Stabat Mater». Частина №12 та №13. «Quando corpus morietur», «Amen».

Пуленк Ф. «Ave verum».

Пуленк Ф. «Te Deum».

Станкович Є. Слова Шевченка Т. «Садок вишневий коло хати».

Форе Г. «Cantique de Jean Racine».

Форе Г. «Libera me».

Форе Г. «Cantique de Jean Racine».

Форе Г. «In Paradisum ».

Рекомендований репертуар зі спеціального класу (а капела)

Istvan Kozaky. «Oratio».

Відерманн Б. «Meditabor».
Віночок українських народних пісень в обробці Давидовського Г.
Джейло О. «Ave Generosa».
Кодай З. «Esti dal»
Колесса Ф. Обробка лемківської народної пісні «Ой зацвіли фіялочки».
Кречко М. Обробка української народної пісні «За горами, за лісами»
(аранжування для жіночого хору Олексина В).
Майборода Г. «Зацвіли черешні».
Неаполітанська народна пісня «Santa Lucia».
Теличко В. «Нічка».
Українська народна пісня в обробці Авдієвського А. «Ой на Івана, та й на
Купала».
Українська народна пісня в обробці Козака Є. «Сіяв мужик просо».
Українська народна пісня в обробці Коломійця А. «Іванчику - білоданчику».
Українська народна пісня в обробці Леонтовича М. «Ой сивая зозуленька».
Українська народна пісня в обробці Некрасова О. «Ой виходьте дівчата».
Українська народна пісня в обробці Стеценка В. «Вийди, вийди Іванку».
Українська народна пісня в обробці Степового Я. «Ой, дзвони дзвонять».
Щуровський Ю. «Дівоча пісня».

Орієнтовні програми для концертного виступу зі спеціального класу

Варіант 1

1. Norman Warren «Te Deum».
2. Щуровський Ю. «Дівоча пісня».

Варіант 2

1. Salome T. «Kyrie eleison».
2. Українська народна пісня в обробці Стеценка В. «Вийди, вийди, Іванку».

Варіант 3

1. Українська народна пісня в обробці Анатолія Авдієвського « Ой на Івана, тай на Купала ».
2. Форе Г. «In Paradisum ».

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Спеціальний клас», профілізація «Хорове диригування») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» - здобувач освіти диригує музичними творами, що за складністю відповідають або перевершують програмні вимоги; здобувач демонструє артистизм та високий технічний рівень диригентської техніки,

розвинуте музичне мислення, демонструє навички реалізації засобів музичної виразності, дар емоційного впливу на виконавців. Форма виступу якісна і досконала.

«добре» - здобувач освіти виконує програму згідно вимогам, стабільно, розуміє художній зміст творів. Здобувач освіти демонструє певні диригентські навички та уміння, але не має достатнього професійного та виконавського комплексу, мають місце незначні помилки в мануальній техніці.

«задовільно» - програма за рівнем складності відповідає вимогам, здобувач освіти демонструє певні диригентські навички та уміння, має достатньо сформовану технічну базу, але форма виступу нестабільна. Є помітні погрішності у мануальній техніці, помітні недоліки втілення форми творів, засоби звуковедення одноманітні.

«незадовільно» - здобувач освіти скутий. Не демонструє належної диригентської техніки та необхідних професійних навичок для втілення програми. Здобувач має обмежені музичні здібності та недостатні диригентські навички, творче мислення не розвинуте. Відсутні елементарні знання та навички, примітивно сформоване музичне мислення та диригентський апарат.

«Спеціальний клас» профілізація «Спів»

Здобувач освіти повинен виконати програму з п'яти творів, в число яких входить:

- твір старовинного композитора;
- розгорнута арія композитора-класика;
- твір західноєвропейського або українського композитора;
- твір сучасного композитора;
- обробка народної пісні.

Обов'язковим є виконання твору українського композитора.

Рекомендований репертуар зі спеціального класу

Твори старовинних композиторів

Бах. Й. С. Bist du bei mir, Schlummert ein (з кантат)

Вівальді А. Sposa son disprezzata, Gelido in ogni vena

Гендель Г. Ф. Lascia ch'io pianga, Ombra mai fu

Гендель Г. Ф. Речитатив та арія Еванео з опери «Родріго»

Гуно Ш. Каватина Валентина з опери «Фауст»

Перголезі А. Stabat Mater (арії з твору)

Скарлатті Д. Gia il sole dal Gange

Чимароза Д. Концертна арія «Ангел милий...»

Розгорнута арія композиторів-класиків

Бізе Ж., Habanera, Je dis que rien ne m'épouvante
Верді Дж., Addio del passato, La donna è mobile
Верді Дж. Аріозо Жермона з опери «Травіата»
Глюк К. Арія Орфея з опери «Орфей»
Доніцетті Г., Regnava nel silenzio, Una furtiva lagrima
Доніцетті Г. Романс Неморіно із опери «Любовний напиток»
Моцарт В., Porgi amor, Vedrai carino, Ach ich fühl's
Пучіні Дж. O mio babbino caro, Vissi d'arte

Твір західноєвропейського або українського композитора

Брамс Й., Wie Melodien zieht es mir, Vergebliches Ständchen
Гріг Е., «З водяною лілією»
Гулак-Артемівський С., Арії з Запорожця за Дунаєм
Дворжак А., Songs My Mother Taught Me
Данькевич К. Розповідь Кривоноса з опери «Богдан Хмельницький»
Колеса М., Гуцульські пісні
Лисенко М., Молитва, Ой з-за гори кам'яної
Лисенко М. Пісня Виборного з опери «Наталка-Полтавка»
Лисенко М., сл. Франка І. «Нічого, нічого»
Людкевич С. Стоїть гора високая, Над Дністром
Майборода Г. сл. Шевченка Т. «Гаї шумлять»
Нижанківський Н., Ave Maria, Пісня про любов
Сметана Б., Арії з опери Продана наречена
Степовий Я., сл. Шевченка Т., «Зацвіла в долині»
Степовий Я., Ой ти, дівчино, Сонце низенько
Стеценко К., Вечірня пісня, Ой у полі жито
Шуберт Ф., Ave Maria, Gretchen am Spinnrade
Шуман Р., Widmung, Du bist wie eine Blume

Твір сучасного композитора

Білаш О., Ясени, Сніг на зеленому листі
Волонтир В. Ліричні композиції
Івасюк В., Червона рута, Водограй
Косенко В.
Кос-Анатольський А. Ой ти, дівчино, Намалюй мені ніч
Кушплер І., Камерні вокальні цикли
Меденці Р. Авторські твори для голосу
Шамо І., Києве мій, Осіннє золото
Теличко В., Обробки народних пісень

Обробка народної пісні

Гайдук В., Пісні Поділля, Ой у лузі.
Задор Д., Ой у полі три дороги, Чорна рілля ізорана
Задор Д., обробка української народної пісні «Серед села дичка».
Колеса М., Гуцульські пісні, Ой там на горі
Кос- Анатольський А., Ой верше, мій верше, Ой летіла зозуля
Лисенко М., Ой не світи, місяченьку, Ой у лузі червона калина
Людкевич С., Стоїть гора високая, Ой з-за гори
Мартон С., Коло млина, коло броду, Кувала зозуля
Мартон С., Обробка української народної пісні «Ой, болить ня головонька»
Найдененко Ф., Обробка української народної пісні «Чорні брови».
Степовий Я., Ой ти, дівчино, Сонце низенько
Стеценко К., Ой у полі жито, Ой ходила дівчина

Орієнтовні програми для концертного виступу зі спеціального класу

Варіант 1

1. Гендель Г. Речитатив та арія Еванео з опери «Родріго»
2. Гуно Ш. Каватина Валентина з опери «Фауст»
3. Гріг Е. «З водяною лілією»
4. Степовий Я., сл. Шевченка Т., «Зацвіла в долині»
5. Українська народна пісня «Серед села дичка» в обробці Д.Задора

Варіант 2

1. Глюк К. Арія Орфея з опери «Орфей»
2. Верді Дж. Аріозо Жермона з опери «Травіата»;
3. Лисенко М. Пісня Виборного з опери «Наталка-Полтавка»
4. Майборода Г., сл. Шевченка Т. «Гаї шумлять»
5. Українська народна пісня «Ой, болить-ня головонька» в обробці Мартона С.

Варіант 3

1. Чимароза Д., Концертна арія « Ангел милий...»
2. Доніцетті Г., Романс Неморіно із опери « Любовний напиток»
3. Данькевич К. Розповідь Кривоноса з опери «Богдан Хмельницький»
4. Лисенко М., сл. Франка І. « Нічого, нічого»
5. Українська народна пісня «Чорні брови» (обробка Найдененка Ф.).

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Спеціальний клас», профілізація «Спів») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – здобувач освіти добре вокально-технічно виконує дану програму, володіє основами кантилени, має чисту інтонацію, музично та

художньо-виразно виконує твори. Повністю розкрив свої природні вокально-сценічні дані: тембр, силу голосу, образно-художнє мислення й виконавській темперамент; виробив повний діапазон і згладжені регістри, відсутність будь-яких дефектів звучання й вимови та розвинене вокальне дихання; блискуче володіє різними видами техніки співу; переконливо інтерпретує твори найрізноманітніших стилів і жанрів; точно передає драматургію твору вокально-артистичними засобами; володіє виконавською експресією; здійснює виконавське редагування репертуару.

«добре» – здобувач освіти в цілому справляється з даною програмою, але має незначні технічні та інтонаційні недоліки, менше уваги приділяє виразності передачі змісту твору. Розвинув свої природні дані, володіє артистизмом виконання, має повний діапазон голосу і згладжені регістри, розвинене вокальне дихання; добре володіє різними видами техніки співу, вимовою, навичками інтерпретації.

«задовільно» – здобувач освіти з ускладненнями виконую дану програму, має технічні недоліки, фальшиву інтонацію, недостатньо працює над вивченням творів. Недостатньо володіє вокально-технічними прийомами й виконавською майстерністю; має проблеми з діапазоном, диханням, регістрами; недостатньо обізнаний з виконавським редагуванням репертуару.

«незадовільно» – здобувач освіти не володіє практичними навичками дисципліни, не може виконати дану програму, прикладає мало зусиль до її вивчення. Спів не відповідає більшості показників художнього виконання. Не сформовано художньо-естетичне мислення.

«Спеціальний клас»

профілізація «Музичне мистецтво естради»

Здобувач освіти повинен виконати програму з п'яти творів, в число яких входить:

Обробка народної пісні;
популярна пісня українського композитора;
джазовий стандарт;
твір із мюзикла;
світовий хіт.

Обов'язковим є виконання твору українського композитора.

Рекомендований репертуар зі спеціального класу

Обробка народної пісні

«Баламути» в обр. Косенка В.

«Взяв би я бандуру» в обр. Косенка В.

«Вечір близенько» в обр. Карпенка С.

«Гаю, гаю, зелений розмаю» в обр. Верьовки Г.

«Калина» в обр. Карпенка С.

«Казав мені батько» в обр. Лисенка М.

«Дощик» в обр. Лисенка М.

«Ой ходить сон» в обр. Ревуцького Л.

«Ой піду я до млина» в обр. Лисенка М.
«Ой ти, дівчино, зарученая» в обр. Коціпінського А.
«Ой, на гору козак воду носить» в обр. Лисенка М.
«Пливе човен» в обр. Лисенка М.

Популярна пісня українського композитора

Білаш О., Павличко Д. «Два кольори»
Білозір І., Запотічний Л. «Ніби вчора»
Гримальський С., Гольд Д. «Не забувай»
Жилінський О., Кононенко О. «Мамина казка»
Івасюка В. «Червона рута»
Івасюк В. «Мандрівний музика»
Івасюк В. «Пісня буде поміж нас»
Івасюк В. «Я піду в далекі гори»
Кириліна І., Цілог В. «Лелеча доля»
Квінта Р., Куровський В. «Одна калина»
Лазо С. «Ні обіцянок, ні пробачень»
Майовський О. «Бо в сни відлітаю»
Мозговий М. «Край, мій рідний край»
Мозговий М., Рибчинський Ю. «Минає день, минає ніч»
Морозов О., Олійник Б. «Пісня про маму»
Осадчий А. «Ти, земле моя»
Петрененко Т. «Пісня про пісню»
Поклад І. «Краю мій лелечий»
Поклад І., Рибчинський Ю. «Зелений клен»
Поклад І., Рибчинський Ю. «Скрипка грає»
Поклад І., Рибчинський Ю. «Чарівна скрипка»
Пономарьов О. «Варто чи ні»
Рибчинський Ю. «Скрипка грає»
Савицький Р. «Мрії про тебе»
Свидюк С., Кононенко О. «Доне моя, донечко»
Шамо І., Рибчинський Ю. «Три поради»
Татарченко Г., Демиденко А. «Україночка»
Юрійчук М. «Черемшина»

Джазовий стандарт

Adderley, Cannonball // Mercy, Mercy, Mercy
Adderley, Nat // Work song
Ahlert, F. E. // Young, J. // Babs
Armstrong, Louis // What a Wonderful World
Brubeck, Dave Quartet // Take Five
Brubeck, L. // Desmond, O. // Take five
Burwell, C. // Parish // Sweet Lorraine
De Silva, Buddy // Brown, Lew // Henderson, Pay // Me coffee

Desmond, O. // Brubeck, L. // Take five
Ellington, D. // Take the 'A' Train
Ellington, D. // Tizol // Mills // Caravan
Fields, D. // Mc Hugh, J. // Don't blame you
Gillespie, Dizzy // A Night in Tunisia
Hanley // Ballard // Mc Donald // Indiana James
Jones, Norah // Don't miss you
Kander, John // Fred Ebb // New York
Livingston // Melcher // Wolf // Any old time
Mc Hugh, J. // Fields, D. // Don't blame you
Streisand, B. // Willims, P. // Evergreen
Velasquez, C. // Consalvo // Besame mucho

Твір із мюзикла

Бернстайн Л. // «Вестсайдська історія» // Tonight
Браун Н. Х. // «Співаючи під дощем» // Singin' in the Rain
Лоу Ф. // «Моя прекрасна леді» // I Could Have Danced All Night
Пол П., Пасек Б. // «Dear Evan Hansen» // Waving Through a Window
Роджерс Р. // «Оклахома» // Oh, What a Beautiful Mornin
Веббер Е. Л. // «Привид Оперни» // The Music of the Night
«All That Jazz» (Чикаго), «Seasons of Love» (Rent)

Світовий хіт

Adele «Rolling in the Deep»
Céline Dion «My Heart Will Go On»
Elvis Presley «Can't Help Falling in Love»
Ella Fitzgerald «Summertime»
Eagles «Hotel California»
Frank Sinatra «My Way»
Lady Gaga & Бредлі Купер «Shallow»
Led Zeppelin «Stairway to Heaven»
Leonard Cohen «Hallelujah»
Madonna «Like a Prayer»
Michael Jackson «Billie Jean»
Queen «Bohemian Rhapsody»
Queen «We Will Rock You» / «We Are the Champions»
The Beatles «Yesterday»
The Weeknd «Blinding Lights»
Journey «Don't Stop Believin'»
Whitney Houston «I Will Always Love You»

Орієнтовні програми для концертного виступу зі спеціального класу

Варіант 1

1.«Ой піду я до млина» в обр. Лисенка М.

- 2.Мозговий М., Рибчинський Ю «Минає день, минає ніч»
- 3.New York. John Kander // Fred Ebb.
- 4.«Співаючи під дощем» Н. Х. Браун// Singin' in the Rain
- 5.Céline Dion «My Heart Will Go On»

Варіант 2

1. «Калина» в обр. Карпенка С.
2. Поклад І., Рибчинський Ю «Скрипка грає»
3. Dizzy Gillespie// A Night in Tunisia
4. «Seasons of Love» (Rent).
5. Madonna «Like a Prayer»

Варіант 3

- 1.«Гаю, гаю, зелений розмаю» в обр. Верьовки Г.
2. Скорик М., Петренко М. «Намалюй мені ніч»
3. Caravan. D. Ellington // Tizol // Mills.
4. «Моя прекрасна леді» Лой Ф.// I Could Have Danced All Night
5. Ella Fitzgerald «Summertime»

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Спеціальний клас», профілізація «Музичне мистецтво естради») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – здобувач освіти добре вокально-технічно виконує дану програму, володіє основами кантилени, має чисту інтонацію, музично та художньо-виразно виконує твори. Повністю розкрив свої природні вокально-сценічні дані: тембр, силу голосу, образно-художнє мислення й виконавській темперамент; виробив повний діапазон і згладжені регістри, відсутність будь-яких дефектів звучання й вимови та розвинене вокальне дихання; блискуче володіє різними видами техніки співу; переконливо інтерпретує твори найрізноманітніших стилів і жанрів; точно передає драматургію твору вокально-артистичними засобами; володіє виконавською експресією.

«добре» – здобувач освіти в цілому справляється з даною програмою, але має незначні технічні та інтонаційні недоліки, менше уваги приділяє виразності передачі змісту твору. Розвинув свої природні дані, володіє артистизмом виконання, має повний діапазон голосу і згладжені регістри, розвинене вокальне дихання; добре володіє різними видами техніки співу, вимовою, навичками інтерпретації, виконавським редагуванням репертуару.

«задовільно» – здобувач освіти з ускладненнями виконує дану програму, має технічні недоліки, фальшиву інтонацію, недостатньо працює над вивченням творів. Недостатньо володіє вокально-технічними прийомами й виконавською майстерністю; має проблеми з діапазоном, диханням, регістрами; недостатньо обізнаний з виконавським редагуванням репертуару.

«незадовільно» – здобувач освіти не володіє практичними навичками дисципліни, не може виконати дану програму, прикладає мало зусиль до її вивчення. Спів не відповідає більшості показників художнього виконання. Не сформовано художньо-естетичне мислення.

**Публічна демонстрація досягнень у вигляді концертного виступу
«Ансамбль»**

профілізації «Фортепіано» та «Оркестрові струнні інструменти»

Здобувач освіти повинен виконати програму: I частина (сонатне алегро) або II-III частини сонати (тріо) або варіації (для ансамблю віолончель і фортепіано) за вибором.

Рекомендований репертуар з ансамблю

Скрипка та фортепіано

Бабаджанян А. Соната in B flat minor

Барток Б. Сонатина

Бах Й.С. Сонати: №1 сі мінор, №2 Ля мажор, №4 до мінор,
№3 Мі мажор, №5 фа мінор №6 Соль мажор

Бетховен Л. Сонати № 1, 2, 4, 5

Валентіне Р. Соната ля мінор

Вебер К. Сонати №1–6

Гайдн Й. Сонати: №1–8

Гріг Е. Сонати №1 Фа мажор, №2 Соль мажор

Глобел І. Соната

Годар Б. Сонати №1, 2

Дворжак А. Сонатина Соль мажор

Дебюссі К. Соната для скрипки і фортепіано соль мінор.

Іщенко Ю. Соната для скрипки та фортепіано №1, соната № 2 для скрипки та фортепіано «Романтичні образи»

Косенко В. Соната для скрипки і фортепіано

Мендельсон Ф. Сонати фа мінор, Фа мажор

Моцарт В.А. Сонати №1, 2, 5, 6,10

Перголезі Дж. Соната Ля мажор

Сен-Санс К. Соната для скрипки і фортепіано №1 ре мінор op. 75

Сітт Г. Сонатина, op.12

Сільвестров В. Постскриптур для скрипки і фортепіано

Скорик М. Сонати для скрипки і фортепіано №1, 2

Франсе Ж. Соната

Хачатурян К. Соната

Хубаї Е. Романтична соната для скрипки і фортепіано Ре мажор, op.22.

Шамо І. Соната

Шебалін В. Соната №1, op. 51

Шнайдер-Трнавський М. Соната ор.2
Шимановський К. Соната ор. 9
Шнітке А. Сюїта в старовинному стилі
Штогаренко А. Соната для скрипки і фортепіано
Шуберт Ф. Сонатини: №1, №2, №3, Соната Ля мажор («Дует»)
Шуман Р. Соната для скрипки і фортепіано №1 ля мінор, ор.105

Віолончель та фортепіано

Бах Й.С. Сонати: Соль мажор, Ре мажор
Бетховен Л. Варіації на тему Генделя
Гріг Е. Соната ля мінор
Іщенко Ю. Сонати для віолончелі та фортепіано №1–4.
Карабіц І. Сонати для віолончелі та ф-но №1,2
Лало Е. Соната для віолончелі і фортепіано
Лизогуб І. Соната ля мінор
Ляшенко Г. Соната для віолончелі та фортепіано
Мендельсон Ф. Концертні варіації, сонати: №1, 2
Сен-Санс К. Соната для віолончелі та ф-но, до мінор
Сільвестров В. Соната для віолончелі та ф-но
Скорик М. Соната для віолончелі і фортепіано «A-RI-A»
Хачатурян К. Соната для віолончелі і фортепіано
Шуберт Фр. Арпеджіоне.

Орієнтовні програми для концертного виступу з ансамблю

Варіант 1

Скрипка та фортепіано

Сітт Г. Сонатина, ор.12, I частина

Віолончель та фортепіано

Лизогуб І. Соната ля мінор

Варіант 2

Скрипка та фортепіано

Шнайдер-Трнавський М. Соната ор.2, I частина

Віолончель та фортепіано

Шуберт Фр. Арпеджіоне

Варіант 3

Скрипка та фортепіано

Хачатурян К. Соната для віолончелі і фортепіано

Віолончель та фортепіано

Гріг Е. Соната ля мінор

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу

(«Ансамбль», профілізації «Фортепіано», «Оркестрові струнні інструменти») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» - здобувач освіти бездоганно знає та відтворює нотний текст, осмислено інтерпретуючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей, виконання яскраве, артистичне, емоційне; вільно володіє навичками ансамблевої гри, демонструє успішне виконання основних виконавських завдання ансамблевого музикування: метро-ритмічну та артикуляційну єдність, динамічну рівновагу, узгодженість фразування, усвідомлює функції своєї партії у загальній музичній тканині твору; має відмінну сценічну витримку, вміє успішно презентувати результати власної мистецької діяльності.

«добре» - здобувач освіти добре знає та відтворює нотний текст, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей, виконання переконливе, емоційне, але недостатньо яскраве і артистичне; добре володіє навичками ансамблевої гри, демонструючи метро-ритмічну та артикуляційну єдність, динамічну рівновагу, узгодженість фразування, усвідомлює функції своєї партії у загальній музичній тканині твору, але наявні певні динамічні, артикуляційні, технічні і ритмічні похибки, які, втім, суттєво не впливають на загальне сприйняття художнього образу; має добру сценічну витримку, вміє презентувати результати власної мистецької діяльності.

«задовільно» - здобувач освіти примітивно відтворює основний музичний матеріал, не показує достатньої осмисленості твору в цілому, припускається певних стилістичних, текстових та ансамблевих помилок; володіє елементарними навичками ансамблевої гри, але виконання недостатньо впевнене і узгоджене, наявні динамічні, артикуляційні, технічні і ритмічні похибки, які порушують стилістику і жанрову природу виконуваної музики; під час презентації результатів власної мистецької діяльності мають місце сценічне хвилювання та скутість.

«незадовільно» - здобувач освіти примітивно відтворює фрагменти музичного матеріалу, відсутнє чітке розуміння загальної форми твору, його художньо-образного змісту, незадовільне знання своєї партії; показує поняття елементарних навичок ансамблевої гри, але не виконує твір в цілому, допускає розходження в ансамблі, текстові помилки, необгрунтовані зупинки, порушує елементарні принципи ансамблевої гри; не володіє сценічною витримкою і не може презентувати результати власної мистецької діяльності.

«Ансамбль»

профілізація «Оркестрові духові інструменти»

Здобувач освіти, як учасник ансамблю, повинен виконати твір великої форми або два різнохарактерні твори.

Рекомендований репертуар для концертного виступу ансамблів дерев'яних духових інструментів

Дуети:

Бетховен Л. Три дуети для кларнета та фагота
Гендель Г. Соната №1 для флейти та кларнета
Кванц Й. Шість дуетів для двох флейт
Кореллі А. Соната №10 (ор.1) для флейти та кларнета
Кривицький Д. Два дуети для двох кларнетів
Маркаданте С. Три дуети для двох флейт
Персел Г. Соната №3 «Золота соната» для двох кларнетів
Фрід Г. Дві п'єси для кларнета та фагота
Чімароза Д. Концерт соль- мажор для двох флейт

Тріо:

Бетховен Л. Варіації на тему з опери В. Моцарта «Дон Жуан» для двох гобоїв та англійського ріжка
Вагнер Р. Танець для флейти, кларнета та фагота
Гайдн Й. Лондонське тріо для двох флейт та фагота
Глюк К. Гавот (переклад для флейти, гобоя, кларнета)
Гуммель Б. Тріо для флейти, гобоя та фагота
Моцарт В. Тріо для кларнета, альту та фортепіано
Хачатурян А. Тріо для кларнета, флейти та фортепіано
Шнітке А. Фуга для флейти, гобоя та фагота

Квартети:

Боцца Е. Квартет для чотирьох флейт
Гайдн Й. Дивертисмент для двох кларнетів та двох валторн
Гендель Г. Куранта для флейти, двох кларнетів та фагота
Зноско-Боровський О. Фуга на українську народну тему для квартету
Косенко В. Мелодія для двох гобоїв, фагота та кларнета
Лятошинський Б. Сюїта для квартету (флейта, гобой, кларнет, фагот)
Рейха А. Квартет для чотирьох флейт
Россіні Д. Квартет фа - мажор для флейти, кларнета, валторни та фагота
Шамо І. «Український квартет» для флейти, гобоя, кларнета та фагота

Квінтети:

Гайдн Й. Дивертисмент №1 (флейта, гобой, кларнет, валторна, фагот)
Гершвін Дж. Прелюдія (переклад для квінтету)
Ібер Ж. Три короткі п'єси Й. Бах
Лисенко М. Квінтет. Сюїта з українських пісень
Моцарт В. Дивертисмент В-dur
Моцарт В. Квінтет Мі-бемоль мажор для гобоя, кларнета, фагота, валторни та фортепіано
Рагвій Е. Музика для п'яти духових
Фаркаш Ф. Угорські танці 17 століття

Рекомендований репертуар для концертного виступу ансамблю мідних духових та ударних інструментів

Дуети:

Блюм О. Дуети для тромбонів
Боцца Е. Дуети для тромбонів
Вівальді В. Концерт до - мажор для двох труб та фортепіано
Галле Ж. Дуети для валторн
Капіо А. Дует для двох ударних установок
Кніппер Л. Концерт для труби, фагота та фортепіано
Кривицький А. Два дуети для труби та тромбона
Моцарт В. Чотири п'єси для двох труб або валторн
Ніколаї О. Дуети для валторн
Палієв Д. «Овчарське хоро» для вібрафона та ксилофона з фортепіано

Тріо:

Бах Й.С. Полонез. Менует (переклад для трьох тромбонів)
Бріттен Б. Фанфара для трьох труб
Косенко В. Три п'єси для трьох труб
Кулкепер Гр. «Тріо для перкусії»
Мартіні Д. Гавот для труби, валторни та тромбона
Палієв Д. «Скерцино» для трьох барабанів та перкусії
Свірський Р. Скурцино - терцет для трьох труб
Спеер Д. Дві сонати для трьох тромбонів
Хіндеміт П. Концерт для труби, фагота та фортепіано

Квартети:

Бетховен Л. Три п'єси для чотирьох тромбонів
Вагнер Р. Хор пілігримів з опери «Тангейзер» (переклад для трьох тромбонів та труби)
Вагнер Р. Увертюра до опери «Тангейзер» для трьох тромбонів та труби
Едісон Д. Дивертисмент для квартету духових
Леонтович М. Літні танці для квартету духових
Лисенко М. Хор «Ой на горі та й женці жнуть» (переклад для чотирьох тромбонів)
Нестеренко Е. Танець для чотирьох тромбонів
Палієв Д. Дияволські танці бля барабанів та перкусії
Сероцький К. Сюїта для чотирьох тромбонів
Шуман Р. Мрії (переклад для трьох тромбонів і труби)

Квінтети:

Альбіноні Т. Сюїта для двох труб, валторни, тромбона, труби
Деліб Л. «Піццикато» з балету «Сільвія» для флейти, двох кларнетів, двох валторн та тромбона
Дворжак А. Циганська мелодія Ю. Щуровський. Скерцо для п'яти труб

Єрмоленко О. «Липень» для вібрафона, барабанів, перкусії, контрабаса та фортепіано

Кізандт Г. «Розмова барабанів» для двох ударних установок, литавр та перкусії

Кендер Д. «Нью Йорк» (мішаний склад)

Колодуб Л. Гумористична кадриль

Мійо Д. «Бразільєра» для ксилофона, вібрафона та перкусії

Орієнтовні програми для концертного виступу ансамблів дерев'яних духових інструментів

Варіант 1

Дуети

Гендель Г. Соната №1 для флейти та кларнета

Тріо

Глюк К. Гавот (переклад для флейти, гобоя, кларнета)

Вагнер Р. Танець для флейти, кларнета та гобой

Квартети

Гендель Г. Куранта для флейти, двох кларнетів та фагота

Мартон С. Квартет для дерев'яних інструментів

Квінтети

Гайдн Й. Дивертисмент №1 (флейта, гобой, кларнет, валторна, фагот)

Варіант 2

Дуети

Чімароза Д. Концерт соль - мажор для двох флейт

Тріо

Бетховен Л. Варіації на тему з опери Моцарта В. «Дон Жуан» для двох гобоїв та англійського ріжка

Шнітке А. Фуга для флейти, гобоя та фагота

Квартети

Шамо І. «Український квартет» для флейти, гобоя, кларнета та фагота

Косенко В. Мелодія для двох гобоїв, фагота та кларнета

Квінтети

Фаркаш Ф. Угорські танці 17 століття

Варіант 3

Дуети

Кореллі А. Соната №10 (ор.1) для флейти та кларнета

Тріо

Гуммель Б. Тріо для флейти, гобоя та фагота

Квартети

Гайдн Й. Дивертисмент для двох кларнетів та двох валторн

Квінтети

Моцарт В. Дивертисмент В-dur

Орієнтовні програми для концертного виступу ансамблів мідних духових та ударних інструментів

Варіант 1

Дуети

Галле Ж. Дуети для валторн

Палієв Д. «Овчарське хоро» для вібрафона та ксилофона з фортепіано

Тріо

Спеер Д. Дві сонати для трьх тромбонів

Квартети

Едісон Д. Дивертисмент для квартету духових

Квінтети

Т. Альбіноні Т. Сюїта для двох труб, валторни, тромбона, туби

Варіант 2

Дуети

Ніколаї О. Дуети для валторн

Моцарт В. Чотири п'єси для двох труб або валторн

Тріо

Хіндеміт П. Концерт для труби, фагота та фортепіано

Квартети

Вагнер Р. Хор пілігримів з опери «Тангейзер» (переклад для трьох тромбонів та труби)

Леонтович М. Літні танці для квартету духових

Квінтети

Кізандт Г. «Розмова барабанів» для двох ударних установок, литавр та перкусії

Єрмоленко О. «Липень» для вібрафона, барабанів, перкусії, контрабаса та фортепіано

Варіант 3

Дуети

Кніппер Л. Концерт для труби, фагота та фортепіано

Тріо

Кулкепер Гр. «Тріо для перкусії»

Теличко В. «В Австрії»

Квартети

Лисенко М. Хор «Ой на горі та й женці жнуть» (переклад для чотирьох тромбонів)

Нестеренко Е. Танець для чотирьох тромбонів

Квінтети

Мійо Д. «Бразільера» для ксилофона, вібрафона та перкусії

Колодуб Л. Гумористична кадрили

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Ансамбль», профілізація «Оркестрові духові та ударні інструменти») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» - здобувач освіти володіє ґрунтовними знаннями у межах вимог навчальної програми, в повній мірі майстерно розкриває авторський задум музичного твору, яскраво реалізує свій артистичний потенціал. Досконало володіє усіма можливостями виконавського апарату. Виконання музичного твору вирізняється індивідуальною манерою виконання. Емоційний. Володіє слухацькою аудиторією. Самостійна робота здобувача освіти виконана в повному обсязі.

«добре» - здобувач освіти добре володіє музичним матеріалом та виконавськими навичками, засвоїв основні уявлення, поняття, але має деякі незначні помилки в інтонації. Спостерігається метроритмічна нестабільність, пластична невиразність. Відтворює частину матеріалу без розкриття причинно-наслідкових зв'язків. Потрібно працювати над музичною виразністю та художнім змістом твору. Самостійна робота студента виконана не повністю, трапляються незначні метроритмічні та інтонаційні помилки.

«задовільно» - здобувач освіти має достатню професійну підготовку, набув досвіду в оволодінні основними прийомами музичного виконавства, але не розвинув навички на високому рівні. Задум автора розкривається не осмислено. Не достатньо активна артикуляція. Не вистачає сценічної виразності та пластики руху, трапляються значні метроритмічні, інтонаційні та артикуляційні помилки. Самостійна робота здобувача освіти виконана частково, допускає інтонаційні і ритмічні неточності. Відсутність розуміння стилістики виконуваних творів в ансамблевому виконанні, художньо-образного мислення

«незадовільно» - здобувач освіти має посередні здібності, частково демонструє навички виконавства. В підсумку недбалого ставлення до занять, здобувач освіти погано опанував навчальний матеріал, допускає грубі помилки у виконанні навчально-інструктивних та художніх творів, не вміє правильно розкрити образний зміст твору, не володіє принципами звукоутворення, застосуванням виразних засобів. У виконанні програми не досяг успіхів і не зумів оволодіти виконавськими прийомами. Творча думка не артистична. Самостійна робота здобувача освіти не виконана, погано опанував і не володіє виконанням навчально – інструктивних та художніх творів, не володіє програмовим матеріалом

**«Ансамбль»
профілізація Народні інструменти»**

Здобувач освіти повинен виконати програму з двох творів, в число яких входять різнохарактерні твори поліфонічного стилю, твори великої форми, віртуозного та кантиленного характеру, самостійно опрацьованого матеріалу.

Рекомендований репертуар з ансамблю

Поліфонічні твори, твори великої форми

Бах Й. С. Концерт ре-мінор

Вівальді А. – Бах Й. С. Концерт ля мінор для двох скрипок

Вівальді А. – Бах Й. С. Концерт ре мінор для двох скрипок

Вівальді А. – Бах Й. С. Концерти з циклу «Пори року»

Твори українських композиторів

Бойко А. Українська народна пісня «Серце ми ся розпадає», Рондо, Роздум.

Гайденко А. Вечір в горах

Кос-Анатольський А. Романс.

Лисенко М. Елегія, Сумний спів, увертюра до опери «Тарас Бульба».

Леонтович М. Щедрик.

М'ясков К. Концертна полька.

Оберюхтін М. Гагілка.

Різоль М. Дощик.

Скорик М. Мелодія.

Твори зарубіжних та сучасних композиторів:

Акордеон, баян

Аст'єр А. Фантазія.

Брамс Й. Угорські танці.

Преч Б. Токата

Пяццолла А. Медитанго, Лібертанго, Облівіон

Гітара

Бойко А. Українська народна пісня «Серце ми ся розпадає», Рондо, Роздум

Кардосо Х. Мілонга

Козлов В. Сюїта «Ранок бразильського карнавалу».

Р'юхін І. Чотири п'єси для трьох гітар.

Штефан Т. Зоряний дощ.

Орієнтовні програми для концертного виступу з ансамблю

Акордеон, баян

Варіант 1

1. Вівальді А Концерт «Зима» з циклу «Пори року»

2. Пяццолла А. Танго «Облівіон»

Варіант 2

1. Вівальді А. – Бах Й. С. Концерт ре мінор для двох скрипок

2. Гайденко А. Вечір в горах

Гітара

Варіант 3

1. Козлов В. Сюїта «Ранок бразильського карнавалу».

2. Леонтович М. Щедрик.

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Ансамбль», профілізація «Народні інструменти») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – учасники ансамблю повинні виконати два різнохарактерні твори, або один твір великої форми, відтворюючи нотний запис тексту музичного твору емоційно, образно, виразно, передати творчий задум композитора, риси стилю, епохи, проявляючи творче мислення, оперуючи традиційними й сучасними знаннями в контексті виконавської діяльності, без помилок, без зривів, з добрим відчуттям партнерства в ансамблі.

«добре» – учасники ансамблю повинні виконати два різнохарактерні твори, або один твір великої форми емоційно, образно, виразно, передати творчий задум композитора, риси стилю, епохи, без суттєвих зривів, допускаються деякі помилки (декілька непопадань, не чисте інтонування на струнних інструментах), що суттєво не впливає на загальний рівень виконання твору.

«задовільно» – учасники ансамблю повинні виконати два різнохарактерні твори, або один твір великої форми емоційно, образно, виразно, передати творчий задум композитора, риси стилю, епохи, допускається декілька текстових помилок, розходження, деяка неврівноваженість партій.

«незадовільно» – недостатнє знання партій, відсутність ансамблю, зриви в грі.

«Ансамбль»

профілізації «Хорове диригування», «Теорія музики»

Здобувач освіти повинен виконати програму з п'яти творів різних жанрово-стильових напрямів, серед яких обов'язково мають бути (не менше трьох з них а capella): мотет або мадригал; твір композитора-класика; духовна музика; твір сучасного українського або зарубіжного композитора; обробка народної пісні.

Обов'язковим є виконання твору українського композитора.

Рекомендований репертуар з ансамблю

Мотети та мадригали:

Банкієрі А. «Contrappunto bestiale alla mente»

Відман Е. Мадригал

Лотті А. «Vere languores nostros»

Морлі Т. «Fire, fire»

Твори композиторів-класиків:

Мендельсон-Бартольдї Ф. «Lift Thine Eyes» (з Elijah)

Моцарт В. «Ave verum corpus», «Luci care, luci belle»

Шуберт Ф. «Psalm 23» (Der Herr ist mein Hirt), D 706; «Ständchen» D 920

Духовна музика:

Польова В. «Єдинородний Сине»

Польова В. «Святий Боже»

Яшвілі Т. «Богородице Діво, радуйся»

Яшвілі Т. «Хваліте Господа з небес»

Яшвілі Т. «Царю Небесний»

Яшвілі Т. канонічний текст «Отче наш»

Твори сучасних українських або зарубіжних композиторів:

Білаш О., Ноель М. «Спи, маля»

Білаш О., Павличко Д. «Як надійшла любов»

Довганич М., Українка Л. «Калина»

Іст М. «Follow me, sweet love»

Креллін К., Тісдейл С. «Day of Fire and Sun»

Скорик М., Петренко М. «Намалюй мені ніч...»

Степовий Я., Шевченко Т. «Садок вишневий коло хати»

Обробки народних пісень:

Давидовська-Бедзир Х. «Ой, верше мій, верше»

Кречко М. «Вийтеся віночки скорій»

Кречко М. «За горами, за лісами»

Турянин Ф. «Через річеньку, через болото»

Орієнтовні програми для концертного виступу з ансамблем

Варіант 1.

1. Відман Е. Мадригал

2. Моцарт В. «Luci care, luci belle»

3. Яшвілі Т., канонічний текст «Отче наш»

4. Степовий Я., Шевченко Т. «Садок вишневий коло хати»

5. Кречко М. «За горами, за лісами».

Варіант 2.

1. Відман Е. Мадригал

2. Шуберт Ф. «Ständchen»

3. Яшвілі Т. «Богородице Діво, радуйся»

4. Креллін К., Тісдейл С. «Day of Fire and Sun»

5. Кречко М. «Вийтеся віночки скорій»

Варіант 3.

1. Банкієрі А. «Contrappunto bestiale alla mente»
2. Мендельсон-Бартольдї Ф.»Lift Thine Eyes» (з Elijah)
3. Яшвілі Т.»Хваліте Господа з небес»
4. Довганич М., Українка Л. «На зеленому горбочку»
5. Давидовська-Бедзір Х. «Ой, верше мій, верше»

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Ансамбль», профілізації «Хорове диригування», «Теорія музики») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – здобувач освіти демонструє відмінний рівень фахових знань та високий рівень володіння партіями у виконуваних творах. Він успішно використовує набуті навички співу у вокальному ансамблі, відтворює звучання голосу на дихальній опорі, якісно веде звук, а також виявляє вміння формувати бездоганний тембровий, інтонаційний, ритмічний, динамічний та емоційний ансамбль. Дотримується стилістичних та жанрових вимог під час виконання творів.

«добре» – здобувач освіти демонструє достатньо високий рівень фахових знань, впевнено володіє партіями виконуваних творів, використовує знання та навички, здобуті з профільних дисциплін, зокрема зі спеціального класу щодо постави голосу. Відтворює звучання голосу на дихальній опорі, вміє формувати тембровий, інтонаційний, ритмічний та динамічний ансамбль, проте не достатньо дотримується стилістичних та жанрових вимог і припускається незначних помилок.

«задовільно» – здобувач освіти недостатньо опанував партії виконуваних творів, не демонструє вміння формувати ансамблеве звучання, припускається значних помилок у виконанні своєї партії та не відчуває стилістичних особливостей творів.

«незадовільно» – здобувач освіти не опанував партії виконуваних творів, не демонструє вміння ансамблевого співу, а також не здатний правильно виконати запропоновані твори з точки зору інтонації та ритму.

«Ансамбль» профілізація «Спів»

Здобувач освіти повинен виконати програму з трьох творів, в число яких входить: класичний ансамбль з опер; ансамбль український композиторів-класиків;

твір сучасного композитора або обробка народної пісні.

Обов'язковим є виконання твору українського композитора.

Рекомендований репертуар з ансамблю

Класичний ансамбль з опер

Моцарт В. А. Дует Сюзанни та Церліни із опери «Весілля Фігаро»;

Моцарт В. А. Дует Паміни та Папагено з опери «Чарівна флейта» (сопрано та баритон);

Моцарт В. А. Дует Церліни та Мазетто з опери «Дон Жуан» (сопрано та бас);

Ансамбль українських композиторів-класиків

Лисенко М. «Пливе човен» (сопрано та меццо-сопрано);

Лисенко М. «Коли розлучаються двоє» (сопрано та меццо-сопрано чи тенор та бас);

Майборода П. «Рідна мати моя» (тенор та баритон).

Твір сучасного композитора або обробка народної пісні

Кос-Анатольський А. «Коли заснули сині гори» (два сопрано та меццо-сопрано)

Лятошинський Б. Обробка української народної пісні «Ой на горі льон» (сопрано та баритон)

Надененко Ф. Обробка української народної пісні «Місяць на небі» (сопрано та меццо-сопрано чи тенор та баритон)

Орієнтовні програми для концертного виступу з ансамблю

Варіант 1

1. Моцарт В. А. Дует Сюзанни та Церліни із опери «Весілля Фігаро»;

2. Лисенко М. «Пливе човен» (сопрано та меццо-сопрано);

3. Лятошинський Б. Обробка української народної пісні «Ой на горі льон» (сопрано та баритон).

Варіант 2

1. Моцарт В. А. Дует Паміни та Папагено з опери «Чарівна флейта» (сопрано та баритон);

2. Лисенко М. «Коли розлучаються двоє» (сопрано та меццо-сопрано чи тенор та бас);

3. Надененко Ф. Обробка української народної пісні «Місяць на небі» (сопрано та меццо-сопрано чи тенор та баритон).

Варіант 3

1. Моцарт В. А. Дует Церліни та Мазетто з опери «Дон Жуан» (сопрано та бас);

2. Майборода П. «Рідна мати моя» (тенор та баритон);

3. Кос-Анатольський А. «Коли заснули сині гори» (два сопрано та меццо-сопрано).

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Ансамбль», профілізація «Спів») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – здобувач освіти в повному обсязі володіє всім навчальним матеріалом. Виконує музичний твір на високому художньому рівні. Вільно орієнтується в ансамблі. Інтонує чисто. Співає емоційно виразно, доносить образ. Розуміє функції свого голосу в ансамблі. Правильно розподіляє дихання. Має ліричну виразність та виразний спів у відповідному стилі. Має відчуття ансамблю та високу виконавську культуру.

«добре» – здобувач освіти достатньо повно володіє всім навчальним матеріалом. Знає всі твори програмного репертуару і виконує на рівні. Інтонує чисто. При виконанні не вистачає емоційності і артистизму. Вміє співати в ансамблі.

«задовільно» – здобувач освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Твори навчального репертуару виконує на задовільному рівні – присутні значні вокально-технічні недоліки. Не вистачає вміння співати в ансамблі.

«незадовільно» – здобувач освіти частково володіє навчальним матеріалом. Твори навчального репертуару не вивчені. У виконанні є текстові помилки. Співає невиразно. Не вистачає вміння співати в ансамблі.

«Ансамбль»

профілізація «Музичне мистецтво естради»

Здобувач освіти повинен виконати програму з трьох творів, в число яких входить: світовий хіт; романс українського композитора; обробка народної пісні.

Обов'язковим є виконання твору українського композитора.

Рекомендований репертуар з ансамблю

Світовий хіт

- «All of Me» John Legend
- «Crazy In Love» Beyoncé ft. Jay-Z
- «Don't Start Now» Dua Lipa
- «Feeling Good» Nina Simone
- «Havana» Camila Cabello
- «Happy» Pharrell Williams
- «Hit the Road Jack» Ray Charles
- «I Want You Back» The Jackson 5
- «Perfect» Ed Sheeran
- «Rolling in the Deep» Adele
- «Royals» Lorde
- «Shallow» Lady Gaga & Bradley Cooper
- «The Room Where It Happens» (Hamilton)

«Treasure» Bruno Mars
«Uptown Funk» Mark Ronson ft. Bruno Mars
«Viva La Vida» Coldplay

Романс українського композитора

Білик І., сл. Галябарде С. «Я жив у той час, коли жили ви»
Білик І., сл. Рибар Т. «Розкажи мені»
Гейне Г., пер. Старицької Л. «Коли розлучаються двоє»
Олесь О. «Не беріть із зеленого луку верби»
Самійленко В. «Минають дні»
Самійленко В. «Вечірня пісня»
Ткач М. «Ясени»

Обробка народної пісні

«Гей, соколи!» Обробки різних авторів
Кошиць О. «Ой, ходить сон коло вікон»
Косенко В. / Кропивницький М. «Ніч яка місячна»
Лисенко М. «Колискові пісні»
Лисенко М. «Ой, зійди, зійди, ясен місяцю»
Лисенко М. «Ой, у полі вітер віє»
Стеценко К. «Ой, сів пугач на могилі»
Стеценко К. «Ой, з-за гори кам'яної»
Степовий Я. «Ой, видно село».

Орієнтовні програми для концертного виступу з ансамблем

Варіант 1

1. «Navana» Camila Cabello
2. Олесь О. «Не беріть із зеленого луку верби»
3. «Гей, соколи!» Обробки різних авторів

Варіант 2

1. «Feeling Good» Nina Simone
2. Білик І., сл. Галябарде С. «Я жив у той час, коли жили ви» «Ніч яка місячна»
3. Косенко В. / Кропивницький М. «Ніч яка місячна»

Варіант 3

1. «Rolling in the Deep» Adele
2. Гейне Г., пер. Старицької Л. «Коли розлучаються двоє»
3. Лисенко М. «Ой, у полі вітер віє»

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Ансамбль», профілізація «Музичне мистецтво естради») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – здобувач освіти в повному обсязі володіє всім навчальним матеріалом. Виконує музичний твір на високому художньому рівні. Вільно орієнтується в ансамблі. Інтонує чисто. Співає емоційно виразно, доносить образ. Розуміє функції свого голосу в ансамблі. Правильно розподіляє дихання. Має ліричну виразність та виразний спів у відповідному стилі. Має відчуття ансамблю та високу виконавську культуру.

«добре» – здобувач освіти достатньо повно володіє всім навчальним матеріалом. Знає всі твори програмного репертуару і виконує на рівні. Інтонує чисто. При виконанні не вистачає емоційності і артистизму. Вміє співати в ансамблі.

«задовільно» – здобувач освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Твори навчального репертуару виконує на задовільному рівні – присутні значні вокально-технічні недоліки. Не вистачає вміння співати в ансамблі.

«незадовільно» – здобувач освіти частково володіє навчальним матеріалом. Твори навчального репертуару не вивчені. У виконанні є текстові помилки. Співає невиразно. Не вистачає вміння співати в ансамблі.

Публічна демонстрація досягнень у вигляді концертного виступу «Концертмейстерський клас» профілізація «Фортепіано»

Здобувач освіти зобов'язаний виконати програму з чотирьох творів, в число яких входить арія, два камерно-вокальні твори та твір з інструменталістом. Обов'язковим є виконання твору українського композитора.

Рекомендований репертуар з концертмейстерського класу

Арії (фрагменти з опер)

Белліні В. Опера «Ромео і Джульєта».

Речитатив і романс Джульєти

Бізе Ж. Опера «Кармен». Арія Мікаели

Ваккаї Н. Опера «Ромео і Джульєта». Речитатив і арія Ромео

Вериківський М. Опера «Наймичка». Пісня Катрі

Гендель Г. Опера «Альцина». Арія меццо-сопрано

Гулак-Артемівський С. Опера «Запорожець за Дунаєм». Каватина Султана

Гуно Ш. Опера «Сафо». «Станси»

Гуно Ш. Опера «Фауст». Куплети Зібеля
Данькевич К. Опера «Богдан Хмельницький». Монолог Богдана
Данькевич К. Опера «Богдан Хмельницький». Розповідь Кривоноса,
арія Варвари
Дебюссі К. Опера «Блудний син». Речитатив і арія Лії
Доніцетті Г. Опера «Любовний напій». Романс Неморіно
Лисенко М. Опера «Наталка-полтавка». Пісні Наталки «Віють вітри»,
«Ой, я дівчина Наталка», пісня Петра «Сонце низенько»
Опера «Тарас Бульба». Арія Остапа
Майборода Г. Опера «Мілана». Аріозо Мілани
Масканьї П. Опера «Сільська честь». Романс Сантуцци
Меєрбер Дж. Опера «Роберт- диявол». Каватина Ізабелли
Монюшко С. Опера «Галька» Речитатив і арія Гальки
Направнік Є. Опера «Франческа да Ріміні». Аріозо Франчески
Пуччіні Дж. Опера «Тоска». Арія Мімі
Россіні Дж. Опера «Севільський цирульник». Каватина Розіни
Россіні Дж. Опера «Італійка в Алжирі». Арія Ізабелли
Сен-Санс К. Опера «Самсон і Даліла». Арія Даліли
Чілеа Ф. Опера «Арлезіанка». Плач Федеріко

Камерно-вокальні твори

Барвінський В. «Ой, люлі, люлі»,
«Вечором в хаті»,
«У мене був коханий край»
Брамс Й. «Твої блакитні очі»
Буєвський С. «Місячний промінь»
Брамс Й. «Марна серенада»
Верді Дж. «Злидар»
Герстер О. «Зелений вітер»
де Фалья Мануель. «Сегеділья»
Жербін М. «Любов моя», «В моїй душі»
Задор Д. Обр. укр. нар. пісень: «Гаданочка»,
«Ой попід гай зелененький»
Кос-Анатольський А. «Два потоки Черногори»,
«Ой, коли б я не сокіл»
Косенко В. «Говори, говори»
Литвинов Г. «Вітер жито колише»
Лисенко М. «Безмежнеє поле»,
«Вогні горять»,
«Минають дні»
Дремлюга М. «Знов весна»
Людкевич С. «Морська баркарола»
Лятошинський Б. «Мелодія»,
«Колискова»
Надененко Ф. «Утоптала стежечку»,

«Чого являєшся мені у сні»,
«Люблю..»
Мейтус Ю. «Хочеш, стану рососою печалі»
Скорик М. «Шуміла ліщина»,
«Зацвіла в долині»
Соневицький І. «Твої очі»
Степовий Я. «Ой, не співай пісень безжурних»,
«Із-за гаю сонце сходить»
Стеценко К. «Плавай, плавай, лебедоньку»
Фільц Б. «Знов конвалії пахнуть у гаю»
Форе Г. «Пісня рибки»
Цегляр Я. «Чому я тебе полюбив»
Українські нар. пісні в обр. Лисенка М. «Ой, на гору козак воду носить»,
«Ой, не пугай Пугаченьку»,
«Ой і не стелися крещатий барвінку»,
обр. Вілінської І. «Стоїть явір над водою»
Шамо І. «Зацвіла в долині»
Шуберт Ф. «Ворон»
Шуман Р. «В сяйві теплих травневих днів»

Камерно-інструментальні твори

Боллінг Кл. Rag-полка
Дворжак А. Слов'янський танець
Дебюссі К. «Чудовий вечір»
Гаде Н. Балада
Гінецинський М. Скерцино.
Енеску Д. Cantabile et presto
Крейслер Ф. Рондо, «Муки кохання»
Курпінський К. Каватина
Лисенко М. Романс
Майборода Г. Вальс
Металіді Ж. Балада
Сарасате П. Іспанські танці
Сен-Санс К. «Танець масабре»
Форе М. «Павана»
Щуровський Ю. Романс

Камерно-вокальні твори закарпатських композиторів

Гайдук В. сл. С. Сороки «Молитва за Україну»
«Моя доля»,
«Не покидай мене, моя рідненька»
Задор Д. Обр. укр. нар. пісень: «Гаданочка»,
«Ой попід гай зелененький»
«Ой, співаночки мої..»

«Пішов Іван в полонину косити»
«Через річеньку, через болото»
«Добре тому коса косить»
«Легіники»
«Не буду ся женити»

Кобаль В. «Могутній заряд добра»

Кабаці О., сл. М. Підгірянки. «Місяць і звізди»

Калинюк В. «Ей білява, білявино»

Керецман М. «Мої Карпати»,
«Я живу тобою»

Мартон І. «А що тото за чоловік»
«Верховино, світку ти наш»
«Ой у мої миленької»
«Ой зелена полонина»

Матій П., сл. С. Сороки «Ужгород»
«Благословення»
«В дарунок мамі»

Рибалка М. «Динь, динь, білий динь»
«Через річку я плив»
«Коли тоту команицю сіяли»
«Коли я роковав»
«Мила моя»
«Не рубай ліщину»

Таловирі В. «Де терня, там терня»
«Лучка зелена»

Теличко В.Ф. Музика срібної землі. Том1. Вокальні твори

Теличко В.Ф. Музика срібної землі Том2.

Циганин В., сл. С. Сороки «Вітальна»
«У вирій»
«Мій коханий»

Орієнтовні програми для концертного виступу із концертмейстерського класу

Варіант 1

1. Лисенко М. Оп. «Тарас Бульба». Аріозо Насті.
2. Сімович Р. «Вівці мої, вівці».
3. Мендельсон Ф. «Фіалки».
4. В'єтан А. «Романс» (скрипка).

Варіант 2

1. Бізе Ж. Хабанера з опери «Кармен».
2. Пуленк Ф. «До півдня».
3. Підгорецький Б. «Минають дні».
4. Задор Д. Жарт. (кларнет).

Варіант 3

1. Леонтович М.-Скорик М. Пісня другої русалки з опери «На русалчин Великдень».
2. Надененко Ф. «Хотіла б я».
3. Вольф Г. «Весняна пісня».
4. Равель М. Вокаліз (флейта).

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з публічної демонстрації досягнень у вигляді концертного виступу («Концертмейстерський клас», профілізація «Фортепіано») здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – виконання програми значного художнього і технічного рівня складності, з демонстрацією відмінної концертмейстерської вправності, темпоритмічної єдності, артикуляційної та динамічної ідентичності. Осмислене відтворення художньо-образного змісту творів відповідно до стильових особливостей. В ансамблі з солістом яскраво розкритий авторський задум твору. Здобувач освіти вміє долати сценічне хвилювання.

«добре» – виконання програми достатнього художнього і технічного рівня складності, з демонстрацією доброї концертмейстерської вправності, темпоритмічної єдності, артикуляційної та динамічної ідентичності. Осмислене відтворення художньо-образного змісту творів відповідно до стильових особливостей. Допускаються незначні помилки, які суттєво не впливають на розкриття художнього-образного змісту твору. Можливі декілька ансамблевих, технічних неточностей. Здобувач освіти демонструє володіння концертмейстерськими навичками у розв'язанні інтерпретаційних завдань. Має місце часткове сценічне хвилювання.

«задовільно» – слабо сформоване художньо-образне мислення. Виконання маловиразне, невпевнене, з текстовими помилками. Мають місце технічні зриви, ансамблеві, метро-ритмічні порушення. Недосконале відтворення змісту, форми, жанрово-стильових особливостей музичного твору. Недостатнє володіння звуковидобуванням, штрихами; часто невірна педалізація, недостатнє володіння звуковим балансом. Під час презентації результатів власної концертмейстерської діяльності мають місце сценічне хвилювання та скутість.

«незадовільно» – здобувач освіти не володіє програмовим матеріалом. Велика кількість текстових помилок, відсутність концертмейстерських навичок, нерозуміння художньо-образного змісту творів, низький рівень технічної підготовки, неспроможність відтворити художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей. Не володіє сценічною витримкою.

Кваліфікаційний іспит «Основи педагогічної майстерності»

Кваліфікаційний іспит з основ педагогічної майстерності включає перевірку досягнень результатів навчання з освітніх компонентів «Педагогіка і психологія», «Методика навчання гри на інструменті» (профілізації «Фортепіано», «Оркестрові струнні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти»), «Методика викладання хорових дисциплін» (профілізація «Хорове диригування»), «Методика навчання співу» (профілізації «Спів», «Музичне мистецтво естради»), «Методика викладання музично-теоретичних дисциплін» (профілізація «Теорія музики»), загальних, спеціальних компетентностей, визначених Стандартом та освітньо-професійною програмою, у тому числі перевірку практичної демонстрації набутих здобувачем фахової передвищої освіти викладацьких компетентностей.

Структура екзаменаційного білета

1. Питання навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія».
2. Питання навчальних дисциплін «Методика навчання гри на інструменті» (профілізація «Фортепіано», «Оркестрові струнні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти»); «Методика викладання хорових дисциплін» (профілізація «Хорове диригування»), «Методика навчання співу» (профілізації «Спів», «Музичне мистецтво естради»), «Методика викладання музично-теоретичних дисциплін» (профілізація «Теорія музики»).
3. Питання навчальної дисципліни «Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару» (методико-виконавський аналіз музичного твору для профілізацій «Фортепіано», «Оркестрові струнні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти», «Хорове диригування», «Спів», «Музичне мистецтво естради» та методичні розробки подання уроків для профілізації «Теорія музики»).

I. Педагогіка і психологія

Зміст програми навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія»

Тема 1. Предмет психології. Предмет психології. Поняття про предмет і відомості з історії розвитку науки. Головні галузі психології. Напрями та школи сучасної психології.

Тема 2. Методологія та методи психології Роль методу в науковому дослідженні.

Методи психологічних досліджень. Класифікація та характеристика методів: спостереження, експеримент, бесіда, тести, самоспостереження, аналіз процесу та продуктів творчої діяльності.

Тема 2. Психіка та її розвиток Мозок та психіка. Розуміння психіки, як особливої властивості мозку, яка полягає у відображенні об'єктивної дійсності.

Рефлекторна природа психіки. Будова нервової системи. Перша та друга рефлекторні системи. Різниця в психіці тварин та свідомості людини.

Тема 3. Особистість. Структура особистості Загальне поняття про особистість. Важливі характеристики особистості: потреби, інтереси, ідеали, переконання, рефлексія Роль діяльності в формуванні особистості. Внутрішні та зовнішні компоненти діяльності. Рухи та дії. Навики, вміння та звички. Шляхи їх формування. Види музичної діяльності.

Основи загальної психології

Тема 5. Відчуття. Сприймання Поняття про відчуття. Роль відчуттів в пізнавальній діяльності людини. Фізіологічна основа відчуттів. Аналізатори, як органи відчуттів. Закономірності відчуттів; абсолютна чутливість, поріг чутливості, адаптація, синестезія. Характеристика відчуттів, що мають найбільше значення для музичної діяльності. Сприймання, його загальна характеристика. Різниця між процесами відчуття і сприймання. Властивості сприймання: вибірність, константність, апперцепція. Характеристика музичного сприймання. Варіативність та емоційне чуттєве забарвлення музичного сприймання.

Тема 6. Пам'ять та її види Фізіологічна основа пам'яті. Процеси пам'яті. Види пам'яті. Типи пам'яті. Форми та рівні вияву пам'яті. Залежність пам'яті від віку. Мимовільна та довільна пам'ять. Види та типи музичної пам'яті, взаємозв'язок між зоровою, слуховою, моторною і емоційною пам'яттю. Значення музичної пам'яті для успішного здійснення музичної діяльності.

Тема 7. Мислення і мовлення Загальна характеристика мислення та теорії. Чуттєве пізнання і мислення. Види мислення: предметно-дійове, наглядно-образне, абстрактне та словесно-логічне. Операції мислення. Форми мислення. Особливості музичного мислення. Аналіз музичного твору. Цілісність сприймання музичного твору: досягнення органічної єдності аналізу і синтезу.

Тема 8. Уява. Уява. Види уяви, типи уяви. Фантазія. Особливості музичної уяви. Роль уяви в творчій діяльності. Значення уяви при формуванні творчої особистості. Увага. Роль уваги в навчальній діяльності. Мимовільна та довільна увага. Формування післядовільної та внутрішньої уваги.

Емоційно-вольова сфера особистості.

Тема 9. Емоції і почуття Значення емоційної сфери в психологічному житті особистості. Фізіологічна основа почуттів і емоцій, їх функції. Емоційні стани (афекти, настрої, фрустрація, стрес, пристрасть). Види почуттів: патріотичні, моральні, естетичні, почуття обов'язку. Естетичні почуття, їх розвиток, роль та важливість для музичної діяльності.

Воля, як форма активності особистості. Мотивація вольового поступку. Аналіз вольової дії – усвідомлення мети, планування, виконання. Вольові якості особистості: цілеспрямованість, наполегливість, самостійність. Виховання та самовиховання волі. Довільні процеси, як прояв волі. Значення формування вольових якостей учня для успішного здійснення процесу музичного навчання.

Тема 10. Темперамент. Характер Визначення типів темпераменту. Зв'язок між типами темпераменту. Значення типів темпераменту. Типи характеру.

Зв'язок між характером і темпераментом. Природні і соціальні передумови характеру.

Тема 11. Здібності Види здібностей, як психологічна особливість людини. Структура здібностей. Загальні, спеціальні, музичні здібності. Талант, задатки, нахили. Схильність до педагогічної музичної діяльності.

Основи вікової психології

Тема 12. Основні категорії вікової психології. Поняття про предмет вікової психології та основні її категорії. Рушійні сили розвитку в онтогенезі. Акселерація. Періодизація вікового розвитку особистості. Місце вікової психології в системі підготовки вчителів.

Тема 13. Характеристика психічного розвитку дошкільника і молодшого школяра. Психологія дитини переддошкільного та дошкільного віку. Кризи трьох та семи років. Провідні види діяльності та психологічні новоутворення цього віку, особливості їх музичного навчання та виховання. Психологія молодшого школяра. Психологічні новоутворення та пізнавальні процеси у молодших школярів. Зміна видів діяльності та проблема готовності дитини до шкільного навчання. Особливості організації музичного навчання та виховання молодших школярів.

Тема 14. Характеристика психічного розвитку підлітка і молодшого юнака. Характеристика підліткового та юнацького віку. Педагогічні можливості мистецтва в формуванні особистості підлітків, особливості їх музичного навчання та виховання, формування естетичної культури юнаків.

Загальні основи педагогіки та школознавства

Тема 15. Поняття про педагогіку як науку і суспільне явище. Поняття про педагогіку, її предмет, основні категорії, історію виникнення та спільне з іншими науками. Галузі педагогіки. Філософські засади і принципи мистецької освіти. Характеристика методів науково- педагогічних досліджень, особливості їх використання у музично-виховній роботі. Народна педагогіка. Гуманістична педагогіка.

Тема 16. Закономірності і етапи педагогічного процесу. Поняття про педагогічний процес як систему. Характеристика його компонентів. Закономірності та етапи педагогічного процесу.

Тема 17. Структура та функції сучасної системи освіти України. Структура сучасної системи освіти, характеристика її ланок (дошкільне виховання , загальна середня освіта, перед вища фахова освіта. вища освіта, післядипломна освіта і додаткова освіта). Завдання і рівні професійної музичної освіти. Роль і місце початкової музичної освіти дітей у системі музичного навчання і виховання. Основи планування і звітності, характеристика обов'язків педагогічних працівників.

Тема 18. Принципи виховання. Класифікація методів виховання. Сутнісні риси, закономірності, особливості виховного процесу. Співвідношення виховання. перевиховання, самовиховання, принципи виховання. Методи, прийоми. Засоби виховання. Методи виховання та їх класифікація.

Тема 19. Основні напрями виховання. Основні напрямки виховання(національно-патріотичне, екологічне, моральне, трудове,

інтелектуальне, правове, фізичне естетичне).Музичне виховання як різновид естетичного та його роль у формуванні особистості учня.

Тема 20. Сімейне виховання. Сім'я як універсальний засіб виховання, проблеми сучасного виховання. Моральне здоров'я родини запорука морального здоров'я суспільства. Взаємодія вчителя з родиною вихованця: зміст і методи роботи для формування естетичної свідомості.

Основи дидактики

Тема 21. Предмет та основні категорії дидактики. Предмет дидактики та її основні категорії. Ознаки процесу навчання Завдання дидактики к розділу педагогіки. Освітня, виховна та розвивальна функція навчання як неподільна єдність. Мотивація навчання та етапи засвоєння знань(сприймання, осмислення, узагальнення, запам'ятовування та практичне використання).

Тема 22. Характеристика дидактичних принципів. Система принципів дидактики та їх характеристика(науковості,наочності, доступності, систематичності, свідомості та активності, індивідуалізації, поєднання індивідуальних і колективних форм роботи, виховання здорової дитини).

Тема 23. Зміст освіти. Зміст освіти та фактори його оновлення. Навчальний предмет як засіб реалізації змісту освіти. Навчальні плани та програми як нормативна база змісту освіти. Відображення змісту освіти у підручниках та навчальних посібниках.

Тема 24. Класифікація методів навчання. Методи навчання та їх класифікації(словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, індуктивно-дедуктивні методи). Вибір методів навчання передумова педагогічної майстерності. Інноваційні методи навчання.

Тема 25. Поняття про форми організації навчання. Урок як основна форма організації навчання. Типи та структура уроку. Особливості уроку виконавських дисциплін у музичному навчанні. Особливості оцінювання результатів успішності музичного навчання в установах початкової музичної освіти. Нестандартні заняття.

Тема 26. Сутність та структура педагогічної майстерності. Педагогічна майстерність та її структура (спрямованість, компетентність, педагогічна техніка і здібності). Роль педагогічної майстерності в системі професіоналізму педагогічних працівників).

Тема 27. Педагогічне спілкування. Функції, види, стилі педагогічного спілкування. Педагогічна культура і такт у процесі педагогічного спілкування. Комунікативні перепони. Подолання конфліктів у спілкуванні. Значення спілкування в цілісній системі майстерності та професійності.

Тема 28. Характеристика складових педагогічної техніки. Зовнішня та внутрішня педагогічна техніка. Вербальні та невербальні засоби впливу на учнівську аудиторію. Естетичні вимоги до зовнішності педагога. Педагогічний артистизм. Елементи театральної та режисерської майстерності в педагогічній діяльності.

Перелік питань навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія»

1. Психологія як наука і навчальна дисципліна.
2. Методи психологічних досліджень, їх загальна характеристика.

3. Відчуття. Роль відчуттів у пізнавальній і музичній діяльності особистості.
4. Поняття про мислення. Види мислення.
5. Пам'ять та її види. Процеси пам'яті.
6. Уява, види уяви.
7. Поняття про емоції і почуття.
8. Темперамент, типи темпераменту.
9. Педагогіка як наука і мистецтво.
10. Система педагогічних наук. Музична педагогіка.
11. Основні напрями виховання. Музичне виховання як одна з форм естетичного виховання.
12. Основи дидактики. Принципи навчання.
13. Урок як основна форма навчання, типи уроків.
14. Зміст освіти: підручники, навчальний предмет, навчальні плани та програми.
15. Педагогічна майстерність та її структура.

II.

**«Методика навчання гри на інструменті» (профілізація «Фортепіано», «Оркестрові струнні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Народні інструменти»);
«Методика викладання хорових дисциплін» (профілізація «Хорове диригування»), «Методика навчання співу» (профілізації «Спів», «Музичне мистецтво естради»), «Методика викладання музично-теоретичних дисциплін» (профілізація «Теорія музики»)**

Зміст програми навчальної дисципліни «Методика навчання гри на інструменті» (профілізація «Фортепіано»)

Тема 1. Зміст і завдання курсу методики навчання гри на інструменті. Методика як система науково-обумовлених закономірностей виховання та навчання. Цілі та задачі методики, зміст і характеристика її основних розділів. Поєднання основних принципів методики та індивідуального досвіду кожного педагога. Творчий характер діяльності педагога-музиканта. Зв'язок курсу методики з психологією, заняттями по спеціальності та з дисциплінами музично-теоретичного циклу.

Тема 2. Історія виникнення клавішних інструментів. Час появи монохорду, поліхорду, клавикорду, клавесину, піано-форте, фортепіано. Прізвища винахідників. Особливості будови і виконавські можливості цих інструментів.

Тема 3. Вимоги клавірної педагогіки. Видатні представники педагогіки епохи бароко і стилю рококо. Французька, італійська та німецька клавірні школи. Значення педагогічного досвіду майстрів клавірного мистецтва, їх вимоги до виконавця.

Тема 4. Історичний огляд розвитку фортепіанної педагогіки та методики навчання.

Характеристика механістичного напрямку. Ортодоксальна і прогресивна педагогіка епохи класицизму. Новаторська педагогіка композиторів епохи романтизму. Причина появи академічного напрямку, його позитивні та негативні риси. Педагогічні напрямки, які пов'язані з відкриттями в галузі медицини: анатомо-фізіологічний і психотехнічний.

Тема 5. Історія розвитку української фортепіанної школи.

Своєрідність формування слов'янської фортепіанної педагогіки на початку ХІХ ст.: аматорство, опираючись на традиції західних шкіл і напрямків, «домашнє», приватне навчання та ін. Формування професійної фортепіанної педагогіки в Україні у другій половині ХІХ ст. Видатні фортепіанні педагоги першої половини ХХ ст.

Тема 6. Засоби музичної виразності.

Текстологічні засоби виразності: жанр, тональність; тип фактури; інтонаційна виразність мелодії; особливості гармонії (тип супроводу і його призначення); своєрідність ритму і метру; форма і формоутворення (прийоми розвитку музичного матеріалу). Виконавські засоби виразності (інтерпретація): динаміка і її залежність від стилю; артикуляційні прийоми; виконавська організація часу (темп, агогіка); фразування як засіб виявлення музичного мислення; темброве забарвлення; педалізація, яка обґрунтовується вимогами стилю, жанру, фактури; аплікатура як допоміжний засіб виразності, що опирається на вимоги краси і зручності.

Тема 7. Музично-виконавські здібності та шляхи їх розвитку. Фізичні можливості піаніста.

Музичний слух, його види і шляхи виховання кожного. Відчуття ритму. Виховання первинного і художнього відчуття ритму. Розвиток музичної пам'яті. Взаємодія всіх видів пам'яті. Музикальність, емоційність та артистичність виконавця. Умови розвитку цих якостей. Апарат і рухи піаніста. Призначення кожної частини апарату та їх взаємодії. Фізичні і рухові можливості пальців, зап'ястя, передпліччя, плеча, плечового поясу. Поняття про піаністичну свободу. Звуковидобування піаніста як фізична дія. Педалізація: можливості демпферної (правої) і тембрової (лівої) педалей. Взаємозв'язок художньо-акустичних вимог слуху і механічних дій.

Тема 8. Процес вивчення фортепіанного твору.

Етапи роботи. Зміст і форми роботи. Завдання педагога на кожному етапі вивчення твору.

Тема 9. Методика проведення уроку з фаху. Організація самостійної роботи учня. Ведення навчальної документації.

Специфіка індивідуального уроку з фаху. Зміст і змістовність уроку. Форми і методи роботи на уроці. Методи педагогічного впливу. Планування уроку. Типи уроку. Організація самостійної роботи учня. Ведення навчальної документації.

Тема 10. Комплексне виховання піаніста-початківця.

Специфіка початкового навчання. Методика проведення уроку з піаністом-початківцем. Засвоєння нотної грамоти на індивідуальних уроках з фаху. Розвиток слуху на до нотному етапі навчання. Виховання відчуття ритму у дитини. Формування первинного, елементарного відчуття ритму. Виховання

художнього відчуття ритму. Початкове формування апарата. Фізичні вправи. Вправи за фортепіано. Перший досвід звуковидобування. Навчання основних прийомів гри. Техніка виконання і послідовність засвоєння роздільної і зв'язної гри. Передумови правильного читання нот. Засвоєння педалізації. Виховання творчої ініціативи і самостійності в роботі. Прилучення початківця до гам ра початковому етапі навчання. Гра мажорних і мінорних (гармонічних) гам. Гра тризвучних акордів і арпеджіо.

Тема 11. Розвиток техніки піаніста.

Поняття про піаністичну техніку. Типи техніки. Види техніки і їх відмінність за фактурними викладеннями і прийомами гри. Прийоми гри в дрібній техніці. Прийоми гри у великій техніці. Елементи техніки та їх засвоєння. Методи і способи роботи над технічними труднощами у фортепіанній фактурі. Робота над інструктивними етюдами: типові недоліки виконання, причини їх появи і способи виправлення. Завдання педагога. Послідовність роботи.

Тема 12. Вивчення поліфонії.

Цілі і завдання педагога в роботі над поліфонічними творами. Початковий етап прилучення учня до слухання звучання поліфонічної фактури: підголоски, проста імітація, поліфонізований супровід до мелодії, канон. Вивчення підголоскової поліфонії. Вивчення контрастної (різномелодійної) поліфонії. Вивчення імітаційної поліфонії. Засоби виразності в поліфонії Й.С. Баха. Текстологічні та виконавські засоби виразності в творах Й. С. Баха.

Тема 13. Вивчення творів великої форми.

Специфіка роботи над творами великої форми. Основні цілі і вимоги до вивчення сонат. Вивчення сонатної форми. Вивчення варіаційних циклів. Типи варіацій. Вивчення форми рондо.

Тема 14. Робота над художніми творами малої форми.

Специфіка роботи над рухливими п'єсами: моторними, скерцозними, танцювальними, токатними, маршовими. Особливості виконавських засобів виразності і прийомів гри. Специфіка роботи над ліричними п'єсами: романсово-пісенними, оповідальними, епічними, декламаційно-драматичними. Вивчення кантילени. Проблеми звуковидобування, інтонування, фразування, піаністичного дихання, тонкощів педалізації і агогіки, розподілу динамічних і тембрових барв між фактурними пластами.

Перелік питань навчальної дисципліни

«Методика навчання гри на інструменті» (профілізація «Фортепіано»)

1. Музичні здібності та їх визначення.
2. Види пам'яті та їх розвиток.
3. Музичний ритм. Розвиток на початковому етапі навчання.
4. Музичний слух. Розвиток музичного слуху на початковому етапі навчання.
5. Засоби музичної виразності (текстологічні та виконавські).
6. Методика проведення уроку з фаху та типи уроків.
7. Процес вивчення фортепіанного твору.
8. Ведення навчальної документації учня. Організація самостійної роботи учня.
9. Техніка педалізації.

10. Читка нот з аркуша.
11. Робота над вправами, гамами та етюдами.
12. Робота над поліфонічними творами. Засоби виразності в поліфонії Й.С.Баха.
13. Робота над великою формою (сонатне алегро).
14. Робота над великою формою (варіаційний цикл, форма рондо).
15. Робота над різнохарактерними п'єсами.

**Зміст програми навчальної дисципліни
«Методика навчання гри на інструменті»
(профілізація «Оркестрові струнні інструменти»)**

Тема 1. Музичний слух.

Визначення поняття «музичний слух». Роль внутрішнього слуху у виконавському мистецтві. Відносний і абсолютний слух.

Тема 2. Почуття ритму.

Ритм. Метр. Метро-ритм.

Рівномірна пульсація – основа виконавського ритму

Тема 3. Музична пам'ять.

Слухова, зорова, тактильна, м'язова пам'ять.

Вікові особливості музичної пам'яті дітей.

Тема 4. Загальні питання постави.

Сучасний підхід до проблеми формування поставочних навиків.

Постава як процес. Загальні принципи постави.

Тема 5. Відомості з анатомії верхніх кінцівок.

Фізичні властивості рук. Побудова верхньої кінцівки людини. Плечовий пояс та вільна кінцівка.

Функції плечового суглобу. Роль плечового суглобу в техніці гри на інструменті.

Тема 6. Відомості з анатомії верхніх кінцівок.

Залежність постави від типових особливостей верхніх кінцівок.

Положення голови, корпусу та ніг.

Тема 7. Постава лівої руки.

Визначення постави лівої руки як доцільне вихідне положення і найбільш раціональне пристосування її рухів до творення інтонації та вібрації на основі правильного тримання інструменту.

Положення скрипки. Точки опори інстр.

Роль частин лівої руки у триманні інструменту.

Тема 8. Постава лівої руки.

Постава пальців. Напрямок дій пальців. Три типи руху пальців на грифі.

Умови тримання скрипки в різних позиціях. Положення ліктя та фактори, які впливають на положення ліктя. Положення кистьового суглобу в різних позиціях.

Тема 9. Постава правої руки.

Визначення постави правої руки - найбільш раціональне пристосування рухів для видобування звука за допомогою ведення смичка.

Роль правої руки у грі на інструменті. Використання ваги правої руки.

Тема 10. Постава правої руки.

Тримаюче кільце. Плавність і розмаховість рухів правої руки.

Сполучення смичків.

Тема 11. Підготовка поставочних навичків без скрипки і смичка.

Вправи для лівої і правої руки. Послідовність постави лівої та правої руки.

Положення всієї руки, кисті, пальців.

Положення і функція великого пальця. Розстановка пальців на струні.

Підготовчі вправи для звільнення руки, пальців від скутості.

Засвоєння рухів лівої руки вздовж грифа. Використання піцикато.

Засвоєння рухів правої руки без смичка. Тримаюче кільце. Положення ліктя при грі на різних струнах.

Тема 12. Інтенація.

Значення інтонації у смичковому виконавстві.

Зв'язок інтонації з поставою.

Методика роботи над інтонацією.

Тема 13. Вібрація.

Вібрація як художній елемент гри. Вплив вібрації на якість і гучність звука.

Вплив вібрації на інтонацію. Рухові форми вібрації.

Тема 14. Аплікатура.

Роль аплікатури у виконавстві на струнно-смичкових інструментах.

Нормальна, звужена і розширена аплікатура.

Художні вимоги до аплікатури залежно від типу звучання.

Тема 15. Техніка як засіб художньої виразності.

Техніка лівої руки. Визначення поняття «позиція».

Роль зміни позицій у техніці лівої руки.

Тема 16. Техніка лівої руки.

Дії лівої руки при зміні позицій. Типи переходів.

Роль зміни позицій у техніці лівої руки.

Тема 17. Техніка правої руки.

Звуковидобування як основа виконавського мистецтва.

Утворення звука на смичкових інструментах.

Три фактори звуковидобування.

Тема 18. Техніка правої руки.

Необхідність якісного звучання не тільки в кантілені, але і в віртуозних пасажах, при виконанні етюдів, гам.

Штрихова техніка. Роль вивчення штрихів у вихованні звука.

Групування штрихів.

Тема 19. Особливості роботи над вправами.

Гами і арпеджіо в технічному розвитку учня.

Гами і арпеджіо - найдійовіший вид вправ.

Використання гами і арпеджіо для послідовного нагромадження технічних навичок для підготовки виконання складних епізодів. Варіанти вивчення гам.

Тема 20. Негамоподібні вправи. Особливості роботи над етюдами.

Вправи для розвитку швидкості й зміцнення пальців, вивчення трелі.
Вправи на зміни позицій, для засвоєння штрихів, подвійних нот, техніки гри

акордів, щоденні вправи.

Етюди як проміжна ланка між вправами й художнім матеріалом.

Емоційний зміст етюдів. Тренувальні та художні етюди.

Різні варіанти виконання етюдів

Тема 21. Основні напрямки навчальної роботи педагога мистецької школи

Зв'язок навчальної і виховної роботи в класі скрипки.

Індивідуальний підхід до учнів з метою виявлення його перспективності.

Послідовний розвиток всіх сторін музичних здібностей і формування виконавських навиків.

Школа - фундамент професійної підготовки музиканта.

Тема 22. Методика проведення вступних екзаменів.

Досвід прогресивного методу визначення музичних здібностей, індивідуальні екзамени.

Виявлення та пошук здібних до навчання на смичкових інструментах дітей.

Виявлення у дитини зацікавленість до музики, до гри на інструменті.

Виявлення музичних здібностей. Знайомство з фізичними даними.

Тема 23. Основні принципи сучасної дидактики музичного навчання та виховання.

Основні принципи навчання в класі спеціального інструменту, їх зв'язок з принципами дидактики загальної педагогіки.

Багатогранність, гнучкість методів спираючись на загальні принципи.

Важливість перспективного і поточного планування роботи з учнем.

Виховання навиків самостійної роботи.

Тема 24. Організація занять з дітьми підготовчого класу.

Мета дошкільної підготовки до художньої діяльності.

Основна мета - навчання дітей виконавським навикам, розвиток ладового слуху, почуття ритму, музичної пам'яті.

Розвиток музичного мислення, емоційності, артистичності, творчої активності.

Напрямки занять: розвиток слуху та засвоєння навичок постави.

Тема 25. Формування художнього та музичного мислення в роботі з початківцем.

Виховання художнього та музичного мислення - основна мета музичної освіти, процес, який починається в дошкільний період.

Направлений характер музичного виховання.

Конкретні і музично-асоціативні враження. Потреба спілкування з музикою.

Тема 26. Методика проведення уроку.

Призначення і зміст уроку. Складові частини уроку.

Система педагог - учень і особливості її функціонування в умовах індивідуального навчання музиканта.

Визначення «дальньої» і «близької» перспективи розвитку учня.

Тема 27. Основні методи й прийоми роботи з учнем на уроці.

Метод словесного пояснення.

Пояснення - чітко спрямування на «чого треба добитись» і «як це зробити».

Намагання виховувати вміння мислити й виявляти ініціативу.

Пояснення мають мати конкретний характер.

Показ на інструменті і словесне пояснення взаємодоповнюючі методи роботи на уроці

Тема 28. Особливості уроку на різних етапах навчання.

Вибір методів і прийомів роботи на уроці в залежності від віку, розвитку і здібності учня.

Методи роботи в молодших та старших класах.

Тема 29. Типові недоліки гри учнів. Визначення на уроці першочергового завдання

Неясне уявлення про художній наслідок виконання.

Недостатній контроль над технікою виконання.

Відсутність зв'язку між музичним уявленням і рухами, остаточні недоліки.

Напруження і затиснення м'язів.

Тема 30. Вимогливість і поведінка педагога під час уроку. Підготовка до уроку.

Результативність роботи учня наслідок вимогливості педагога.

Послідовність вимогливості.

Вимоги, що логічно випливає з попередньої роботи.

Безпідставні непосильні вимоги. Доведення вимог до результативності.

Тема 31. Складання індивідуальних робочих планів учня на півріччя.

Індивідуальні особливості учня.

Послідовність і поступовість нарощування труднощів.

Пропорціональність художнього та інструктивно-технічного матеріалу.

Художня яскравість твору. Різноманітність репертуару.

Тема 32. Методико-виконавський аналіз музичних творів з педагогічного репертуару.

Визначення характерних особливостей музичного твору. Сильові, та жанрові ознаки твору, відповідні засоби, якими відтворюється характер і зміст музики.

Тема 33. Робота над художнім музичним твором.

Значення художніх музичних творів у вихованні виконавця.

Ознайомлення з твором.

Докладне вивчення твору. Цілісне оформлення твору.

Тема 34. Сценічне хвилювання і підготовка учня до публічного виступу.

Сценічне хвилювання як комплексна проблема.

Зв'язок естрадного хвилювання з різними факторами.

Почуття естради, можливість її розвитку.

Психологічне налаштування учня.

Тема 35. Робота педагога мистецьких навчальних закладів над удосконаленням своєї педагогічної та виконавської майстерності.

Необхідність регулярності занять на інструменті.

Вивчення методичної літератури.
Відвідування уроків педагогів музичних та мистецьких шкіл та музичного коледжу.

Підготовка методичних доповідей, рефератів, повідомлень.

Тема 36. Навчальна документація.

Навчальна програма для струнно-смичкових інструментів. Вивчення програмових вимог для кожного класу. Ведення навчальної документації, щоденників учнів.

**Перелік питань навчальної дисципліни
«Методика навчання гри на інструменті»
(профілізація «Оркестрові струнні інструменти»)**

1. Основні принципи сучасної дидактики музичного навчання та виховання .
2. Типові недоліки гри учня. Шляхи їх подолання.
3. Методика проведення уроку.
4. Типи переходів. Особливості дії лівої руки під час здійснення кожного переходу.
5. Штрихова техніка. Групування штрихів.
6. Визначення поняття позиція. Особливості дії + лівої руки під час поєднання позицій.
7. Основні методи роботи з учнем на уроці.
8. Особливості проведення уроку на різних етапах навчання.
9. Постава правої руки.
10. Звуковидобування. Три фактори звуковидобування .
11. Особливості постави лівої руки.
12. Інтонція.
13. Аплікатура.
14. Вібрація.
15. Вимогливість та поведінка педагога під час уроку.

Зміст програми навчальної дисципліни «Методика навчання гри на інструменті » (профілізація «Оркестрові духові та ударні інструменти»)

Тема 1. «Методика навчання гри на інструменті», її значення та місце в системі музичних дисциплін. Перші методичні посібники для навчання гри на духових та ударних інструментах

Тема 2. Особливості виконавського процесу на духових та ударних інструментах
Психофізіологічні основи звукоутворення на духових інструментах.

Особливості звукоутворення на духових інструментах.

Тема 3. Виконавські засоби в процесі гри на духових та ударних інструментах.

Тема 4. Виконавське дихання, його суть, значення та методи розвитку.

Анатомо-фізіологічні основи процесу дихання. Характеристика типів виконавського дихання, їх переваг та недоліків.

Тема 5. Техніка виконавського вдиху і видиху. Взаємозв'язок техніки дихання з роботою губ, язика, пальців

Тема 6. Дихання та музичне фразування. Поняття про перманентне дихання.

Тема 7. Функції губ при грі на духових інструментах. Значення техніки губ та методи її розвитку. Робота губ при грі на духових інструментах – один з найважливіших виконавських компонентів. Губні м'язи та м'язи обличчя, що беруть участь у звуковидобуванні.

Тема 8. Термін «Амбушюр», його зміст. Вібрато – як засіб музичної виразності.

Тема 9. Функції язика при грі на духових інструментах, особливості атаки звуку. Штрихи на духових інструментах. Значення терміну «атака звуку». Правильна постановка атаки, її значення у формуванні звуку.

Тема 10. Особливості атаки звуку під час гри на дерев'яних та мідних духових інструментах. Складові елементи техніки язика, її розвиток.

Тема 11. Значення терміну «артикуляція». Особливості артикуляції під час гри на дерев'яних та мідних духових інструментах.

Тема 12. Штрихи, їх класифікація у грі на духових інструментах. Значення терміну «штрих». Штрихи і технічні прийоми.

Тема 13. Техніка пальців, її значення та методи розвитку. Поняття «техніка пальців». Особливості розвитку техніки пальців.

Тема 14. Музичний слух, його роль у виконавському процесі та процесі та значення музично-слухових уявлень. Музичний слух як найважливіший спосіб організації та контролю виконавського процесу на духових інструментах. Взаємозв'язок між слухом, виконавським диханням, роботою губ, язика та пальців. Основи розвитку музичних даних учнів. Розвиток музичного слуху. Види музичного слуху. Форми розвитку та тренування музичного слуху.

Тема 15. Розвиток музичної пам'яті. Музична пам'ять як здібність, сприйняття та запам'ятовування змісту і форми музичного твору. Методи розвитку музичної пам'яті.

Тема 16. Виховання почуття ритму. Особливості музичного ритму. Методи розвитку ритму.

Тема 17. Добір кандидатів для навчання гри на духових та ударних інструментах. Визначення ознак професійної придатності для навчання на духових інструментах. Аналіз індивідуальних особливостей кандидата, його анатомо-фізіологічних даних.

Тема 18. Основні питання методики навчання. Раціональна постава при грі та її практичне значення. Стандартна (академічна) постава та нестандартні поставочні елементи. Визначення поняття «постава». Історія розвитку духових інструментів та зміни правил постави.

Тема 19. Постава мундштука, амбушюра (губного апарату), язика, виконавського дихання, резонаторів. Значення правильної постави на початковому етапі навчання.

Тема 20. Основи раціональної постави. Найбільш типові недоліки в поставі у початківців -духовиків, їх причини та методи усунення.

Тема 21. Методика проведення уроку. Урок – як основна форма організації занять. Аналіз проведеного уроку. Його недоліки та висновок.

Тема 22. Уроки спец. класу у формуванні індивідуального стилю педагога в підвищенні його майстерності.

Тема 23. Початкове навчання та проведення перших уроків. Роль педагога на початковому періоді навчання. Три важливих моменти при складанні програми для початківців.

Тема 24. Репертуар 1-3 класів мистецьких шкіл елементарного підрівня початкової мистецької освіти

Тема 25. Організація та напрями роботи в старших класах мистецьких шкіл. Правильна організація занять. Особливості роботи з учнями старших класів мистецьких шкіл.(учнями середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти)

Тема 26.Знайомство з репертуаром 4-5 класів мистецьких шкіл (середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти)

Тема 27. Організація самостійних занять учнів. Розподіл часу для самостійних занять. Роль викладача в організації самостійної роботи учнів відповідно до індивідуальних даних кожного з них.

Тема 28. Робота над довгими звуками - одна з найпоширеніших вправ. Різноманітні способи виконання довгих звуків.

Тема 29. Робота над гамами та тризвуками. Послідовність виконання гам. Типові недоліки виконання гам та тризвуків. Виконання домінантсептакордів та ввідних зменшених септакордів у старших класах мистецьких шкіл.

Тема 30. Робота над етюдами. Особливості роботи над етюдами.

Тема 31.Методика роботи над музичними творами. Основні етапи в розучуванні творів. Робота над твором без інструменту.

Тема 32. Методика роботи над творами великої форми (з репертуару 4-5 класів мистецьких шкіл). Вивчення оркестрових партій та найбільш відповідальних оркестрових соло.

Тема 33. Школи. Найбільш популярні школи гри на духових та ударних інструментах, їх переваги та суттєві недоліки. Етюди та вправи для духових та ударних інструментів.

Тема 34. Музична література для духових та ударних інструментів. Аналіз найбільш популярних добірок педагогічного репертуару, оригінальних п'єс для духових інструментів та перекладів для них.

Тема 35. Індивідуальність учня і мистецтво педагога.

Тема 36. Навчальна документація. Планування педагогічної роботи. Розбір навчальних програм та планів. Аналіз навчальних програм для духових та ударних інструментів мистецьких шкіл.

**Перелік питань навчальної дисципліни
«Методика навчання гри на інструменті»
(профілізація «Оркестрові духові та ударні інструменти»)**

1. Професійна придатність кандидатів на духові та ударні інструменти: критерії добору та аналіз анатомо-фізіологічних даних.
2. Постава при грі: раціональне та нестандартне положення, його значення, визначення поняття «постава», історія та зміни правил.
3. Постановка виконавських елементів: мундштук, амбушюр, язик, дихання, резонатори. Значення правильної постави на початковому етапі.
4. Основи раціональної постави: типові недоліки у початківців-духовиків, їх причини та усунення.
5. Методика проведення уроку: урок як основна форма, його аналіз, недоліки та висновки. Формування індивідуального стилю педагога.
6. Початковий період навчання: роль педагога та три важливі моменти при складанні програми для початківців.
7. Репертуар I–III класів мистецьких шкіл (елементарний підрівень).
8. Організація та особливості роботи в старших класах мистецьких шкіл (середній/базовий підрівень).
9. Огляд репертуару IV–V класів мистецьких шкіл (середній/базовий підрівень).
10. Організація самостійних занять: розподіл часу, роль викладача та методика роботи над довгими звуками.
11. Робота над технікою: гами, тризвуки, типові недоліки. Виконання домінантсептакордів та ввідних зменшених септакордів у старших класах.
12. Методика роботи над етюдами та музичними творами: особливості, основні етапи розучування, робота без інструменту.

13. Робота над творами великої форми та оркестровими партіями (репертуар IV–V класів).
14. Навчальний матеріал: аналіз популярних шкіл, етюдів, вправ та музичної літератури для духових та ударних інструментів, їхні переваги та недоліки.
15. Індивідуальність учня та майстерність педагога: розбір навчальних програм та планів.

Зміст програми навчальної дисципліни «Методика навчання гри на інструменті» (профілізація «Народні інструменти»)

Тема 1. Зміст і завдання курсу методики навчання гри на народних інструментах. Методика як система науково-обумовлених закономірностей виховання та навчання. Цілі та задачі методики, зміст і характеристика її основних розділів. Поєднання основних принципів методики та індивідуального досвіду кожного педагога. Творчий характер діяльності педагога-музиканта. Зв'язок курсу методики з психологією, заняттями по спеціальності та з дисциплінами музично-теоретичного циклу.

Тема 2. Історичні відомості про народні інструменти (домра, гітара, баян, акордеон, цимбали).

Історія виникнення та розвитку домри. Створення родини 4-ри струнних домр. Подальший розвиток домри, як сольного і оркестрового інструменту. Відомі виконавці домристи, композитори.

Історія виникнення і розвитку баяна та акордеона. Перший акордеон К. Деміана. Виникнення баяна.

Походження гітари. Вклад Ф. Таррегі, А. Сеговії, інших виконавців в розвиток гри на гітарі. Гітара як сольний та акомпануючий інструмент. Відомі гітаристи-виконавці та композитори.

Історія виникнення та розвитку цимбалів. Діяльність А. Раца.

Тема 3. Особливості звуковидобування на народних інструментах.

Основи техніки гри на народних інструментах. Посадка виконавця при грі на домрі, гітарі, баяні, акордеоні, цимбалах. Постановка виконавського апарату. Процес видобування звуку. Прийоми та способи гри, технічні можливості інструментів. Важливість звільнення рук, свободи виконавського апарату.

Можливість виконання різних штрихів. Взаємозв'язок штрихів та прийомів звуковидобування. Колористичні прийоми гри на народних інструментах.

Тема 4. Особливості роботи з учнями в молодших класах мистецьких навчальних закладів .

Основні завдання початкового етапу навчання: зацікавлення музикою, елементи музичної грамоти, ознайомлення з інструментом, постановкою виконавського апарату, основними прийомами гри.

Перевірка музичних здібностей та їх розвиток. Вікові особливості молодших школярів. Методи роботи на початковому етапі навчання (ігри, спів, слухання музики з наступним її аналізом).

Перші уроки з початківцями. Музичний матеріал на початковому етапі навчання. Засвоєння нових прийомів навчання гри на народних інструментах.

Тема 5. Розвиток і вдосконалення техніки музиканта- виконавця. Робота над інструктивним матеріалом.

Поняття техніки у вузькому і широкому розумінні. Техніка, як володіння усіма засобами музичної виразності. Необхідність роботи над гаммами, вправами, етюдами для опанування різними технічними прийомами, набуттям виконавських навичок, раціональності навчального процесу. Важливість свободи виконавського апарату у роботі над технікою. Принципи роботи над етюдами. Добір етюдів на різні види техніки. Поєднання технічних музичних завдань. Основні методи роботи над технічно складними місцями. Аплікатурна дисципліна.

Тема 6. Урок, його складові частини. Методика проведення уроку. Методи навчання. Організація самостійної роботи.

Особливості індивідуального уроку (контакт з учнем, врахування індивідуальних особливостей учня). Побудова уроку. Важливість поєднання словесного пояснення з показом на інструменті. Об'єктивна оцінка учня (стимулювання роботи високими балами).

Організація самостійної роботи учня. Ведення щоденників, контакт з батьками, робота на уроці – зразок для самостійної роботи учня, контроль за якістю самостійної роботи в процесі уроку.

Тема 7. Засоби музичної виразності

Характеристика засобів музичної виразності. Мелодія, типи мелодії, особливості побудови фраз. Гармонія. Ритм. Динаміка. Темп. Артикуляція. Агогіка. Типи агогіки; принцип компенсації часу. Тембр. Фактура, види фактури(монодична, гомофонно-гармонічна, акордова, поліфонічна, мішана). Структура твору.

Тема 8. Робота над музичним твором. Етапи роботи над музичним твором.

Знайомство з твором – активна і пасивна форма роботи. Детальна робота. Технічне оволодіння твором. Різні способи роботи над технічними труднощами. Осмисленість гри. Підпорядкованість технічної роботи художньому змісту твору. Робота над фразуванням, кульмінаційними моментами. Робота над цілісністю виконання, створенням художнього образу. Підготовка до концертного виступу. Репетиції в різних умовах. Концертний виступ – поштовх для подальшої роботи, підсумок роботи.

Тема 9. Виховання естрадної витримки.

Досконале володіння музичним твором – підстава вдалого виступу. Виступи на класних, батьківських концертах. Психологічні передумови концертного виступу: взаємодія свідомості та емоційності. Вміння не зважати на допущені помилки, зосередитися на втіленні художнього образу твору за будь-яких обставин (у класі, на сцені). Самоконтроль та самооцінка.

Тема 10. Методика розвитку творчої активності та самостійності.

Гра по слуху. Спів, розвиток гармонічного слуху, роль внутрішнього слуху. Читання нот з листа: аналіз нотного тексту. Аналізування учнем художнього змісту твору. Імпровізація та композиція. Взаємовідносини студента та педагога в інтерпретації музичних творів. Твори для самостійного вивчення.

Тема 11. Робота над творами великої форми.

Робота над творами сонатної форми: структура, характеристика тематичного матеріалу, аналіз розвитку тем, їх взаємодія. Робота над зміною темпів, тональностей, образів. Цілісне виконання сонати, концерту, побудова кульмінації всього циклу.

Варіаційна форма: особливості побудови, суворі та вільні варіації, виконавські і технічні засоби втілення художнього змісту. Виділення спільного і відмінного між варіаціями.

Робота над сюїтою. Робота над об'єднанням різних за характером частин сюїти в одне ціле. Співвідношення між частинами, вміння швидко змінити художній образ.

Тема 12. Робота над поліфонічними творами.

Види поліфонії: підголоскова, контрастна та імітаційна. Розвиток відчуття стилю. Формування навичок слухання і виконання двох і більше самостійних голосів. Вивчення кожної мелодичної лінії окремо. Вивчення градації динаміки кожного голосу, необхідної для їх поєднання. Вміння вести внутрішнім слухом кожний голос. Виділення голосів за допомогою різних штрихів, прийомів гри, фразових цезур, тембрів, агогіки.

Тема 13. Робота з концертмейстером.

Врахування індивідуальних особливостей учня на початковому етапі роботи з концертмейстером: встановлення дружніх стосунків з концертмейстером, спокійної обстановки. Самостійне знайомство учня з партією супроводу, гра вступу, програвань на власному інструменті (мелодичної лінії). Обговорення агогічних відхилень, темпових змін. Вміння слухати партію фортепіано.

Тема 14. Ансамблева гра на уроках в МШ.

Ансамблева гра як одна з форм активізації творчої ініціативності учня. Види ансамблів (однорідні, мішані, з супроводом і без нього). Вірний підбір учасників ансамблю та репертуару, виходячи з можливостей та творчих інтересів учнів. Вміння підпорядкуватись при грі не основної партії. Виховання відчуття ансамблевої єдності.

Тема 15. Принципи підбору репертуару для учнів молодших та старших класів.

Підбір репертуару в залежності від вікових та індивідуальних особливостей учня. Яскрава образність творів для учнів молодших класів. Робота над творами різних стилів, характерів, ступенів складності: новий художній матеріал для детального вивчення з викладачем; репертуар для повторення; інструктивний матеріал; матеріал для розвитку навичок читання з листа, транспонування, підбір по слуху.

Тема 16. Планування навчального процесу. Складання індивідуальних робочих планів. Документація МШ.

Складання індивідуальних планів учня. Розширення музичного кругозору. Ведення документації: журналу, щоденника, навчальних планів. Шляхи і методи підвищення кваліфікації: вивчення позитивного досвіду прогресивних музикантів, підвищення виконавської майстерності, вивчення новітньої літератури з педагогіки, психології, методики, обмін досвідом, проведення відкритих уроків, виступи з методичними доповідями, навчання на курсах підвищення кваліфікації.

Тема 17. Огляд методичної літератури.

Аналіз методичної літератури по спеціальностях. Використання фортепіанної та скрипкової методики в процесі навчання на струнних народних інструментах.

Методична література по початковому музичному навчанню та вихованню.

Методична література з основних проблемам виконавства (методи роботи над творами, над технікою, питання інтерпретації, концертна робота і підготовка до неї).

**Перелік питань навчальної дисципліни
«Методика навчання гри на інструменті»
(профілізація «Народні інструменти»)**

1. Зміст і завдання курсу методики викладання гри на народних інструментах.
2. Історичні відомості про народні інструменти (домра, гітара, баян, акордеон, цимбали), їх еволюція.
3. Особливості звуковидобування на народних інструментах.
4. Особливості роботи з учнями в молодших класах МШ.
5. Розвиток і вдосконалення техніки музиканта-виконавця. Робота над інструктивним матеріалом.
6. Урок, його складові частини. Методика проведення уроку. Методи навчання. Організація самостійної роботи.
7. Засоби музичної виразності.
8. Робота над музичним твором. Етапи роботи над музичним твором.
9. Виховання естрадної витримки.
10. Методика розвитку творчої активності та самостійності.
11. Робота над творами великої форми.
12. Робота над поліфонічними творами.
13. Ансамблева гра на уроках в митсьській школі..
14. Принципи підбору репертуару для учнів молодших та старших класів.
15. Планування навчального процесу. Складання індивідуальних робочих планів. Документація мистецької школи.

**Зміст програми навчальної дисципліни
«Методика викладання хорових дисциплін»
(профілізація «Хорове диригування»)**

Тема 1. Будова голосового апарату. Гортань (джерело звуку), дихальний апарат (енергія) та резонаторні порожнини (тембр). Аналіз роботи артикуляційного апарату для формування голосних та приголосних.

Тема 2. Вікові властивості дитячого голосу. Анатомо-фізіологічні і регістрові особливості дитячого голосоутворення. Мутація та її три періоди. Діагностика голосових та музичних здібностей дитини.

Тема 3. Методичні особливості вокального виховання дітей. Динаміка формування співацьких навичок. Співацьке дихання. Атака звуку.

Тема 4. Попередні умови голосоутворення. Постава корпусу співака-початківця. Вокальний позіх.

Тема 5. Дикція та артикуляція. Формування голосних та приголосних. Правила формування однорідності виспівування голосних.

Тема 6. Розвиток вокального слуху. Методи роботи над чистотою інтонації та розвитком внутрішнього слуху. Вправи для розвитку мелодичного та гармонічного слуху, необхідного для ансамблевого співу.

Тема 7. Етапи розучування вокально-хорового твору. Послідовність роботи: від ознайомлення та первинного аналізу до розучування тексту, ритму, мелодії. Етапом художнього опрацювання (динаміка, ансамбль, інтерпретація).

Тема 8. Робота над текстом вокально-хорових творів. Літературний аналіз для розуміння змісту та емоцій. Основна мета — досягнення синтезу слова і музики через якісну дикцію та виразне фразування.

Тема 9. Основи методики викладання предмету «Музичне мистецтво» в загальноосвітній школі. Інтеграція різних видів діяльності (спів, слухання, рухи) та особливості роботи з різнорідним контингентом учнів. Акцент на використанні ігрових та наочних методів.

Тема 10. Основні принципи і зміст програми «Музичне мистецтво». Цілі, завдання та тематична побудова навчальної програми. Принципи добору музичного матеріалу за критеріями доступності та художньої цінності.

Тема 11. Методи вивчення і засвоєння програми. Використання словесних, наочно-слухових та практичних методів на уроці. Застосування проблемно-пошукових та евристичних прийомів для активізації пізнавальної діяльності.

Тема 12. Особливості форм і методів музичного виховання в інших країнах. Огляд та порівняльний аналіз відомих зарубіжних систем (наприклад, Кодай, Орф, Далькроз). Можливості їхнього впровадження у вітчизняну практику.

Тема 13. Методична робота й підвищення педагогічної майстерності викладача. Система самоосвіти, обміну досвідом та участі в семінарах. Аналіз та самоаналіз проведених уроків та занять.

Тема 14. Історико-педагогічний аспект музичного виховання дітей засобами хорового співу. Етапи розвитку хорового виховання та внесок видатних хормейстерів-педагогів. Зв'язок між історичними традиціями та сучасною методикою.

Тема 15. Формування та розвиток церковно-співацького мистецтва. Традиції народного співу в період Київської Русі. Вплив традицій народного співу Київської Русі на ранній церковний спів. Аналіз становлення знаменного розспіву.

Тема 16. Виникнення нового мелодико-інтонаційного складу та самобутнього стилю виконання.

Тема 17. Вправи для розвитку вокально-технічних навичок. Методичні рекомендації щодо підбору вокальних вправ.

Тема 18. Методика аналізу хорових творів. Літературно-художній та стилістичний аналіз. Визначає жанр, стиль та зміст твору. Аналізуються засоби художньої виразності та їхній вплив на інтерпретацію.

Тема 19. Музично-теоретичний аналіз. Форма твору. Визначення типу музичної форми (куплетна, тричастинна тощо) та аналіз її побудови.

Тема 20. Ладо-тональний та гармонічний аналіз. Визначення ладу, тональності та її змін. Аналіз гармонічної вертикалі, використання акордів та функцій.

Тема 21. Метро-ритм. Визначення розміру та його змін, аналіз ритмічного малюнка.

Тема 22. Мелодика. Аналіз характеру мелодії (рух, діапазон) та її виразності.

Тема 23. Фактура хорових творів. Визначення типу викладу (гомофонно-гармонічний, поліфонічний).

Тема 24. Динаміка та фразування. Аналіз динамічних відтінків та визначення фраз і цезур для логічного та виразного виконання.

Тема 25. Методи вокальної роботи в дитячому хорі. Специфіка роботи з дитячими співочими голосами у різні періоди розвитку. Розгляд специфіки роботи з голосами на різних вікових етапах (молодший, середній, старший). Методика досягнення унісону, ансамблю та строю.

Тема 26. Дитячий голос і особливості його розвитку. Вивчення фізіологічних та психологічних аспектів формування голосу. Проблеми недорозвинення та невірної постановки голосу.

Тема 27. Методи визначення властивостей дитячого співочого голосу. Практичні методи тестування (діапазон, тембр, тип) для правильного розподілу дітей по хорових партіях.

Тема 28. Важливі умови вокально-хорового навчання дітей. Питання гігієни та охорони голосу, забезпечення здорового режиму занять та створення сприятливого емоційного клімату.

Тема 29. Основні питання постановки дитячого голосу. Постановка легкого, високого, дзвінкого звуку, з акцентом на розвиток головного (фальцетного) регістру.

Тема 30. Розвиваючі голосові ігри. Використання ігрових елементів для виконання артикуляційних, фонетичних та інтонаційних завдань, які допомагають зняти напругу та підвищити інтерес.

Тема 31. Методична система З.Кодая. Поєднання співочої діяльності різноманітними рухами, плесканням у долоні, ритмічним акомпанементом, іграми тощо.

Тема 32. Методика К.Орфа «Шульверк. Музика для дітей» («навчання в дії»). Імпровізаційне музикування в концепції К.Орфа.

Тема 33. Послідовність завдань у вокальній роботі з дітьми . Послідовність завдань у вокальній роботі з дітьми. Логічна етапність у навчанні: від дихання до звукоутворення, від унісону до багатоголосся.

Тема 34. Методика роботи з дітьми в мутаційний період. Охорона та гігієна дитячого співочого голосу. Ознаки, що характеризують наступ мутаційного періоду.

Тема 35. Оптимальний режим занять. Види репетицій. Рекомендована тривалість та частота занять відповідно до віку.

**Перелік питань навчальної дисципліни
«Методика викладання хорових дисциплін»
(профілізація «Хорове диригування»)**

1. Методика викладання предмету «Хоровий клас»: хор учнів молодшої вікової категорії.
2. Методика викладання предмету «Хоровий клас»: хор учнів середньої вікової категорії.
3. Методика викладання предмету «Хоровий клас»: хор учнів старшої вікової категорії.
4. Методика викладання предмету «Вокальний ансамбль».
5. Вокальні вправи в дитячому хорі.
6. Метроритм. Розвиток метроритму в учнів.
7. Репертуар, як засіб музичного виховання в хоровому колективі.
8. Охорона голосу та мутаційний період. Гігієна дитячого співочого голосу.
9. Методи вокальної роботи в дитячому хорі.
10. Комплектування дитячого хорового колективу відповідно до основних вікових категорій.
11. Планування навчального процесу в хоровому класі.
12. Ведення документації. Календарний та робочий плани хорового колективу.
13. Оптимальний режим занять. Види репетицій в хоровому класі.
14. Методика виховання вокально-слухових та вокально-технічних навичок.
15. Принципи підбору репертуару для хорового колективу.

Зміст програми навчальної дисципліни
«Методика навчання співу»
(профілізації «Спів», «Музичне мистецтво естради»)

Тема 1. Зміст і завдання курсу методики навчання гри на інструменті.

Методика як система науково-обумовлених закономірностей виховання та навчання. Цілі та задачі методики, зміст і характеристика її основних розділів. Поєднання основних принципів методики та індивідуального досвіду кожного педагога. Творчий характер діяльності педагога-музиканта. Зв'язок курсу методики з психологією, заняттями по спеціальності та з дисциплінами музично-теоретичного циклу.

Тема 2. Етапи вокального дихання. Звукоутворення. Атака звуку(емісія) та її види.

Тема 3. Типи звучання співацького голосу. Поняття імпедансу та опори у співі.

Тема 4. Класифікація голосів. Діапазон голосів. Поняття примарної зони.

Тема 5. Регістри голосу. Роль перехідних звуків. Види резонаторів і їх роль у співі.

Тема 6. Співацька дикція, орфоепія та артикуляція.

Тема 7. Види мовлення та робота над ними. Фонетичні методи роботи.

Тема 8. Дидактичні основи навчання співу та їх основні принципи.

Тема 9. Методи навчання.

Тема 10. Складні види вокальної техніки та робота над ними.

Тема 11. Психологічні особливості темпераменту дитини в організації вокального навчання.

Тема 12. Етапи та послідовність у роботі при вивченні музичного матеріалу.

Тема 13. Вікові особливості розвитку дитячого голосу.

Тема 14. Етапи мутаційних змін у дитячому організмі та форми роботи під час мутації.

Тема 15. Навчальна документація. Планування педагогічної роботи.

Перелік питань навчальної дисципліни
«Методика навчання співу»
(профілізація «Спів», «Музичне мистецтво естради»)

1. Вікова періодизація співацького голосу.
2. Дикція, артикуляція та їх роль у співі.
3. Вокальні вади і функціональні перспективи та їх подолання.
4. Будова голосового апарату.
5. Мутація дитячого голосу, робота викладача під час мутаційного періоду.
6. Атаки звуку.
7. Співацькі навички та співацька постава.
8. Класифікація голосів.
9. Методика навчання співу, як комплекс спеціальних дисциплін.
10. Вокальні прийоми та їх використання у співі.
11. Вправи на розвиток звуко- висотного діапазону голосу.
12. Вокальний слух, його роль і шляхи розвитку при навчанні.

13. Акустичні критерії співацького голосу.
14. Індивідуальний тембр співацького голосу.
15. Вокальне виконавство.

Зміст програми навчальної дисципліни
«Методика викладання музично-теоретичних дисциплін»
(профілізація «Теорія музики»)

І. Викладання за типовими навчальними програмами «Бесіди про мистецтво», «Музична література»

Тема 1. Викладання за типовими навчальними програмами «Бесіди про мистецтво», «Музична література», їх мета та завдання. Система музичної освіти в Україні. Мета й завдання методики викладання навчальних дисциплін у мистецьких школах. «Бесіди про мистецтво» та «Музична література» у системі початкової спеціалізованої мистецької освіти музичного спрямування. Творчий підхід до реалізації навчальних програм. Роль кваліфікації та особистого досвіду викладача.

Тема 2. Організація навчального процесу. Урок з бесід про мистецтво та музичної літератури, їх особливості. Основні вимоги до планування педагогічного процесу. Призначення перспективного планування, порядок складання календарно-тематичних планів. Значення робочих планів викладача як один із засобів організації педагогічного процесу. Основні етапи та зміст підготовки викладача до уроків.

Груповий урок як основна форма навчальної роботи. Комплектування груп, обладнання приміщень. Основні структурні елементи уроку: контроль засвоєння пройденого матеріалу, вивчення нової теми, слухання музики, закріплення знань та визначення домашнього завдання. Загально дидактичні та спеціальні вимоги до уроку музичної літератури. Система уроків. Типи уроків.

Тема 3. Формування й розвиток навичок естетичного сприйняття мистецтва. Естетичне сприйняття різних видів мистецтв на уроках бесід про мистецтво та музики на уроках музичної літератури. Розвиток музичного сприйняття через практику – у процесі слухання, виконання музики й за допомогою спеціальних вправ.

Вікові особливості сприйняття музики дітьми та підлітками, їх можливості в оволодінні цією навичкою. Роль слухової уваги в музичній діяльності, її особливості. Види уваги. Прийоми організації уваги перед прослуховуванням музики. Підтримка уваги у процесі музичного сприйняття за допомогою постановки пошукових слухових завдань. Розвиток емоційної реакції на мистецтво.

Методи та форми навчання на уроках культурно-мистецького спрямування. Словесні методи навчання: бесіда, розповідь, пояснення, шкільна лекція. Слухові наочні методи – демонстрація музики, робота з нотним текстом. Зорові зображальні ілюстрації (фотографії, репродукції картин, відеозаписи вистав, танців, виконання музичних творів). Практичні методи навчання (уміння викладати свої враження про музику, пояснюючи її зміст і виражальні засоби).

Тема 4. Комплекс типових-навчальних програм «Бесіди про мистецтво» та «Музична література» для мистецьких шкіл. Вивчення засобів музичної виразовості, інструментів та музичної форми

Комплекс типових-навчальних програм «Бесіди про мистецтво» та «Музична література» для мистецьких шкіл. Їх підрівні та зміст: елементарний («Бесіди про мистецтво», створення уявлення про різні види мистецтв), базовий («Музична література» – вивчення музики в її жанровому та стильовому розмаїтті).

Призначення та основні концепти типової навчальної програми «Музична література», Сучасний підхід. Особливості побудови курсу.

Блок – вивчення засобів музичної виразовості, інструментів та музичної форми. Його значення для подальшого аналізу музичних творів. Засвоєння ключових музичних понять, пов'язаних із засобами музичної виразовості та формою. Формування в учнів музично-слухового досвіду, вдосконалення свідомого слухання та відтворення музики.

Тема 5. Аналіз жанрового блоку типового навчального плану «Музична література». Загальні принципи вивчення музичних творів. Багатозначність терміну «жанр» (рід, вид, різновид). Огляд основних музичних жанрів та їх різновидів. Структура жанрового блоку програми по роках:

Загальні принципи вивчення творів музичної класики – виявлення змісту, ідейно-художньої сутності, вираженої специфічними засобами музичної мови. Організація роботи з розбору музичних творів. Єдність прослуховування й аналізу музики Виховна, пізнавальна та розвиваюча роль вивчення творів

Тема 6. Специфіка вивчення жанрів малих форм/малих циклів вокальної та інструментальної музики. Характеристика певного жанру малої форми, виявлення його характерних рис. Розгляд жанру на музичних зразках. Методика роботи над мініатюрою. Важливість емоційного налаштування на сприйняття твору. Визначення на слух загального характеру та змісту музики, засобів виразовості, жанрової основи. Знаходження контрастних музичних тем й упізнавання репризи для розуміння форми. Розвиток уміння слухати й визначати провідний засіб виразності в окремих фрагментах музики. Специфіка вивчення вокальної музики: ознайомлення з поетичним текстом, автором вірша.

Особливості вивчення поліфонічних творів. Необхідність роз'яснення спеціальної термінології. Імітаційні форми та жанри: канон, інвенція, fuga, фугета та фугато. Їх характерні ознаки та принципи побудови. Залучення загальної методики аналізу музичних творів для розбору поліфонічних композицій. Застосування методології поетапного розгляду твору: від окремих складових до цілісного сприйняття твору. Поняття про малі камерно-інструментальні цикли (прелюдія і fuga, токато і fuga, фантазія і fuga) як поєднання імпровізаційної п'єси з строгістю поліфонічного твору.

Тема 7. Методика розбору великих інструментальних творів

Розгляд творів в контексті епохи та творчості композитора. Особливості вивчення сонати та сонатної форми. Залучення методології поетапного опрацювання матеріалу: 1) підготовчий етап – вступні відомості про епоху, композитора та твір; 2) II етап – аналіз експозиції I частини (попередній аналіз

музичних тем експозиції з їх ілюстраціями на фортепіано викладачем, виявлення образного змісту, вихід на розуміння форми експозиції сонатного алегро, її закономірностей, слухання музики експозиційного розділу, обговорення та підсумування); 3) III етап – аналіз кожної з частин, направлений на з'ясування змісту, форми та особливостей тематизму (з обов'язковим підготовчим етапом, слуханням музики та її обговоренням). IV етап – підсумки щодо циклу.

Методика вивчення симфонії. Застосування методології опрацювання сонати. Внесення тембрального аналізу, знання ресурсних можливостей симфонічного оркестру, доручення проведення музичних тем тим чи іншим музичним інструментам, вироблення норм і правил щодо інструментарію в класичній симфонії. Вихід за межі цих норм у романтиків. Характер і послідовність частин у сонатно-симфонічному циклі, його основна тональність. Робота з клавіром (або хрестоматією) у класі під час прослуховування музики у звукозапису. Вивчення програмових сонат і симфоній.

Методика вивчення увертюри (ідентично до 1 частини симфонії), інструментального концерту (застосування методології вивчення сонати, виявлення принципу змагання «solo – tutti»).

Тема 8. Методика подання опери й балету. Специфіка жанрів: демократичність, синтез різних видів мистецтв, їх сценічне втілення (функції диригента, режисера, хормейстера, балетмейстера, художника, техніків сцени тощо), наявність спеціальної термінології. (лібрето, увертюра, інтродукція, пролог, епілог, сцена, антракт). Типи сольних номерів в опері: речитатив, арія-монолог і арія-звернення, портретна арія і аріозо, романс і пісня; призначення й особливості ансамблевих, хорових і балетних сцен в опері. Типи сольних номерів в балеті: класичний танець, характерний танець, пантоміма, танець модерн. Балетні ансамблі «па-де-де», адажіо, варіація, па-де-труа, кордебалет, дивертисмент.

Методика вивчення опери та балету: 1) вступні відомості про історію створення і постановки, визначення провідної теми та жанрового типу, сюжет і його літературне джерело, дійові особи і голоси виконавців, засвоєння композиційного плану (можливе його графічне зображення) і деяких театральних особливостей («номерна» побудова й ознаки «наскрізного» розвитку музично-сценічної дії), 2) розбір і прослуховування фрагментів музики, передбачених програмою: а) опис сценічної ситуації та використання наочних ілюстрацій під час характеристики конкретних епізодів; б) засоби музичної характеристики дійових осіб. Перегляд фрагментів відеозаписів спектаклів.

Тема 9. Методика подання жанрів духовної музики, жанрів і видів масової культури. Поняття про духовну хорову музику. Її ключові відмінності у католицькому та православному/греко-католицькому обряді. Провідні жанри малої (піснеспів, хорал) та великої форми (літургія, меса, панахида, реквієм, партесний та хоровий концерти). Ознайомлення зі спеціальною термінологією. Подання піснеспівів і хоралів аналогічно вокальним мініатюрам.

Методика розбору духовних жанрів великої форми та її ідентичність аналізом великих інструментальних форм (за винятком I частини). Риси жанру. Тлумачення тексту, при потребі – переклад. Залучення методології від

загального – до конкретного. Набуття досвіду вивчення поліфонії у духовній хорovій музиці.

Ознайомлення з жанрами та видами масової культури. Поняття про джаз, рок, поп-музику, концертне шоу, естраду. Їх визначальні риси. Поєднання загальної інформації зі слуханням музики. Відомі гурти та виконавці у світі та в Україні.

Тема 10. Зміст фольклорного блоку типової навчальної програми «Музична література». Методика подання фольклорних тем. Значення фольклору в питанні національної ідентифікації. Ознайомча роль фольклорних тем у «Бесідах про мистецтво» та вступна роль у «Музичній літературі». Завдання. обсяг і зміст фольклорного блоку базового підрівня. Триєдність музичного фольклору: народна пісня, інструментальна музика та народний танець. Методика подання модулю 1 «Український музичний фольклор»: поєднання теоретичних знань з розучуванням українських народних пісень. Методика подання модулю 2 «Музичний фольклор різних країн і континентів». Поняття про країну, континент. Виявлення найяскравіших народно-музичних жанрів. Унаочнення відео-ілюстраціями. Вироблення вмінь відрізняти на слух: а) автентичний фольклор (той, що існує у своєму природному середовищі) від фольклоризму (фольклору у творчості композиторів), б) тембри народних музичних інструментів, в) народно-музичні жанри української та світової музичної культури усної традиції; вивчення напам'ять зразків українського та світового фольклору.

Тема 11. Особливості вивчення історико-монографічного блоку типової навчальної програми «Музична література». Короткий аналіз тем про музичне мистецтво від архаїки до середньовіччя. Мета та завдання історико-монографічного блоку типової навчальної програми «Музична література». Залучення хронологічного та монографічного принципів вивчення. Поєднання оглядових тем з творчими портретами провідних композиторів. Музичний екскурс по епохах. Пізнання музики в контексті епох, жанрів, композиторських шкіл. Вивчення етапних творів різних жанрів. Структура блоку.

Огляд особливостей розвитку музики від початкових етапів її становлення до середньовіччя. Виокремлення первісної архаїки, музики перших цивілізацій (Шумерії, стародавніх Єгипту, Індії, Китаю), античного мистецтва Давньої Греції, середньовічної музики (західноєвропейської, візантійської та давньоруської).

Тема 12. Методика подання оглядових тем. Інформативне насичення оглядових тем, переважання шкільної лекції. Роль ілюстративного матеріалу. Поділ оглядових тем на: 1) ввідні (приміром, «Віденський класицизм», «Романтизм», «Італійська опера в добу романтизму») чи вступні (огляд докомпозиторських епох) та 2) підсумовуючі, що завершують ознайомлення з творчістю певного композитора чи епохи.

Специфіка подання вступних тем: найважливіші поняття про епоху, історичні передумови, стильові напрямки мистецтва, нові жанри, композиторські школи, музичне життя. Особливості узагальнюючо-

підсумовуючих тем: композитор в контексті епохи, тематика та жанри творчості; особливості музичної мови на прикладі вивчених творів.

Тема 13. Специфіка ознайомлення учнів з музикою епох Відродження та Бароко. Оглядовий підхід до розкриття тем. Багатогранне розкриття нових стильових напрямків та їх становлення у різних країнах Європи. Виокремлення раннього Відродження (творчість Ф.Ландіні (іт.), Дж. Данстейбла (англ.) англійського верджиналіста В.Берда, представників оркестрових шкіл: Дж. Габріелі (венец.), Г. Дюфаї, Я. Обрехта, Й. Окегема, Ж.Депре (франко-флам.). Ознайомлення з проявами високого Ренесансу у творчості Г. Аллегрі, Дж. П.-Л. Палестріни та О. Лассо, а також італійським мадригалом (Л. Маренцо, Дж. Веноза), французьким шансоном (Кл. Жанекен), німецьким lied (Г. Ізаак) та першими зразками опери у творчості К. Монтеверді– «Орфей»). Стисла інформація про авторів та ознайомлення з їх музичними творами.

Оглядове розкриття інструментальних барокових шкіл: струнно-смічкової (А. Кореллі, А. Вівальді, Г. Ф. Телеман, Г. Ф. Гендель, Й. С. Бах); клавірної (Ф. Куперен*, Ж. Ф. Рамо*, Л. Дакне, Д. Скарлатті); органної (Т. Альбіноні, Д. Фрескобальді, Д. Букстехуде, Й. Пахельбель, Г. Гендель, Й. Бах – хоральні прелюдії, токати, фантазії, ричеркари, фуги), а також оперної школи (А.Скарлатті – засновник опери-серії, Г. Гендель, А. Вівальді, Ф. Страделла, Ж. Б. Люллі, Ф. Рамо, Г. Перселл). Монографічне вивчення творчості провідних представників «високого» Бароко – Й. С. Баха, Г. Ф. Генделя, в Україні – М. Дилецького.

Тема 14. Методика вивчення творчих портретів композиторів. Огляд здобутків, творчої спадщини та коротка розповідь про життя композитора (біографія) з прослуховуванням і розбором найяскравіших творів.

Пізнавальне значення біографічного матеріалу. Відтворення композитора як людини та музиканта в емоційно-захоплюючій розповіді. Висвітлення яскравих фактів, показових життєвих випадків, висловлювань композитора, спогадів сучасників. Увага до дитинства й юності, як етапу становлення композитора. Стислий виклад наступних етапів життя та творчої діяльності. Варіанти вивчення творчого портрету на уроках: проблемний виклад, робота з текстом підручника, записи у зошитах учнів тезового плану біографії або побудова її наочної схеми.

Відмінності між творчим портретом композитора та розгорнутою біографією. Розбір одного або кількох творів композитора.

Тема 15. Особливості подання музичних творів від доби Просвітництва до сучасності. Поєднання оглядового та монографічного подання тем. Характеристика епох, нових тенденцій та яскравих явищ кожної з них.

Просвітництво: розвиток опери у творчості Дж. Перголезі, К. В. Глюка, становлення віденського класицизму (Й. Гайдн, В. Моцарт, Л. Бетховена) та його роль у розвитку класичної сонати та симфонії; творчість українських митців «золотої доби»: М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя та їх роль у утвердженні хорового концерту.

Романтизм: огляд національних композиторських шкіл: австро-німецької (Ф. Шуберт, Ф. Мендельсон, К. М. Вебер, Р. Шуман, Р. Вагнер); італійської

(Н. Паганіні В. Белліні, Г. Доніцетті та Дж. Россіні, Дж. Верді); французької (Ж. Бізе, К. Сен-Санса); польської (Ф. Шопен), угорської (Ф. Ліст), чеської (Б. Сметана, А. Дворжак), норвезької (Е. Гріг), української (пісенно-хорова творчість В. Заремби, Л. Глібова М. Петренка, Г. Гладкого, М. Вербицького; муз.-театр. П. Ніщинського, С. Гулака-Артемовського, А. Вахнянина, Д. Січинського; інструментальна О. та І. Лизогуба, В. Вітвицького, О. Нижанківського, Ф.- К. Моцарта-молодшого, К. Ліпінського, М. Колачевського, В. Сокальського). Монографічний розгляд творчості М. Лисенка.

Поч. ХХ ст. – течії модернізму: імпресіонізм (К. Дебюссі, М. Равель, К. Стеценко, В. Барвінський, пізній М. Леонтович); символізм (М. Чюрльоніс, Ч. Айвз, Ф. Якименко, Я. Степовий), веризм (Р. Леонкавалло, Дж. Пуччіні), урбанізм (Ерік Саті, французька «Шістка», А. Онеггер, К. Данькевич, Ю. Мейтус, Д. Мійо, Дж. Гершвін, Л. Утьосов, Ю. Мейтус, Д. Даубер, А. Кос-Анатольський, Я. Барнич), конструктивізм та конкретна музика (О. Мосолов, В. Задерацький), фольклоризм (Б. Барток, Е. Гранадо, Х. Родріго А. Хачатурян, Е. Вілла-Лобос, М. Леонтович, К. Стеценко, Я. Степовий, О. Кошиць, Л. Ревуцький, С. Людкевич, В. Барвінський, М. Колесса), неокласицизм у різних неовекторах: а) фовізм (І. Стравинський, Б. Барток, Б. Лятошинський), б) неоантичність (І. Стравинський, К. Дебюссі, М. Равель, М. Лисенко); в) неосередньовіччя – західноєвропейське (С. Франк, В. д'Енді, Е. Шоссон Г. Форе, К. Дебюссі, М. Равель, К. Орф), неовізантизм (І. Стравинський, М. Леонтович, К. Стеценко); г) неоренесанс (О. Респігі, А. Казелла, Д. Ф. Маліп'єро, І. Стравинський, М. Равель), г) необароко (М. Равель, С. Франк, В. д'Енді, Ф. Бузоні, Б. Бріттен, В. Барвінський, Н. Нижанківський, М. Лисенко, М. Колесса, В. Косенко), д) неокласицизм (М. Равель, Р. Штраус, П. Гіндеміт), неоромантизм (Е. Вілла-Лобос, Я. Сібеліус, С. Барбер. В. Косенко, В. Барвінський, Л. Ревуцький, В. Барвінський), постромантизм і сецесія (Г. Малер, С. Людкевич, С. Борткевич, Н. Нижанківський), експресіонізм (нововіденська композиторська школа – А. Шенберг, А. Берг, А. Веберн; Ст. Туркевич, Б. Лятошинський).

2 пол. ХХ ст. – композиторські техніки: додекафонія-серіалізм, кластерна техніка, штучні ладогармонічні системи О. Мессіана, П. Гіндеміта, А. Хаби, алеаторика, сонористика, залучення особливого метроритмічного моделювання (імпульсивні чергування метрики, хаос з порядку і навпаки, прогресуючі та регресуючі варіабельні розміри – А. Онеггер) та новітні мистецькі течії: конкретна та електронна музика (К. Штокгаузен), пуантелізм та абстрактна музика (П. Булез), стохастична й комп'ютерна музика (Я. Ксенакіс), «мовчазна музика» (Д. Кейдж), мінімалізм (А. Веберн, Ф. Гласс, А. Пярт, Л. Мельник, Е. Картер, Д. Крам). Українські шестидесятники: «київський авангард» (Л. Грабовський, В. Сильвестров), М. Скорик, Л. Дичко, Є. Станкович.

Постмодернізм поч. ХХІ ст.: мульти-трекові записи (Д. Лігеті, О. Мессіан, К. Штокгаузен, С. Райх, І. Небесний), нові технології звукозапису: «тривимірний звук», студійне мікшування, накладання звукових доріжок, інтерес до електронного інструментарію, поява кліпів, інсталяцій, перформансів).

Творчість українських композиторів (І. Щербакова, Г. Гаврилець, В. Степурка, О. Щетинського, А. Загайкевич, В. Польової, В. Рунчака, М. Шведа, В. Камінського, О. Козаренка, Ю. Ланюка, К. Цепколенко). Українська музика в умовах війни.

Тема 16. Аналіз основних принципів укладання, змісту та навчальних вимог типової навчальної програми «Бесіди про мистецтво». Особливості вивчення «Бесід про мистецтво»: об'єкт вивчення, методи роботи, тривалість курсу. Специфіка першого року навчання: початкове ознайомлення учнів з видами мистецтв, розгляд близької дітям тематики, розвиток асоціативно-образного мислення та навиків опису творів. Особливості другого року навчання: поглиблення уявлень про мистецтва, вивчення основних елементів мови та жанрів різних видів мистецтв, поглиблення навиків сприйняття та аналізу мистецьких творів, розширення багажу термінів і понять, естетичне виховання.

Тема 17. Огляд навчальних посібників і літератури до типових навчальних планів «Бесіди про мистецтво», «Музична література». Функції навчальних підручників і посібників у шкільному навчанні. Їх зміст, структура, різновиди (робочі зошити, дидактичні розробки – тести, кросворди, музичні словники, ілюстровані альбоми, тематичні музичні календарі, ното- та диско-хрестоматії)..

Проблеми забезпечення навчального процесу навчальною літературою. Творче ставлення викладача до використання навчальної книги. Самостійна робота з книгою вдома: пророблення тексту – його осмислення і часткове запам'ятовування, розгляд і програвання (проспівування) нотних прикладів, запам'ятовування музики, пошуки відповідей на поставлені запитання, виконання практичних завдань. Систематичний перегляд викладачем нових видань навчальної, методичної літератури і книг про музику для школярів. Огляд сучасних навчальних підручників, посібників і джерел інформації. Використання відеозаписів для перегляду опер у позакласній роботі. Небезпека підміни слухання музики читанням книг про музику.

Тема 18. Вимоги до проведення відкритого уроку. Підхід до відкритого уроку як до показового уроку роботи викладача. Відкритий урок як відображення прийомів та методів роботи викладача, володіння методикою викладання навчальної дисципліни, залучення індивідуального та творчого підходів. Важливість продуманого до найменших деталей плану-конспекту відкритого уроку (розписаного похвилинно) з обов'язковими структурними складовими елементами уроку, триєдиною метою (навчальною, виховною, розвиваючою) та колом поставлених завдань, із включенням різноманітних форм роботи, творчих завдань, яскравих візуальних унаочень, якісних звукових ілюстрацій, залученням можливостей комп'ютерних технологій. Втілення в практичній роботі основних теоретичних положень методики викладання фахової дисципліни. Володіння часом. Контакт з учнями. Ознайомлення студентів зі зразком розгорнутого плану-конспекту відкритого уроку з музичної літератури.

Тема 19. Форми позакласної роботи. Класифікація форм позакласної роботи на колективні, групові та індивідуальні. Колективні: тематичні вечори, брейн-ринги, Клуб веселих та винахідливих тощо. Групові: екскурсії,

відвідування тематичних та філармонійних концертів, театральних вистав. Індивідуальні: читання книг, брошур, статей про музику, написання рефератів по заданих темах, прийняття участі у концертах тощо.

Тема 20. Викладання за типовими навчальними програмами «Музична грамота та практичне музикування», «Сольфеджіо»: історія, зміст, мета. «Музична грамота та практичне музикування» (або елементарне сольфеджіо) та «Сольфеджіо» – це предмети, які передбачають вироблення багатьох навичок та удосконалення здібностей: розвиток голосу, техніка співу, вивчення і слухове засвоєння засобів музичної виразності, теоретичні знання, виховання музичного слуху. Історія та еволюція навчання в цьому напрямку, відомі викладачі і автори навчальних посібників України та зарубіжжя. Напрацювання української музично-теоретичної методичної школи: М. Леонтовича, К. Стеценка, Ф. Колесси, С. Людкевича) та світової педагогічної думки (Е. Жак-Далькроза, Р. Штайнера, К. Орфа, З. Кодая, Б. Тричкова) у методиці викладання сольфеджіо/елементарного сольфеджіо.

Найбільш важливі галузі: виховання ладогармонічного, метроритмічного, композиційного, стильового відчуття. Основні напрямки роботи: ладове виховання, ритмічне виховання, розвиток музичної пам'яті, розвиток мелодичного, гармонічного, поліфонічного і внутрішнього слуху. Мета типових-навчальних планів, спрямованих на розвиток музичного слуху та знання музичної грамоти – формування усіх видів музичного слуху, музичної пам'яті, музичного смаку, творчих здібностей і виховання наступних навичок: запису музичних фрагментів на слух, співу по нотах, слухового аналізу, аналізу всіх засобів музичної виразності для використання учнями слуху в творчій діяльності. Основні форми класної роботи у цьому напрямку в мистецьких школах. Головна мета методики навчання – це організація здобувачів освіти на всебічний розвиток музичного слуху та ознайомлення з основними методами навчання

Тема 21. Загальний огляд типових навчальних планів з розвитку музичного слуху та знання музичної грамоти у закладах мистецької освіти. Реформа початкової музичної освіти. Естетичне виховання і його вплив на формування особистості. Основні розділи програми: вокально-інтонаційні навички, сольфеджування та спів з листа, виховання відчуття метроритму, виховання музичного сприйняття, музичний диктант, виховання творчих навичок, теоретичні знання. Реформа музичної освіти. Нові типові навчальні програми з «Сольфеджіо» (базовий підрівень навчання) та прилеглого до нього предмету «Музична грамота та практичне музикування» (елементарний підрівень навчання). Акценти на творчому та практичному ракурсі застосування знань і навичок в реформованих програмах.

Нормативний зміст, обсяг та вимоги Типової навчальної програми «Музична грамота та практичне музикування». Орієнтація на учнів, які розпочинають навчання в 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи), а також на навчання осіб старшого віку, які не мають початкових компетентностей. Для осіб, старших за 6-7 років, кількість років навчання для досягнення результатів, передбачених у типовій навчальній програмі, може змінюватися з урахуванням

психофізіологічного розвитку учня/учениці, його/її можливостей, темпу опанування ним/нею нормативного змісту. Орієнтовний розподіл навчальних модулів відповідно до строків навчання: чотирирічний строк – 16 модулів (орієнтовно по 4 модулі на рік); трирічний строк – 16 модулів (орієнтовно по 5 модулів на перший та другий роки вивчення дисципліни та 6 модулів на третій рік); дворічний строк – 16 модулів (орієнтовно 7 модулів на перший рік і 9 модулів на другий рік).

«Музична грамота та практичне музикування» є комплексною дисципліною, яка забезпечує вивчення основ музично-теоретичних дисциплін (музичної грамоти, сольфеджіо, слухання музики, ритміки, аналізу музичних форм) через практичне музикування, що сприяє розвитку музичного мислення учнів, розкриттю їх творчого потенціалу. Роль опанування програми для творчої самореалізації та продовження вивчення музично-теоретичних дисциплін на наступному підрівні початкової мистецької освіти за фахом або спорідненим видом мистецтва. Результати навчання елементарного підрівня учнів початкової мистецької освіти музичного спрямування та здобуття ними теоретично-практичних компетентностей у музичному мистецтві.

Оновлена концепція навчальної дисципліни «Сольфеджіо» на базовому підрівні пропонує широке використання новітніх навчальних технологій, спрямованих на розвиток креативного мислення учнів та їх мотивацію до навчання. Перший блок дозволяє повторити та підсумувати курс з навчальної дисципліни «Музична грамота та практичне музикування», так і одночасно здобувати освіту учням без попередньої підготовки. Другий блок сконцентрований на вивченні та осягненні явищ діатоніки та умовної діатоніки, основних видів ритму, найбільше вживаних розмірів, видів і способів розвитку мелодії, її будови та прийомів творення фактури, застосуванні отриманих знань і навичок у власній творчій практиці. Третій блок охоплює модулі, в яких поглиблюються знання (види та форми графічної фіксації, повна тональна система, види мажору і мінору, діатонічні лади, хроматика, енгармонізм, повна інтерваліка, акорди терцієвої будови, функційна система, складні ритмічні малюнки, рідко вживані розміри, види тонального розвитку, жанрові та стильові ознаки елементів музичної мови) та передбачається їх практичне застосування в різних формах роботи.

Ретельне планування навчального процесу й кожного уроку, підбір якісного, цікавого та різноманітного музичного матеріалу як важливий фактор забезпечення якості навчання.

Тема 22. Музичні здібності та їх розвиток. Походження музикальності, її структура, вивчення природи музичних здібностей. Здібності, як індивідуальні властивості особистості, що дають змогу за подібних однакових умов успішно оволодівати тією або іншою діяльністю, розв'язувати ті чи інші завдання, проблеми. Загальні та спеціальні здібності. Ознаки поняття «здібність», які визначені в роботах з музичної психології. 2 рівні музичних здібностей: репродуктивний і творчий.

Визначення обдарованості як індивідуальної потенційної своєрідності задатків людини. Компоненти обдарованості: мотивація, креативність, розвиток

спеціальних здібностей на рівні, вищому за середній. Талант і геніальність. Компоненти музикальності – звуковисотне та метроритмічне відчуття, слухова увага. Визначення музичної пам'яті та її роль в розвитку музичних здібностей. Музикальність як комплекс здібностей.

Тема 23. Музичний слух та його компоненти. Типи музичного слуху

Роль слуху в житті людини. Особливості музичного сприйняття, роль пам'яті в розвитку музичного слуху. Типи музичного слуху. Визначення різних видів слуху в роботах М. Леонтовича, Ф. Аерової, В. Брайніна, Г. Смаглій, Я. Якуб'яка. Специфіка професійного музичного слуху та процесу сприйняття. Відносний та абсолютний слух. Всебічний розвиток всіх компонентів музичного слуху як стратегічна ціль сольфеджіо.

Тема 24. Розвиток ладового відчуття. Форми роботи в ладі на уроках. Ладове відчуття як емоційне переживання відносин між звуками-ступенями ладу. Ладові вправи як засіб виховання всіх компонентів музичного слуху. Основні форми роботи в ладі: спів по нотах одно- і багатоголосся, сольний та ансамблевий спів, читання «з листа», спів інтервалів й акордів та їх послідовностей, слуховий і цілісний аналіз музичних творів або їх фрагментів, музичний диктант, творчі вправи. Своєрідність структури ладів української народної та професійної музики (пентатоніка, гуцульський, думний тощо).

Тема 25. Інтонування. Вокальні-інтонаційні вправи. Феномен інтонації у музичному мистецтві. Терміни інтонація та інтонування. Явище відносної висоти звуків у музиці. Чистота інтонування як критерій розвитку слуху. Техніка чистого і виразного інтонування, роль дихання в процесі звукоутворення. Методи подолання детонації. Інтонування як осмислене звуковідтворення. Огляд вітчизняних та зарубіжних робіт з проблем інтонування.

Тема 26. Розвиток мелодичного слуху. Робота надмелодичними інтервалами в ладі та від звуку. Ладо-гармонічне відчуття як основа ефективного розвитку мелодичного слуху. Визначення мелодичного слуху в методичних роботах українських та зарубіжних авторів, роль музичної пам'яті, розвитку внутрішнього слуху, метро-ритмічного відчуття в процесі музичного виховання. Мелодичний інтервал як первинна форма музики.

Інтервал як відстань між двома ступенями ладу. Висхідні та низхідні інтервали. Форми роботи із засвоєння мелодичних інтервалів. Важлива роль прикладів із художніх творів: п'єс, пісень. Діатонічні й хроматичні інтервали. Створення та достворення мелодій як ефективний засіб розвитку мелодичного слуху.

Тема 27. Розвиток відчуття метроритму. Форми роботи з ритмічного виховання. Роль ритму в музичних творах. Висотні взаємозв'язки звуків та їх метро ритмічна організація. Компоненти метро-ритмічного відчуття: відчуття метру, відчуття розміру, усвідомлення вагомості ритмічних тривалостей. Зонна природа ритму, метру і темпу. Тілесна та моторна реакція слухового сприйняття метро-ритму. Огляд програмових вимог щодо засвоєння ритмічних тривалостей і розмірів в навчальних програмах для початкового і базового рівнів.

Основні форми роботи над розвитком метро-ритмічного відчуття: використання ритмоскладів в посібниках, показ прикладів з художньої

літератури, різні види ритмічного руху під музику, ритмічні диктанти, ритмічні партитури. Створення або імпровізація ритмічного акомпанементу з використанням шумових та ударних інструментів, читання нот в ритмі. Аналіз музичних творів (слуховий і наочний) з точки зору застосованих засобів метроритмічної виразності. Спів інтонаційних вправ в різних темпах, ритмічних малюнках, розмірах. Вивчення метро-ритмічної термінології, а також метро-ритмічних особливостей, притаманних різним музичним жанрам і формам. Створення ритмічних малюнків в заданій формі, створення або імпровізація музичних будов з використанням конкретних ритмічних груп. Ритмічне варіювання диктантів, музичних будов. Проблеми і форми розвитку метроритмічного відчуття в роботах Е. Ж. Далькроза, К. Орфа.

Тема 28. Методика розвитку гармонічного слуху. Робота над багатоголоссям. Гармонічний слух як здатність сприймати в одночасності декілька звуків як єдине ціле. Різні сторони звучання акордів: забарвлення («фонізм»), функційне значення співзвуч, зв'язок співзвуч між собою, окремі голоси співзвуч. Важливість емоційних вражень в процесі сприйняття акорду. Форми роботи над акордами: програвання і секвенціювання окремих акордів, зворотів і акордових послідовностей в будь-яких тональностях і від звуку, підбір акомпанементу до мелодій (в тому числі, варіантна гармонізація), створення багатоголосних музичних фрагментів, п'єс, акордових послідовностей, багатоголосна імпровізація, гармонічний слуховий аналіз, визначення акордів в нотному тексті. Освідомлення тісного зв'язку мелодії з гармонією. Основні методичні принципи розвитку гармонічного слуху.

Тема 29. Методика розвитку внутрішнього слуху і музичної пам'яті. Внутрішній слух як здатність до мисленої уяви тонів та їх взаємозв'язків без допомоги інструменту. Будь-яка музична діяльність: спів, гра, підбір мелодії, слухання музики – обов'язково пов'язана з внутрішніми слуховими уявами. Головний методичний принцип роботи: уявляю – виконую (співаю, граю або записую) – подумки повторюю. Форми роботи над внутрішнім слухом: спів інтонаційних вправ по черзі: уголос – про себе, вивчення напам'ять «очима» невеликих музичних будов, достворення музичних будов: письмово – без інструменту. Імпровізація: на інструменті або вокальна. Письмовий акомпанемент, запис або створення без інструменту. Визначення знайомих мелодій з нотного тексту, ритмічного малюнку, показ на стовбиці (або сходинці). Слуховий аналіз послідовностей інтервалів, акордів, музичних будов, із запам'ятовуванням, наступним проспівуванням або програванням. Зоровий аналіз нотного тексту.

Музична пам'ять – найважливіший фактор розвитку внутрішнього слуху. Форми роботи над її розвитком.

Тема 30. Читання «з аркуша». Читання нотного тексту «з аркуша» як одна з найважливіших практичних навичок в музичній діяльності, як для любителя, так і професіонала. Передумови успішного читання: відповідний рівень теоретичних знань, розвинений ладовий і внутрішній слух, пам'ять, відчуття метру і володіння необхідними ритмічними малюнками, вокальні навички, навички чистого і виразного інтонування без інструменту, навички аналізу

музичної форми і логіки її розвитку. Підготовчі вправи для читки з листа. Порядок дій в процесі читання «з листа». Форми роботи в молодших і старших класах.

Тема 31. Методика запису музичного диктанту. Запис музики як найбільш повна форма аналізу почутого. Музичний диктант – своєрідний підсумок розвитку навичок і теоретичних знань, який визначає рівень музично-слухового розвитку учня. Сутність диктанту – перевірка вміння учнів логічно усвідомлювати процес музичного розвитку у всіх його проявах. Запис почутого (тобто переведення слухових уявлень в зорово-просторові) – форма виконання диктанту. Музичний диктант – одна з найважливіших і обов'язкових форм роботи на уроці з «Музичної грамоти та практичного музикування» й «Сольфеджіо». Головні завдання – формування та розвиток логічного мислення, музичної пам'яті, уваги. Методичні завдання в процесі роботи над диктантом. Підготовчі форми диктанту. Різні види диктантів. Технологія запису музичного диктанту. Збірники диктантів. Роботи С. Людкевича, М. Калашник, І. Ходоровської з проблем технології запису музичного диктанту.

Тема 32. Формування навичок слухового сприйняття. Форми і методи слухового аналізу. Слуховий аналіз як засіб найбільш повного усвідомлення і сприйняття всіх елементів музичної мови. Активне й, обов'язково, цілеспрямоване слухання розвиває музичний слух, пам'ять, аналітичне мислення, формує музичний смак і відчуття стилю, збагачує загальний музичний досвід.

Основні завдання слухового аналізу: виховувати навички цілеспрямованого слухання та сприйняття музики, розвивати музичну пам'ять, накопичувати в пам'яті велику кількість різних звукових вражень (інтервалів, акордів, гармонічних зворотів, елементів музичного синтаксису і засобів музичної виразності), працювати над розвитком аналітичного мислення учнів, тобто здатності усвідомлювати та класифікувати почуте, розвивати всі види музичного слуху. Частковий і цілісний аналіз, форми його проведення. Огляд програмових вимог і літератури з теми. Комп'ютерні додатки та онлайн-сторінки із формами слухового аналізу.

Тема 33. Творчі форми роботи та їх значення. Виховання особистості, здатної та бажаної творити музику – справжня і стратегічна мета курсу сольфеджіо/музичної грамоти та практичного музикування. Творчі форми роботи: гармонізація мелодії, достворення та створення різноманітних музичних будов, варіювання музичного матеріалу, імпровізація.

Технологія гармонізації мелодії, варіантна гармонізація. Методика роботи над створенням і достворенням. Робота над образом і конструкцією.

Імпровізація як вища й найбільш складна із творчих форм роботи, що передбачає вільне володіння будь-якими елементами музичної мови та засобами музичної виразності. Послідовне, цілеспрямоване застосування творчих форм роботи упродовж усього курсу – це сприяння досягненню головної мети музичного навчання: вихованню освіченої, талановитої особистості,

з максимально розвиненими аналітичними й художньо-творчими здібностями. Огляд вітчизняних та зарубіжних статей з теми.

Тема 34. Особливості викладання на початковому рівні навчання. Психологічні особливості дітей у молодшому віці. Гра як основна форма роботи на уроках та, одночасно, як засіб засвоєння навчального матеріалу. Велика роль емоційного сприйняття як засобу зацікавлення дітей, виховання любові до музики. Основні форми роботи на уроках: спів, музичні ігри, рух під музику, достворення та імпровізація простих поспівок («питання – відповідь»). Первинні навички запису нот. Використання в роботі найкращих зразків українського фольклору, виховання любові до рідної мови, музики та пісень.¹

Тема 35. Форми і методи роботи з учнями середніх та старших класів

Психологічні особливості підлітків. Цілеспрямованість форм роботи на розвиток різних видів музичного слуху, логічного мислення, свідоме сприйняття теоретичних знань, активне використання набутих знань і навичок в практичній діяльності. Методичні поради щодо встановлення тісних зв'язків між спеціальністю та сольфеджіо. Особливості роботи з учнями різних спеціальностей.

Тема 36. Методика викладання теоретичного матеріалу. Особливості викладання теоретичного матеріалу учням різного віку. Акцент на емоційне сприйняття та запам'ятовування в молодших класах і на логічне усвідомлення теоретичних знань – в середніх і старших класах. Роль практичного використання набутих знань в різних формах творчих робіт. Методичні принципи викладання теоретичного матеріалу. Різні форми подання теоретичних знань: лекція, діалог, бесіда. Застосування технології коучинга в процесі навчання.

Тема 37. Загальний огляд навчальних посібників. Тематичне призначення збірників. Універсальні та вузьконаправлені тематичні збірники, методичні принципи їх побудов і зміст відповідно до програмових вимог. Позитивні моменти та недоліки збірників. Огляд збірників О. Афоніної, Т. Павленко, В. Фліса, Я. Якуб'яка, Г. Смаглія, Л. Татаурової, М. Калашник, П. Халабузарь та інших.

У навчальній програмі використано окремі елементи методик викладання музично-теоретичних дисциплін середньої ланки початкової мистецької освіти (А. Писаревський, С. Павлюченко, Ф. Аєрова, В. Фліс, Я. Якуб'як, О. Цалай-Якименко, Я. Михайлюк, В. Подвала, М. Чемберджі, В. Куфлюк), навчальної програми з предмету «Сольфеджіо» (Київ, 2012, упорядники Г. Смаглій, О. Єпімахова, І. Жосан, В. Кулик, О. Печенко, І. Подлесна, Т. Сіротіна, Н. Смольська, Г. Чиж). Оновлена концепція навчальної дисципліни «Сольфеджіо» (з прилеглим курсом «Музична грамота та практичне музикування») пропонує широке використання новітніх навчальних технологій, спрямованих на розвиток креативного мислення учнів та їх мотивацію до навчання.

Тема 38. Організація та планування уроків за типовими навчальними планами «Сольфеджіо»/ «Музична грамота та практичне музикування» в закладах мистецької освіти

«Сольфеджіо»/«Музична грамота та практичне музикування» – складова частина навчального процесу початкової спеціалізованої мистецької освіти музичного спрямування, в тому числі й у загальноосвітніх школах, самодіяльних творчих колективах. В залежності від мети та завдань кожного навчального закладу, видозмінюються зміст предмету та методи його викладання. В мистецьких школах головна мета курсу – всебічний розвиток музичного слуху, що сприяє вихованню творчої особистості, допомагає набуванню знань і навичок, необхідних для практичної музичної діяльності, як професійної, так і аматорської.

Огляд програмових вимог щодо об'єму знань і навичок. Методи і форми організації уроку. Типи уроку. Форми та зміст домашніх завдань. Методи перевірки домашніх завдань. Засоби й форми оцінювання знань.

Тема 39. Методика складання календарно-тематичного та поурочного планів. Календарно-тематичний план, принципи його будови. Планування навчального матеріалу згідно програмових вимог відповідного класу. Посеместровий розподіл обсягу навчальних тем практичних занять. Поурочний план уроку, методичні принципи його розробки.

Цілеспрямованість кожної форми роботи. Обов'язкові форми роботи. Ретельне планування уроку – запорука його ефективності.

Тема 40. Методика визначення та перевірки музичних здібностей. Організація та проведення вступних, перевідних та випускних іспитів у закладах мистецької освіти. Музичні здібності як вроджені якості особистості та як набуті в результаті поступового розвитку. Здібності, талант, геніальність як різні рівні здібностей; методика їх виявлення. Методи перевірки музичних здібностей на вступних іспитах. Програмові вимоги щодо випускних іспитів. Форми та зразки екзаменаційних білетів.

Тема 41. Загальний огляд історії сольмізації та музичного виховання. Еволюція викладання з точки зору завдань і методів. Давні та багаті традиції сольмізації та музичного виховання. Відомі викладачі: реформатор нотної грамоти Гвідо Аретинський, Луїджі Керубіні, Франко Саккетті (Італія), Гуго Ріман (Німеччина), Еміль Жак-Далькроз, Карл Орф (Франція); серед українців: Микола Дилецький, Рейнгольд Глієр, Фріда Аєрова, Володимир Фліс, Ярема Якуб'як, Тетяна Афоніна, Сергій Павлюченко, Марія Калашник, Юлія Павленко. Вироблення багатьох навичок та удосконалення здібностей, зокрема: розвиток голосу, техніки співу, вивчення та слухове засвоєння засобів музичної виразовості, набуття теоретичних знань, виховання музичного слуху. «Сольфеджіо»/«Музична грамота та практичне музикування» як складні та багатопрофільні дисципліни. Еволюція вимог до предметів: від навичок читання нот – до всебічного розвитку музичного слуху та навчання його використанню в аматорській і професійній діяльності.

Тема 42. Вітчизняні та зарубіжні системи музичного виховання. Різні системи і методи викладання сольфеджіо/елементарного сольфеджіо, національні та історичні традиції. Сучасні методи викладання, авторські методики З. Кодая, Е. Ж.-Далькроза, Дж. Кервена, В. Брайніна, Т. Боровик, Г. Смаглій, В. Фліса, Я. Якуб'яка, Ф. Аєрової. Їхні переваги, недоліки та

тематичні обмеження. Призначення авторських методик – пошук таких засобів, прийомів, методів навчання, а також форм роботи, які сприятимуть найбільш ефективному засвоєнню знань і досягненню головної мети курсу – всебічному розвитку музичного слуху.

Активне використання новітніх комп'ютерних технологій в процесі навчання.

Криза (або нова хвиля) у розвитку дисципліни сучасного практичного музикування. Пластичність дисципліни та необхідність оновлення форм і методів роботи. Альтернативні методи музичного виховання.

Особливості української традиції викладання предмету «Музична грамота та практичне музикування». Опора на українську пісенність у розвитку різних видів слуху. Особливості національної мелодики, ритміки, форм багатоголосся, гармонії, ладів фольклору та професійної української музичної традиції. Головні постаті в становленні національної педагогіки та сучасні тенденції розвитку предмету.

Тема 43. Загальний огляд методичної літератури з проблем розвитку музичного слуху. Ознайомлення з роботами, присвяченими найбільш актуальним проблемам курсу «Сольфеджіо» (з прилеглим до нього курсу «Музичної грамоти та практичного музикування»), а саме: питанням різних методів розвитку видів слуху, ладового і метро-ритмічного відчуття, набуття навичок чистого інтонування під час співу, слухового аналізу, запису музичного диктанта, застосуванню творчих форм роботи. Аналіз сучасних і провідних методик виховання музичного слуху.

Перелік питань навчальної дисципліни

«Методика викладання музично-теоретичних дисциплін»

(профілізація «Теорія музики»)

1. Навчальна програма «Музична література», її зміст, принципи побудови.
2. Урок музичної літератури, його організація, типи уроків.
3. Методи навчання школярів на уроках музичної літератури та бесід про мистецтво
4. Слухання музики та аналіз музичних творів на уроках музичної літератури.
5. Педагогічний контроль за засвоєнням змісту дисципліни «Музична література» (базового підрівня мистецьких шкіл).
6. Методика роботи над великими інструментальними творами.
7. Методика роботи над оперою.
8. Методика вивчення біографії композитора.
9. Сольфеджіо як предмет, його цілі та задачі.
10. Творчі форми роботи та їх значення в курсі сольфеджіо.
11. Розвиток гармонічного слуху.
12. Розвиток метро-ритмічного відчуття.
13. Музичний диктант
14. Планування уроків. Поурочні та календарні плани

15. Слуховий аналіз на уроках сольфеджіо.

III.

Зміст програми навчальної дисципліни «Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару» (профілізація «Фортепіано»)

Тема 1. Вступ. Основні завдання і зміст курсу.

Тема 2. Основні етапи вивчення музичного твору.

Ознайомлення з музичним твором. Виконання творів з репертуару 1 – 3 року навчання мистецьких шкіл. Виконання творів з репертуару 4 – 5 року навчання мистецьких шкіл. Виконання творів з репертуару 6 – 7 класу мистецьких шкіл.

Тема 3. Розбір (аналіз) твору. Визначення образно-змістовного навантаження музичного твору. Дитячі п'єси В. Теличка, М. Степаненка, І. Берковича, Г. Сасько, Р. Шумана.

Тема 4 Робота над частинами музичного твору.

Свідоме запам'ятовування музичного тексту. Робота над фактурою і мелодією Динаміка, артикуляція, приховані голоси у фактурі. Робота над технічними завданнями. Засоби роботи над художнім твором.

Тема 5. Проблеми виконання твору в цілому.

Значення динаміки, агогіки, роль єдиного темпу. Горизонтальне мислення. Кінцева редакція виконавського плану. Створення самостійних редакцій музичних творів. Порівняння різних редакцій одного твору.

Тема 6. Робота над поліфонією.

Організація поліфонічного складу. Види поліфонії.

Виконання та аналіз 3-4х творів різнометної та імітаційної поліфонії.

Визначення послідовності завдань в роботі над поліфонією.

Тема 7. Виконання і аналіз п'єс з підголосковою поліфонією.

Репертуар 1-3 року навчання мистецьких шкіл.

Репертуар 4-5 року навчання мистецьких шкіл.

Репертуар 6-7 року навчання мистецьких шкіл.

Створення самостійної редакції творів.

Тема 8. Виконання п'єс з імітаційною поліфонією.

Й. С. Бах «Маленькі прелюдії і фуги».

Й. С. Бах Маленька прелюдія До-мажор.

Й. С. Бах Маленька прелюдія мі-мінор.

Й. С. Бах 2-голосна інвенція До-мажор.

Й. С. Бах 2-голосна інвенція Фа мажор.

Тема 9. Виконання п'єс різнометної (контрастної) поліфонії.

Й. С. Бах Нотний зошит А. М. Бах.

Й. С. Бах Менует Соль-мажор

Й. С. Бах Полонез соль-мінор

Самостійна редакція творів.

Тема 10. Робота над великою формою.

І. Беркович Варіації мі-мінор.

Виконання та аналіз варіацій репертуару 1 – 2 року навчання мистецьких шкіл.
М. Клементі Сонатина До-мажор.

Виконання та аналіз сонатин репертуару 1 - 2 року навчання мистецьких шкіл

Виконання і аналіз сонатин репертуару 3 – 4 року навчання мистецьких шкіл

Визначення послідовності завдань при роботі над творами великої форми.

Тема 11. Особливості роботи над сонатною формою.

Структура сонатного алегро, тональний план, тематичний контраст.

Л. ван Бетховен Сонатина Фа-мажор.

Л. ван Бетховен Соната Соль-мажор № 20, 1 ч.

В.А.Моцарт Сонатина До-мажор.

В.А.Моцарт Соната Фа-мажор, 1 ч.

Тема 12. Робота над варіаційним циклом.

Особливості побудови, види варіацій.

Ф. Кулау Варіації Соль-мажор.

І. Беркович Варіації на тему укр. нар. п. «Ой, ходила дівчина бережком».

Тема 13. Робота над п'єсами малої форми.

Визначення послідовності завдань для роботи над п'єсами.

Виконання та аналіз 3 – 4 п'єс реп. 1 – 3 року навчання мистецьких шкіл.

Виконання та аналіз 3 – 4 п'єс реп. 4 – 5 року навчання мистецьких шкіл.

Виконання та аналіз п'єс реп. 6 – 7 року навчання мистецьких шкіл.

Тема 14. Робота над п'єсами ліричного характеру.

Робота над мелодією, образний зміст твору.

Виконання та аналіз п'єс реп. 1 – 3 року навчання мистецьких шкіл.

Виконання та аналіз 3 – 4 п'єс реп. 4 – 5 року навчання мистецьких шкіл.

Виконання та аналіз п'єс реп. 6 – 7 року навчання мистецьких шкіл.

Тема 15. Робота над різнохарактерними п'єсами.

Жанрові ознаки творів , шляхи роботи.

Виконання та аналіз 3 – 4 п'єс реп. 1 – 3 року навчання мистецьких шкіл.

Виконання та аналіз 3 – 4 п'єс реп. 4 – 5 року навчання мистецьких шкіл.

Виконання та аналіз п'єс реп. 6 – 7 к року навчання мистецьких шкіл .

Тема 16. Особливості роботи над етюдами.

Визначення жанрових особливостей, художнього змісту.

Визначення технічних формул та варіанти роботи над ними.

К. Черні – Г. Гермер Етюди.

Етюди К. Лешгорна, Г. Беренса.

Виконання та аналіз 3-4 етюдів реп. 1 – 3 класу мистецьких шкіл.

Виконання та аналіз 3-4 етюдів реп. 4–5 класу мистецьких шкіл.

Виконання та аналіз 3-4 етюдів реп. 6–7 класу мистецьких шкіл.

Тема 17. Принципи роботи над гамами та вправами.

Робота над гамами.

Робота над арпеджіо.

Робота над вправами.

**Список творів для методико-виконавського аналізу
педагогічного репертуару
(профілізація «Фортепіано»):**

1. Й. С. Бах «Маленька прелюдія» До мажор
2. Й. С. Бах «Менует» Соль мажор
3. Й. С. Бах 2-х голосна інвенція Фа мажор
4. М. Клементі Сонатина До мажор
5. Л. Ван Бетховен Сонатина Фа мажор
6. Ф. Кулау Варіації Соль мажор
7. І. Беркович Варіації на тему укр.нар.п. «Ой, ходила дівчина бережком»
8. В. Теличко «Про Закарпаття»
9. І. Беркович «Взяв-би я бандуру»
10. М. Степаненко «Гопак» з дитячого альбому
11. Л. Шукайло «Курчатка»
12. К.Черні-Гермер Етюд Соль мажор
13. К. Черні Етюд ор. 139 № 19 До мажор
14. Л. Шітте Етюд № 9, № 10 ор. 160
15. Ф.Бургмюллер Етюд ор. 100 № 21 «Гармонії ангелів»

**Зміст програми навчальної дисципліни
«Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару»
(профілізація «Оркестрові струнні інструменти»)**

Тема 1. Григорян А. «Початкова школа навчання гри на скрипці» Дидактичні принципи побудови школи. Послідовність викладення коротких методичних вказівок.

Тема 2. Стеценко В. «Перші мелодії». Олійник О., Родіонова Т. «Букварик для школяра-скрипаля». Педагогічний репертуар для скрипки молодших класів.

Тема 3. Дейнеш Л. «Віоліно АВС» Принцип побудови школи. Методичні пояснення та ілюстрація підготовки постави. Постава пальців лівої руки. Поєднання вправ гри пальчиками з народними наспівками та піснями. Ритмічні вправи.

Тема 4. Лисаковський О. «Школа гри на скрипці». Методичні пояснення і поради автора. Підготовчий розділ – пісні для розвитку активного музичного слуху. Практичний розділ – вивчення нот на різних струнах та гра їх відповідними пальчиками.

Тема 5. Плахцінська Н. «Музична абетка». Аналіз побудови посібника.

Тема 6. Плахцінська Н. «Перші нотки скрипаля». 100 п'єс у першій позиції. 1-2 клас.

Тема 7. Пархоменко О., Зельдіс В. «Школа гри на скрипці». Огляд розділів школи: загальні методичні зауваження, як тримати скрипку, самостійне взяття скрипки, рух смичка по струні, поставка рук, пальців.

Тема 8. Пархоменко О., Зельдіс В. «Школа гри на скрипці». Огляд розділів школи: хроматичні рухи, різні розташування пальців на грифі, ознайомлення з позиціями.

Тема 9. Зелінські З. «Школа гри на скрипці». Порівняння польської школи гри на скрипці з школами, які використовуються в мистецьких школах України. Методичні поради. Побудова розділів.

Тема 10. Павлов О. «Скрипкова абетка». Аналіз побудови школи. Розбір основних розділів школи.

Тема 11. Шевчик О. «Скрипкова школа для початківців». Порівняння чеської школи гри на скрипці з школами, які використовуються в мистецьких школах України. Методичні поради. Побудова розділів та зошитів.

Тема 12. Гржималі І. «Гами і арпеджіо». Значення гам у технічному розвитку скрипаля. Розгляд основних розділів: вправи в гамах, мажорні і мінорні гами від першого, другого, третього пальців, зміна позицій, гами в двох та трьох октавах, зміна позицій на одній струні.

Тема 13. Григорян А. «Гами і арпеджіо». Розгляд частин збірки: перша позиція, вивчення позицій і переходів, гами подвійними нотами.

Тема 14. Блох Й. «Школа гам і арпеджіо». Зелінські З. «Наука гам і вивчення позицій». Порівняння методичної побудови цих шкіл вивчення гам з попередніми школами. Розгляд розділів вивчення штрихів на гамах та арпеджіо.

Тема 15. Шевчик О. «Школа скрипкової техніки» тв.1, зош. 1-2. Перегляд зошитів школи скрипкової техніки – штрихова техніка. Вправи для розвитку навиків гри різними штрихами. Шрадик Г. «Вправи для біглості та укріплення пальців». Методи роботи над вправами на одній, двох, трьох та чотирьох струнах.

Тема 16. Зельдіс В. «Вивчення позицій на скрипці». Аналіз методичних порад та вказівок: позиції на скрипці, рухи лівої руки під час поєднання позицій, типи переходів, поєднання позицій і штрихів, вивчення 1-7 позиції.

Тема 17. Вольфарт Ф. «60 етюдів» оп. 45. Розгляд етюдів на розвиток різних видів техніки у середніх класах. Тренувальні етюди, етюди художнього змісту

Тема 18. Кайзер Г. «36 етюдів» оп. 20. Розгляд етюдів на розвиток різних видів техніки в середніх класах. Тренувальні етюди, етюди художнього змісту.

Тема 19. Специфіка музичної мови, як основи формування та розвитку музичного мислення.

Люллі Ж. «Гавот і мюзет»

Гассе Й. «Буре і менует»

Вебер К. «Хор мисливців»

Рідінг О. Концерт сі-мінор II та III частини.

Тема 20. Специфіка музичної мови, як основи формування та розвитку музичного мислення.

Косенко В. «Пастораль»

Моцарт В. «Менует», «Полонез»

Бетховен Л. Сонатина I та II частини.

Тема 21 Аналіз шляхів вирішення виконавських проблем у процесі вивчення учнем художніх музичних творів малої форми кантиленного характеру.

Ніязі «Колискова»

Барток Б. Словацька народна мелодія

Козловський І. «Вальс»

Телеман Г. Концерт, фінал.

Тема 22 Аналіз шляхів вирішення виконавських проблем у процесі вивчення учнем художніх музичних творів малої форми рухливого характеру.

Кореллі А. «Алегро»

Фіокко П. «Алегро»

Шуман Р. «Мрії»

Данкля Ш. «Концертне соло».

Тема 23. Аналіз шляхів вирішення виконавських проблем у процесі вивчення учнем художніх музичних творів малої форми кантиленного характеру.

Вілла-Лобос Е. «Нехай мама колихає»

Дваріонас Б. «Вальс»

Хачатурян А. «Андантіно»

Рідінг О. Концертіно в угорському стилі.

Тема 24. Аналіз шляхів вирішення виконавських проблем у процесі вивчення учнем художніх музичних творів малої форми рухливого характеру.

Косенко В. «Скерцино», «Мазурка»

Зноско-Боровський О. «Мазурка», «Галоп».

Тема 25. Робота з учнем над агогічними особливостями музичної думки.

Зейц Ф. Концерт №1.

Тема 26. Особливості роботи з учнем над метро-ритмічною виразністю музичної думки в творах музично-педагогічного репертуару.

Бах Й. С. «Гавот і мюзет»

Гайдн Й. «Менует бика»

Дремлюга М. «Лірична пісня»

Зноско-Боровський О. «Слон».

Тема 27. Процес роботи з учнем над динамічною і тембровою виразністю у виконанні творів музично-педагогічного репертуару.

Косенко В. «Вальс»

Стеценко К. «Танок»

Базел Й. «Вокаліз»

Глієр Р. «Прелюдія».

Тема 28. Робота з учнями елементарного та базового підрівня над стильовими особливостями виконання художніх музичних творів

Бах Й.С. Концерт ля мінор, I частина.

Тема 29. Робота з учнями елементарного та базового підрівня над стильовими особливостями виконання художніх музичних творів

Вівальді А. Концерт ля мінор, I частина.

Тема 30. Засоби виразного втілення у виконанні єдності змісту і форми учнями елементарного та базового підрівня в процесі роботи над художніми творами музично-педагогічного репертуару.

Вівальді А. Концерт ля мінор, II та III частини.

Тема 31. Засоби виразного втілення у виконанні єдності змісту і форми учнями елементарного та базового підрівня в процесі роботи над художніми творами музично-педагогічного репертуару

Віотті Дж. Концерт №23.

Тема 32. Робота над творами рухливо-віртуозного характеру з учнями

елементарного та базового підрівня.

Домінчен К. «Скерцо»

Базел Й. «Танок».

Тема 33. Робота над творами рухливо-віртуозного характеру з учнями елементарного та базового підрівня.

Шуберт Ф. «Бджілка»

Дакен Л. «Зозуля».

Тема 34. Особливості роботи над творами кантиленного характеру з учнями елементарного та базового підрівня.

Ревуцький Л. «Інтермецо»

Жербін М. «Прелюд».

Тема 35. Особливості роботи з учнями над творами великої форми.

Акколаї Ж. Концерт №1.

Тема 36. Особливості роботи з учнями над творами великої форми.

Беріо Ш. Концерт №9.

**Список творів для методико-виконавського аналізу
педагогічного репертуару
(профілізація «Оркестрові струнні інструменти»)**

1. В.Косенко «Скерцино».
2. В.Косенко «Мазурка».
3. Е. Дженкінсон «Танець».
4. Б.Дваріонс «Вальс».
5. В. Кролл «Полька віслучка»
6. К. В. Стеценко «На весіллі у селі»
7. І. А. Гассе «Буре і менует»
8. В.Косенко «Пастораль».
9. К. М. Вебер «Хор мисливців».
10. А. Хачатурян «Андантіно».
11. Ж. Б. Люллі «Гавот і мюзет».
12. О.Зноско-Боровський «Галоп».
13. Й.Гайдн «Менует бика».
14. К.Бом «Безперервний рух».
15. А.Курчі «Чардаш».

**Зміст програми навчальної дисципліни
«Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару»
(профілізація «Оркестрові духові та ударні інструменти»)**

Тема 1. Актуальні проблеми сучасної музичної освіти.

Знайомство зі змістом типової навчальної програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти «Музичний інструмент» Флейта

Тема 2. Знайомство зі змістом типової навчальної програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти «Музичний інструмент» Гобой

Знайомство зі змістом типової навчальної програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти «Музичний інструмент» Кларнет

Тема 3. Знайомство зі змістом типової навчальної програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти «Музичний інструмент». Фагот

Знайомство зі змістом типової навчальної програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти «Музичний інструмент» Саксофон альт-тенор

Тема 4. Знайомство зі змістом мистецької школи «Музичний інструмент»

Знайомство зі змістом типової навчальної програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти Валторна

Знайомство зі змістом типової навчальної програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти «Музичний інструмент» Труба

Тема 5. Знайомство зі змістом типової навчальної програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти «Музичний інструмент» Тромбон.

Знайомство зі змістом типової навчальної програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти «Музичний інструмент» Туба

Тема 6. Знайомство зі змістом типової навчальної програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти «Музичний інструмент» Ударні інструменти.

Диференційований підхід до навчання учнів шкіл естетичного виховання

Тема 7. Завдання комплексного художнього виховання та навчання

Методи навчання гри на флейті. Створення ігрових ситуацій для ознайомлення з методом проблемного навчання

Тема 8. Методи навчання гри на гобої.. Створення ігрових ситуацій для ознайомлення з методом проблемного навчання

Методи навчання гри на кларнеті. Створення ігрових ситуацій для ознайомлення з методом проблемного навчання

Тема 9. Методи навчання гри на фаготі. Створення ігрових ситуацій для ознайомлення з методом проблемного навчання

Методи навчання гри на саксофоні - альт, саксофоні тенорі.. Створення ігрових ситуацій для ознайомлення з методом проблемного навчання

Тема 10. Методи навчання гри на валторні. Створення ігрових ситуацій для ознайомлення з методом проблемного навчання

Методи навчання гри на трубі. Створення ігрових ситуацій для ознайомлення з методом проблемного навчання

Тема 11. Методи навчання гри на тромбоні. Створення ігрових ситуацій для ознайомлення з методом проблемного навчання

Методи навчання гри на тубі. Створення ігрових ситуацій для ознайомлення з методом проблемного навчання

Тема 12. Методи навчання гри на ударних інструментах – малий барабан, ксилофон, маримба, дзвіночки Створення ігрових ситуацій для ознайомлення з методом проблемного навчання

Музично-виконавські здібності.

Тема 13. Методика проведення уроку. Планування уроків різних видів, враховуючи завдання комплексного навчання

Початковий період навчання . Створення ігрових ситуацій з використанням значного матеріалу вправ для навчання гри на інструментах.

Тема 14. Розвиток і вдосконалення техніки музиканта-виконавця.

Вивчення педрепертуару I-II-III року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти з методико-виконавським аналізом. Флейта

Тема 15. Вивчення педрепертуару I-II-III року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти з методико-виконавським аналізом . Гобой

Вивчення педрепертуару I-II-III року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти з методико-виконавським аналізом . Кларнет

Тема 16. Вивчення педрепертуару I-II-III року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти з методико-виконавським аналізом . Фагот

Вивчення педрепертуару I-II-III року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти з методико-виконавським аналізом . Саксофон альт-тенор

Тема 17. Вивчення педрепертуару I-II-III року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти з методико-виконавським аналізом. Валторна

Вивчення педрепертуару I-II-III року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти з методико-виконавським аналізом . Труба

Тема 18. Вивчення педрепертуару I-II-III року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти з методико-виконавським аналізом . Тромбон

Вивчення педрепертуару I-II-III року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти з методико-виконавським аналізом. Туба

Тема 19. Вивчення педрепертуару I-II-III року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти з методико-виконавським аналізом. Ударні інструменти–малий барабан, ксилофон, маримба, дзвіночки

Планування педагогічної роботи, репертуару учня з урахуванням завдань комплексного навчання і формування виконавських навиків.

Тема 20. Організація та направлення роботи з учнями середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування, з методико-виконавчим аналізом.

а) оволодіння навиками роботи над звуком;

б) оволодіння елементарними технічними навиками;

в) розвиток навиків художнього відтворення музики

Вивчення педрепертуару I-II-III- року навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування з методико-виконавським аналізом Флейта

Тема 21. Вивчення педрепертуару I-II-III- року навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування, з методико-виконавським аналізом. Гобой.

Вивчення педрепертуару I-II-III- року навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування, з методико-виконавським аналізом Кларнет

Тема 22. Вивчення педрепертуару I-II-III- року навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування, з методико-виконавським аналізом Фагот

Вивчення педрепертуару IV-V- року навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування з методико-виконавським аналізом. Туба

Тема 30. Вивчення педрепертуару IV-V- року навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування з методико-виконавським аналізом. Ударні інструменти – малий барабан, ксилофон, маримба, дзвіночки

Вивчення педрепертуару IV-V- року навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування з методико виконавським аналізом

Тема 31. Підготовка та аналіз уроку з педагогічної практики.

Індивідуальність учня і мистецтво педагога

Тема 32. Індивідуальний план – основа виховання та навчання учнів. Складання характеристики і плану учнів.

Вибір педрепертуару в школах естетичного виховання

Тема 33. Справжні і уявні прояви індивідуальності. Виховання і перевиховання учнів у школах естетичного виховання.

Робота над гамами та тризвуками.

Тема 34. Робота над етюдами

Робота над музичними творами

Тема 35. Урок. Організація і методика проведення.

Помилкові і односторонні погляди в практиці музикантів-педагогів

Тема 36. Специфіка мистецтва музиканта-педагога. Навчальна документація. Планування педагогічної роботи. Розбір навчальних програм та планів

**Список творів для методико-виконавського аналізу
педагогічного репертуару
(профілізація «Оркестрові духові та ударні інструменти»)**

Клас флейти

1. Українська народна пісня «Лисичка»
2. А. Хачатурян «Андантіно»
3. В. А. Моцарт «Арія з опери «Дон Жуан»
4. Чеська полька
5. Й. Гайдн «Менует»
6. Д. Обер «Престо»
7. Л. Вайнер «Танець лисиці»
8. Ж. Бізе «Менует»
9. І. Мартон «Колискова»
10. Ж. Колодуб «Ноктюрн»
11. Ж. Бізе «Менует»
12. М. Глієр «Романс»
13. Ж. Колодуб «Ноктюрн»
14. Й. С. Бах - Ш. Гуно «Ave Maria»

15. Б.Годар «Алегрето»

Клас гобоя

1. Українська народна пісня «Лисичка»
2. В.А.Моцарт «Азбука»
- 3.Й.Брамс «Колискова»
4. М.В.Лисенко «Колискова»
5. В.А.Моцарт «Арія з опери «Дон Жуан»
6. Ф.Шуберт « В путь»
- 7 В.А.Моцарт «Менует»
- 8.Л.Вайнер «Танець лисиці»
- 9.Ж.Бізе «Менует»
10. І.Мартон «Колискова»
- 11.Ж.Колодуб «Ноктюрн»
12. Й.С.Бах -Ш. Гуно «Ave Maria»
13. Б.Лятошинський «Народна пісня»
- 14.. Л.Бетховен «Сонатина»
- 15.Т.Альбіноні «Концерт»(І частина)

Клас кларнета

- 1.М.Лисенко «Пісня Лисички»
- 2.С.Луканюк «Казка»
- 3.Й.Брамс «Колискова»
- 4.В. Моцарт «Алегрето»
5. Е. Гріг «Норвезька народна пісня»
6. О. Філіпенко «По малину в сад пійдем»
- 7.Обр. І . Яворського «Ой на горі женці жнуть»
- 8.Ю. Щуровський «Гопак»
- 9.Л.Ревуцький «Інтермеццо»
- 10.К. Вебер «Сонатина»
- 11.Ж. Леклер «Жига»
- 12.В. Моцарт «Рондо»
- 13.Л. Бетховен «Сонатина»
- 14.Ю. Щуровський «Романс»
15. Л. Колодуб «Танець»

Клас саксофона

- 1.В.А.Моцарт «Алегрето»
- 2.М.Лисенко « Пісня Лисички»
- 3.Українська народна пісня «Веселі гуси»
- 4.Українська народна пісня «Журавель»
- 5.І.Куриліна « Зелене слоненя»
- 6.С.Фостер «Родинне джерело»
- 7.Й.Брамс «Колискова»
- 8.В.Моцарт «Травнева пісня»
- 9.Й.С.Бах «Менует»
- 10.Л.Бетховен «Бабак»
- 11.Л.Вайнер «Танець лисиці»

12. Г. Перселл «Арія»
13. В. Носов « Ноктюрн»
14. Дж. Мартіні «Романс»
15. Й. С. Бах «Арія»

Клас труби

1. В. А. Моцарт «Алегрето»
2. М. Лисенко «Лисичка»
3. Українська народна пісня «Веселі гуси»
4. О. Філіпенко «По малину в сад підем»
5. Обр. І. Яворського «Ой на горі жінці жнуть»
6. Е. Гріг «Норвезька народна пісня»
7. Й. С. Бах «Менует»
8. І. Мартон «Сумна пісенька»
9. Е. Гріг «Пісня Сольвейг»
10. Ф. Шуберт «Колискова»
11. В. Косенко «Скерцино»
12. Обр. М. Різоля «Тропотянка»(закарпатський танець)
13. К. Мясков «Український танок»
14. Г. Ф. Гендель «Тема з варіаціями» 1
15. Дж. Россіні «Марш»

Клас валторни

1. Г. Ф. Телеман «П'єса»
2. Л. Ревуцький «Вийди, вийди сонечко»
3. Українська народна пісня «Веселі гуси»
4. М. Лисенко «Лисичка»
5. В. А. Моцарт «Алегрето»
6. Ж. Б. Люллі «Пісенька»
7. В. А. Моцарт «Травнева пісня»
8. Р. Шуман «Перша втрата»
9. Й. С. Бах «Менует»
10. І. Мартон «Сумна пісенька»
11. Е. Гріг «Пісня Сольвейг»
12. Ф. Шуберт «Колискова»
13. В. Моцарт «Пісня Пастушка»»
14. Л. Бетховен «Народний танець»
15. Г. Гендель «Бурре»

Клас тромбона

1. Ж. Люллі «Пісенька»
2. Л. Бетховен «Сурок»
3. Й. Брамс «Коваль»
4. Г. Ф. Телеман «Арія»
5. Ф. Мендельсон «Пісня без слів»
6. Й. Гайдн «Алегро»

7. Дж. Перголезі «Песа»
8. Ж. Люллі «Менует»
9. М. Косенко «Скерцино»
10. Л. Бетховен «Похідна пісня»
11. В. А. Моцарт «Голос труби»
12. П. Мартіні «Гавот»
13. Й. С. Бах «Аріозо»
14. М. Машкін «Верховино, мати моя»
15. Б. Лятошинський «Мелодія»

Ударні інструменти

1. Е. Сусато «Алеманда»
2. Чеська народна пісня «Пастушок» (обробка С. Стемпневського)
3. Л. Ревуцький «Пісенька»
4. Б. Барток «П'єса»
5. Й. Гайдн «Аллегро»
6. Дж. Перголезі «П'єса»
7. М. Косенко «Скерцино»
8. Ж. Люллі «Менует»
9. Л. Бетховен «Похідна пісня»
10. К. М. Вебер «Хор мисливців»
11. Р. Шуман «Веселий селянин»
12. Л. Бетховен «Менует»
13. В. А. Моцарт «Менует» з «Маленької нічної серенади»
14. Л. Бетховен «Шотландська пісня»
15. Г. Ф. Гендель «Аллегро»

Зміст програми навчальної дисципліни «Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару» (профілізація «Народні інструменти»)

Тема 1. Мета та завдання курсу «Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару». План методико-виконавського аналізу педагогічного репертуару. Мета курсу – сформувати у педагогів навички глибокого аналізу музичного твору з урахуванням тембрових, технічних та аплікатурних можливостей народного інструмента. Завдання включають розробку плану, який охоплює стилістичну автентичність та педагогічну ефективність репертуару саме для народних інструментів.

Тема 2. Особливості репертуару для здобувачів освіти елементарного підрівня мистецьких шкіл. Репертуар початкових класів має сприяти правильній постановці рук (аплікатура, ведення смичка, робота міхів), освоєнню базових штрихів та прийомів гри на інструменті (тремоло, бріоль, арпеджіо). Це прості народні пісні, танці та легкі переклади, що мають бути максимально адаптовані під інструмент (наприклад, баян чи домра).

Тема 3. Принципи підбору аплікатури. Аплікатура має бути раціональною, зручною для руки учня та враховувати конструктивні особливості інструмента (наприклад, розташування кнопок/клавіш, ладів). Правильний вибір забезпечує технічну свободу, плавність фразування (особливо на баяні/акордеоні) та сприяє виразному виконанню.

Тема 4. Методико-виконавський аналіз етюдів. Аналіз етюдів спрямований на визначення конкретного технічного завдання, специфічного для народного інструмента (наприклад, швидкі пасажі, подвійні ноти, прийоми барре на гітарі, тремоло на домрі/бандурі, синхронізація міха та клавіатури). Методична робота фокусується на найбільш ефективних вправах для подолання технічних труднощів конкретного інструмента.

Тема 5. Особливості репертуару для здобувачів освіти базового підрівня мистецьких шкіл. Репертуар середніх класів розширюється за рахунок більш складних оригінальних творів, віртуозних обробок, творів великої форми та поліфонії. Робота спрямована на вдосконалення художньої інтерпретації, технічної витривалості та освоєння складних штрихів/прийомів.

Тема 6. Методико-виконавський аналіз обробок народних пісень та варіацій на народні теми. Ключовим є аналіз автентичності народної мелодії, її ладових особливостей та типових фольклорних інтонацій. Методична робота спрямована на передачу національного колориту та вивчення віртуозних варіацій, що розкривають технічні можливості народного інструмента.

Тема 7. Методико-виконавський аналіз поліфонічних творів. Аналіз зосереджений на голосоведенні та визначенні способу тембральної диференціації голосів (наприклад, різні регістри на баяні/акордеоні, використання різних струн на гітарі/бандурі). Виконавська робота вимагає чіткого артикуляційного розділення голосів.

Тема 8. Методико-виконавський аналіз творів великої форми. Аналіз архітекtonіки (сонати, концерти для народного інструмента) та драматургію циклу. Виконавська робота вимагає планування динамічного та темпового розвитку протягом усіх частин циклу, враховуючи специфіку динамічного контролю на інструменті (наприклад, робота міха).

**Список творів для методико-виконавського аналізу
педагогічного репертуару (профілізація «Народні інструменти»
Баян, акордеон**

1. Українська народна пісня «Ти до мене не ходи» (редактор упорядник Серотюк П.)
2. Бах Й.-С. «Менует»
3. Бах Й.-С. «Арія»
4. Лисенко М. «Колискова»
5. Штейбельт Д. Сонатина До мажор І ч.
6. Українська народна пісня «Сонце низенько» («Музична школа», навчально-методичне видання. Випуск 136. Баян\акордеон для 1-6 класів.)
7. Українська народна пісня «Зайчик» («Музична школа», навчально-методичне видання. Випуск 136. Баян\акордеон для 1-6 класів.)

8. Хаслінгер Т. Сонатина До мажор І ч.
9. Гендель Г.-Ф. «Сарабанда»
10. Січ А. «Веселе літо»
11. Жужа О. «Роздум» (вальс)
12. Соколик С. «Троїсті музики» з дитячої сюїти «Одного літнього дня»
13. Богатирьова Ю. « Денс»
14. Бондарчук О. «Фантазійна» з збірки «Назви естетичних емоцій»
15. Сорока В. «Човник»

Гітара, цимбали, домра

1. Українська народна пісня в обробці Шинкаренка Ю. «Ой, на горі жито»
2. Лозі Й. А. Капричіо з Партити ля-мінор
3. Гайдн Й. «Менует»
4. Черепович О. «Колискова»
5. Затинченко О. «Полька»
6. Черепович О. «Колискова»
7. Українська народна пісня в обробці А. Бойко «Повій, вітре, на Україну»
8. Українська народна пісня в обробці Ю. Шинкаренка «На поточку'м прала»
9. Сагreras Х. «Прелюд»
10. Обробка К.Чечені – української народної пісні «Ой, у гаю при Дунаю»
11. Лозі Й. А. «Жига»
- 12 Р. де Відаль – Прості варіації на тему іспанської «Фолії»
13. Затинченко О. «Наспів»
14. Каруллі Ф. «Романс»
15. Невідомий автор «Полонез»

Зміст програми навчальної дисципліни «Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару» (профілізація «Хорове диригування»)

- Тема 1. Вступ. Зміст та предмет дисципліни.
- Тема 2. Огляд та порівняльний аналіз літератури.
- Тема 3. Принципи підбору репертуару.
- Тема 4. Особливості початкового періоду навчання (хор здобувачів освіти елементарного підрівня початкової мистецької освіти).
- Тема 5. Методика роботи над вокальними правами, розспівками з хором здобувачів освіти елементарного підрівня початкової мистецької освіти.
- Тема 6. Нотні збірники для хору здобувачів освіти елементарного підрівня початкової мистецької освіти.
- Тема 7. Робота над одноголосними творами з супроводом.
- Тема 8. Робота над одноголосними творами а capella (духовні богослужбові одноголосні наспіви).
- Тема 9. Робота над двохголосними творами з супроводом гомофонно-гармонічного складу.
- Тема 10. Робота над двохголосними творами а capella.
- Тема 11. Робота над двохголосними творами з елементами поліфонії.

- Тема 12. Робота над триголосними творами з супроводом гомофонно-гармонічного складу.
- Тема 13. Робота над каноном.
- Тема 14. Робота над обробками українських народних пісень.
- Тема 15. Робота над джазовими хоровими творами.
- Тема 16. Особливості роботи з хором здобувачів базового підрівня початкової мистецької освіти. Нотні збірники.
- Тема 17. Методика роботи над вокальними правами, розспівками з хором здобувачів базового підрівня початкової мистецької освіти .
- Тема 18. Робота над одноголосними хоровими творами а capella епохи Середньовіччя (західно-європейська сакральна монодія – григоріанський хорал).
- Тема 19. Робота над двоголосними творами (поліфонія строгого стилю) епохи Відродження.
- Тема 20. Робота над мадригалом.
- Тема 21. Робота над творами західноєвропейських композиторів епохи Класицизму.
- Тема 22. Робота над творами західноєвропейських композиторів епохи Романтизму.
- Тема 23. Робота над творами композиторів ХХ-ХХІ ст..
- Тема 24. Робота над хоровими творами поєднаними зі сценічною дією (оперні хори).
- Тема 25. Методика аналізу хорових творів. Літературно-художній та стилістичний аналіз.
- Тема 26. Методика аналізу. Музично-теоретичний аналіз. Форма твору.
- Тема 27. Методика аналізу. Ладо-тональний та гармонічний аналіз.
- Тема 28. Методика аналізу. Метро-ритм.
- Тема 29. Методика аналізу. Мелодика.
- Тема 30. Методика аналізу. Фактура.

Список творів для методико-виконавського аналізу педагогічного репертуару

Профілізація «Хорове диригування»:

1. Брамс Й., обробка А. Цахеса «Колискова»
2. Верьовка Г. Обробка української народної пісні «Ой літає соколонько»
3. Воробкевич С. , сл. Шевченка Т., «Веснянка»
4. Гайдук В., сл. Сороки С. «Весняно-чарівна» зі збірника «Лети , моя мелодія»
5. Дремлюга М. Обробка української народної пісні «Як діждемо літа»
6. Колодуб Ж., сл. Шевченка Т. «Тече вода з-під явора»
7. Кос-Анатольський А., сл. Жупанина С. «Журавлик»
8. Кос-Анатольський А., сл. Жупанина С. «Мурашка»
9. Кос-Анатольський А., сл. Жупанина С. «Сонечко»
10. Кос-Анатольський А., сл. Шевченка Т. «Учітєся, брати мої»
11. Леонтович М. Обробка української народної пісні «Ой сивая зозуленька»

12. Лоренцо Перозі «Ave Maria»
13. Мислівичек Й, укр. текст Юхимовича В. «Ноктюрн»
14. Ревуцький Л. Обробка української народної пісні «Прилетіла перепілонька», аранжування О. Раввінова
15. Стеценко В., слова народні «Попід терном стежечка»

Зміст програми навчальної дисципліни
«Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару»
(профілізації «Спів», «Музичне мистецтво естради»)

Тема 1. Сутність предмету «Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару».

Тема 2. Основні методичні напрямки при навчанні дітей співу.

Тема 3. Принципи побудови уроків під час навчання у класі сольного співу. Музично-слухові данні та способи їх виявлення при вступі дітей в музичну школу.

Тема 4. Вікова періодизація дитячих голосів.

Тема 5. Характеристика та класифікація дитячих голосів. Характеристика та класифікація дискантів. Методичні системи вокального навчання (XIX–XX ст.).

Тема 6. Характеристика та класифікація голосів.

Тема 7. Мутація дитячого голосу та форми роботи під час мутації. Мутаційні зміни голосу у дівчат. Вокально-хорові навички.

Тема 8. Особливості функціонування голосового апарату у дітей. Дихальна система.

Тема 9. Гортань з голосовими зв'язками.

Тема 10. Артикуляційний апарат та резонаторна система.

Тема 11. Регістрова будова дитячого голосу та фізіологічні механізми їх формування.

Тема 12. Перехідні ноти та звуковисотний діапазон дитячого голосу. Форми та методи роботи над розвитком звуковисотного діапазону.

Тема 13. Індивідуальний тембр співацького голосу.

Тема 14. Співацькі навички та співацька постава при співі. Етапи роботи над дикцією.

Тема 15. Вправи на розвиток рухливості голосу.

Список творів для методико-виконавського аналізу
педагогічного репертуару

Профілізація «Спів», «Музичне мистецтво естради»:

1. Українська народна пісня «Ой, ходила дівчина бережком»
2. С. Людкевич «Ой, співаночки мої».
3. «Туга за весною» В.А. Моцарт. сл. Х. Овербена. Укр. текст Я. Кпенціва.
4. «На зеленому горбочку» сл. Лесі Українки, муз. Б. Фільц
5. К. Стеценко, сл. Л. Українки «Стояла я і слухала весну».
6. Українська народна пісня «Зеленький барвіночку»
7. Романс Оксани «Місяцю ясний» із опери С.С. Гулака -Артемовського «Запорожець за Дунаєм»

8. А. Вівальді. Арія «Vieni, vieni o mio diletto»
9. Й. С. Бах – Ш. Гуно. Аве Марія .
10. В. А. Моцарт, арія Барбаріни з опери «Весілля Фігаро»
11. Сл. і муз. О. Горова «Пісня про маму»
12. Сл. і муз. О. Горова «Рідна Україна».
13. Сл. О. Олесья , муз. І. Кушплера «Ой, не сійте сніги»
14. В. Теличко, сл. М. Меденцій «Мамине свято»
15. Українська народна пісня «Добрий вечір, дівчино»

Перелік практичних питань дисципліни
«Методика викладання музично-теоретичних дисциплін»

(профілізація «Теорія музики»):

1. Методична розробка уроку «Бесіди про мистецтво» (елементарного підрівня початкової мистецької освіти) на тему «Музичні інструменти. Поняття про симфонічний оркестр»
2. Методична розробка уроку з «Музичної літератури» (базового підрівня початкової мистецької освіти) на тему: «Інструментальна мініатюра».
3. Методична розробка уроку з «Музичної літератури» (базового підрівня початкової мистецької освіти) на тему: «Й. Гайдн. Симфонія №103 (з тремоло літавр)»/
4. Методична розробка уроку з «Музичної літератури» на тему: «Л. Бетховен. Увертюра «Егмонт»
5. Методична розробка уроку з «Музичної літератури» на тему: «Є. Станкович. Творчий портрет» Методична розробка уроку «Бесіди про мистецтво» (елементарного підрівня початкової мистецької освіти) на тему «Музичні інструменти. Поняття про симфонічний оркестр»
6. Методична розробка уроку з «Музичної літератури» (базового підрівня початкової мистецької освіти) на тему: «Е. Гріг. Сюїта «Пер Гюнт».
7. Методична розробка уроку з «Музичної літератури» (базового підрівня початкової мистецької освіти) на тему: М. Лисенко. Дитяча опера «Зима і Весна».
8. Методична розробка уроку з сольфеджіо на тему: « Інтервал чиста квінта»
9. Методична розробка уроку з сольфеджіо на тему: «Зменшений VII».
10. Методична розробка уроку з сольфеджіо на тему: «Розмір 6/8»
11. Методична розробка уроку з сольфеджіо на тему: «Ритмічна фігура пунктир».
12. Методична розробка уроку з сольфеджіо на тему: «Гармонічний мажор».
13. Методична розробка уроку з «Музичної грамоти та практичного музикування» на тему: «Затакт у розмірі 3/4»
14. Методична розробка уроку з «Музичної грамоти та практичного музикування» на тему: «Темпи. Італійські позначення темпів»
15. Методична розробка уроку з «Музичної грамоти та практичного музикування» на тему: «Прості дводольні розміри на прикладах жанрів танцювальної музики».

Зразки екзаменаційних білетів:

Профілізація «Фортепіано»

1. Психологія як наука і навчальна дисципліна
2. Музичні здібності та їх визначення.
3. Методико-виконавський аналіз музичного твору В.Теличко «Про Закарпаття».

Профілізація «Оркестрові струнні інструменти»

1. Темперамент. Типи темпераменту.
2. Урок з фаху. Структура уроку. Методи проведення уроку.
3. Методико-виконавський аналіз музичного твору: В.Косенко «Скерцино».

Профілізація «Оркестрові духові та ударні інструменти»

1. Предмет психології. Музична психологія.
2. Класифікація духових інструментів. Акустичні основи звукоутворення на різних духових інструментах, технологія звукоутворення.
3. Методико-виконавський аналіз музичного твору (з рекомендованого списку творів, по інструментах): В.Моцарт «Травнева пісня» (саксофон).

Профілізація «Народні інструменти»

1. Темперамент. Типи темпераменту.
2. Урок з фаху. Структура уроку. Методи проведення уроку.
3. Методико-виконавський аналіз музичного твору: Гендель Г.-Ф. Сарабанда.

Профілізація «Хорове диригування»

1. Методи психологічних досліджень, їх загальна характеристика.
2. Методика викладання предмету «Вокальний ансамбль».
3. Методико-виконавський аналіз музичного твору: муз А.Кос-Анатольського, сл.С.Жупанина «Мурашка».

Профілізація «Спів», «Музичне мистецтво естради»

1. Поняття про емоції і почуття.
2. Мутація дитячого голосу, робота викладача під час мутаційного періоду.
3. Методико-виконавський аналіз музичного твору: К. Стеценко, сл.Л.Українки «Стояла я і слухала весну».

Профілізація «Теорія музики»

1. Система педагогічних наук. Музична педагогіка.
2. Навчальна програма «Музична література», її зміст, принципи побудови.
3. Методична розробка уроку з «Музичної грамоти та практичного музикування» на тему: «Інтервал чиста квінта».

Критерії оцінювання кваліфікаційного екзамену «Основи педагогічної майстерності»

Критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти при відповідях на атестації здобувачів освіти комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради визначаються Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів освіти в комунальному закладі «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради (розділ 4.6). <https://umfkzador.uz.ua/uploads/files/Pro-ocinjuvania-2023.pdf>

4.6.Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти при відповідях на атестації здобувачів освіти.

4.6.1. Варіант (білет) складається з трьох питань, які охоплюють теоретичний та практичний матеріал. Кожне питання оцінюється за національною (чотирибальною) системою оцінок «5», «4», «3» і «2».

4.6.2. Знання здобувачів освіти оцінюється як з теоретичної, так і практичної підготовки за такими критеріями:

4.6.3. «Відмінно» - здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

4.6.4. «Добре» здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування щодо тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного.

4.6.5. «Задовільно» - здобувач освіти переважно опанував теоретичні знання навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю.

4.6.6. «Незадовільно» - здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні мислення та сформованість практичних навичок.

4.6.7. При визначенні остаточної оцінки відповідей на питання екзаменаційних білетів(варіанту) підсумовується загальна кількість отриманих балів і ділиться на число завдань. При цьому відмінна оцінка виставляється, якщо середній бал більший або дорівнює

4,6. Оцінка «добре» виставляється, якщо середній бал знаходиться в межах 3,6-4,5. Оцінка «задовільно» виставляється при середньому балі в межах 2,6 -3,5.

Публічна демонстрація досягнень у вигляді кваліфікаційної роботи
(для здобувачів профілізації «Теорія музики» відповідно до Положення про підготовку та захист кваліфікаційної роботи в комунальному закладі «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради)

https://umfkzador.uz.ua/uploads/files/Pro-Kv-rob-2023_1.pdf

Кваліфікаційний іспит з публічної демонстрації методики роботи з аматорським музичним колективом (для отримання кваліфікації «Керівник аматорського колективу (оркестру, ансамблю))

Диригування та методика роботи з духовим оркестром

Здобувач освіти повинен продиригувати два твори з духовим оркестром та провести фрагмент репетиційного процесу з новим музичним твором, можливо власно інструментованим.

Рекомендований репертуар (диригування оркестром)

Ennings P. «Aladdin»
Holst G. First Suite for Military Band
Jacob de Haan. «La Storia»
Jacob de Haan. «Concerto d`Amore»
Webbern A. «The Phantom of the Opera»
Бабич Р. «Гумореска»
Безушкевич М. «Свято в Карпатах»
Бізе Ж. Вступ до опери «Кармен»
Брамс Й. Угорські танці №1,5
Віятник М. «Карпатські візерунки» для 2-х труб з оркестром
Віятник М. «Українська Подільська полька» для 2-х труб з оркестром
Гріг Е. «Смерть Озе» .
Гріг Е. «Танець Анітри» з сюїти «Пер Гюнт»
Гріг Е «Пісня Сольвейг»
Гуно Ш. Балетна музика з опери «Фауст»
Густав П. «Circus genz» для ксилофона з оркестром
Дворжак А. «Слов'янський танець No2, 8»
Дворжак А. «Гумореска»
Дініку Г. Хоро - Стакатто для 2-х труб з оркестром
Едді К. «Палісандр» для ксилофона з оркестром
Єднак С. «Українське Попурі №1,2,3»
Зуппе Ф. Увертюра до оперети «Легка кавалерія»
Лангер А. «Спритні пальці»

Лисенко М. Увертюра до опери «Тарас Бульба»
Маргулна П. «Іспанський танець»
Матвійчук В. «Концертна полька «Ватра» для ксилофона з оркестром
Місонжник С. «Українська сюїта»
Монті В. «Чардаш»
Россіні Дж. Увертюра до опери «Вільгельм Тель»
Шитов Ю. «На крилах пісні» (попурі на українські популярні теми)

Рекомендований репертуар (робота з оркестром)

1. Машкін М., «Верховина, мати моя»
2. Обробка Леонтовича М., «Щедрик»
3. Сапелюк Б. Концертний марш «Калина пам'яті»
4. Тішков С. «Марш січових стрільців»
5. Ярославенко Я. Концертний марш «О, Україно!»

Орієнтовні програми

Варіант 1

1. Брамс Й. Угорські танці №1
2. Лисенко М. Увертюра до опери «Тарас Бульба»
3. Машкін М., «Верховина, мати моя»

Варіант 2

1. Бізе Ж. Вступ до опери «Кармен»
2. Гріг Е «Пісня Сольвейг»
3. Обробка Леонтовича М., «Щедрик»

Варіант 3

1. Зуппе Ф. Увертюра до оперети «Легка кавалерія»
2. Маргулна П. «Іспанський танець»
3. Сапелюк Б. Концертний марш «Калина пам'яті»

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з кваліфікаційного іспиту з публічної демонстрації методики роботи з аматорським музичним колективом (диригування та методика роботи з духовим оркестром) здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» – впевнене та якісне диригування творів, які відповідають вимогам поточного етапу навчання, високий рівень техніки диригування, виразність диригентських жестів. Впевненість, сценічна витримка, емоційність та артистизм, органічна взаємодія з артистами колективу

«добре» - здобувач освіти демонструє достатній рівень техніки диригування. Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, розкриває штрихову палітру), але мають місце певні технічні, темпові та агогічні помилки

метро-ритмічної пульсації і не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що диригує.

«задовільно» - диригування здобувача освіти має значну кількість недоліків: недосконале знання партитури; недотримання схеми тактування; недостатня емоційна виразність; слабка сценічна витримка; не систематично готується до занять.

«незадовільно» - рівень підготовки здобувача освіти не відповідає програмним вимогам. Він може продиригувати окремі фрагменти музичного твору, але робить численні помилки, демонструє низький рівень техніки диригування. Відсутня виразність та емоційність виконання.

Диригування та методика роботи з оркестром народних інструментів

Здобувач освіти повинен продиригувати два твори оркестром народних інструментів та провести фрагмент репетиційного процесу з новим музичним твором, можливо власно інструментованим.

Рекомендований репертуар (диригування оркестром)

Твори великої форми

Белліні В. Увертюра до опери «Норма»

Верді Д. Вступ до опери «Травіата».

Генішта І. Увертюра.

Колодуб Л. Співаночки та коломийки.

Колодуб Л. Троїсті музики.

Колодуб Л. Сюїта «Закарпатські ескізи».

Кос-Анатольський А. Увертюра до опери «Заграва».

Масканьї П. Інтермеццо до опери «Сільська честь».

Мендельсон Ф. Увертюра «Рюї Блаз»

Паліашвілі З. Вступ до опери «Даїсі»

Твори малої форми

Бом К. Безперервний рух

Дмитренко В. Коло ватри

Дмитренко В. Замок Любарта

Задор Д. Співаночки

Задор Д. Закарпатський ескіз

Задор Д. Фантазія «Тиса»

Мартон С. Коломийка

Скорик М. Мелодія.

Штраус Й. Полька-піцикато

Щуровський Ю. Романс.

Акомпанементи

Білаш О. Журавка.

Валенте Н. Страсть.
Лара А. Гранада.
Янівський Б. Журавочка.

Рекомендований репертуар (робота з оркестром)

1. Власов В. Давай посвінгуємо
2. Волонтир В. Коломийка
3. Волонтир В. Святковий вальс
4. Пяццолла А. Облівіон
5. Мартон С. Коломийка

Орієнтовні програми

Варіант 1

1. Безушкевич М. Свято в Карпатах
2. Дмитренко В. Коло ватри
3. Власов В. Давай посвінгуємо

Варіант 2

1. Обробка Дарбіня О. Українська святкова
2. Музика Б. Янівського, слова Шкраб'юка Журавочка
3. Волонтир В. Коломийка

Варіант 3

1. Задор Д. Закарпатський ескіз
2. Скорик М. Мелодія
3. Пяццолла А. Облівіон

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з кваліфікаційного іспиту з публічної демонстрації методики роботи з аматорським музичним колективом (диригування та методика роботи з оркестром народних інструментів) здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» - впевнене та якісне диригування творів, які відповідають вимогам поточного етапу навчання, високий рівень техніки диригування, виразність диригентських жестів. Впевненість, сценічна витримка, емоційність та артистизм, органічна взаємодія з артистами колективу. У роботі над музичним твором впевнено володіє засобами диригентської техніки, дає вірні методичні вказівки, чує недоліки у грі виконавців та вміло виправляє їх відповідними засобами. Проявляє добрі знання з самостійно опрацьованого матеріалу.

«добре» - здобувач освіти демонструє достатній рівень техніки диригування. Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, розкриває штрихову палітру), але мають місце певні технічні, темпові та агогічні помилки метро-ритмічної пульсації і не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що диригує. У роботі над музичним твором добре володіє засобами диригентської техніки, дає вірні

методичні вказівки, чує недоліки у грі виконавців та вміло виправляє їх відповідними засобами. Проявляє добрі знання з самостійно опрацьованого матеріалу.

«задовільно» - диригування здобувача освіти має значну кількість недоліків: недосконале знання партитури; недотримання схеми тактування; недостатня емоційна виразність; слабка сценічна витримка; не систематично готується до занять. У роботі над музичним твором слабо володіє засобами диригентської техніки, дає переважно вірні методичні вказівки, чує недоліки у грі виконавців та може виправити їх відповідними засобами. Знання самостійно опрацьованого матеріалу посереднє.

«незадовільно» - рівень підготовки здобувача освіти не відповідає програмним вимогам. Він може продиригувати окремі фрагменти музичного твору, але робить численні помилки, демонструє низький рівень техніки диригування. Відсутня виразність та емоційність виконання. Систематично не готується до занять. У роботі над музичним твором не володіє засобами диригентської техніки, не може дати вірні методичні вказівки, не чує недоліків у грі виконавців. Не демонструє знання з самостійно опрацьованого матеріалу.

**Кваліфікаційний іспит з публічної демонстрації методики роботи
з аматорським музичним колективом
(для отримання кваліфікації
«Керівник аматорського колективу (хору, ансамблю)»**

«Диригування та методика роботи з хором»

Здобувач освіти повинен продиригувати з хором один твір з акомпанементом та провести фрагмент репетиційного процесу з новим музичним твором.

Рекомендований репертуар (диригування хором)

Брамс Й., обробка А. Цахеса. «Колискова»

Брамс Й. «Ave Maria»

Дуранте Ф. «Танець»

Задор Д. «Ой на плаю»

Задор Д. «Колискова»

Кос-Анатольський А, слова С. Жупанина. «Сонечко»

Кос-Анатольський А., слова С. Жупанина. «Мурашка»

Кос-Анатольський А, слова С. Жупанина «Журавлик»

Кос-Анатольський А., слова Т. Шевченка. «Учітєся, брати мої»

Леонтович М. Хори з незакінченої опери На Русалчин Великдень

Людкевич С. «Гагілка»

Мартон С. «Tantum ergo»

Ніра Чен. Обробка ізраїльської народної пісні «Dodi Li».

Українська народна пісня в обробці Верьовки Г. «Ой літає соколенько»

Українська народна пісня в обробці Ревуцького Л., аранжування Раввінова О.
«Прилетіла перепілонька»

Рекомендований репертуар (робота з хором)

Віночок українських народних пісень в обр. Давидовського Г.
Козак Є., слова Тараса Шевченка. «Думи мої».
Козак Є. «Як би мені черевички»
Колесса Ф. Обробка лемківської народної пісні «Ой зацвіли фіялочки».
Коломійця А. «Іванчику - білоданчику».
Косетто Е. Обробка андалузської народної пісні «Sevillanas».
Кошиць О. «Дала мені мати корову»
Кречко М. Обробка української народної пісні «За горами, за лісами»
(аранжування для жіночого хору Олексина В).
Майборода Г. «Зацвіли черешні».
Негритянська народна пісня в обробці Еда Ложексі «Black is the colour».
Некрасов А. «Ой виходьте дівчата»
Некрасов А. «Розкопаю я гору»
Неаполітанська народна пісня «Santa Lucia».
Станкович Є, сл. Шевченка Т. «Садок вишневий коло хати».
Теличко В. «Нічка»
Українська народна пісня в обробці Авдієвського А. «Ой на Івана, та й на
Купала».
Українська народна пісня в обробці Авдієвського А. «Ой на Івана, тай на
Купала».
Українська народна пісня в обробці Дремлюги М. «Як діждемо літа»
Українська народна пісня в обробці Козака Є. «Сіяв мужик просо».
Українська народна пісня в обробці Леонтовича М. «Ой сивая зозуленька».
Українська народна пісня в обробці Некрасова О. «Ой виходьте дівчата»
Українська народна пісня в обробці Стеценка В. «Вийди, вийди Іванку».
Українська народна пісня в обробці Степового Я. «Ой, дзвони дзвонять».
Щуровський Ю. «Дівоча пісня».

Орієнтовні програми

Варіант 1

1. Дуранте Ф. «Танець»
2. Щуровський Ю. «Дівоча пісня».

Варіант 2

1. Мартон С. «Tantum ergo»
2. Українська народна пісня в обробці Стеценка В. «Вийди, вийди Іванку».

Варіант 3

1. Українська народна пісня в обробці Ревуцького Л., аранжування Раввінова О. «Прилетіла перепілонька»
2. Кос-Анатольський А., слова Жупанина С. «Журавлик»

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти з кваліфікаційного іспиту з публічної демонстрації методики роботи з аматорським музичним колективом (диригування та методика роботи з хором) здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

«відмінно» - здобувач освіти диригує музичними творами, що за складністю відповідають або перевершують програмні вимоги; здобувач демонструє артистизм та високий технічний рівень диригентської техніки, розвинуте музичне мислення, демонструє навички реалізації засобів музичної виразності, дар емоційного впливу на виконавців. Форма виступу якісна і досконала.

«добре» - здобувач освіти виконує програму згідно вимогам, стабільно, досить повно розуміє художній зміст творів. Здобувач демонструє певні диригентські навички та уміння, але не має достатнього професійного та виконавського комплексу, мають місце незначні помилки в мануальній техніці.

«задовільно» - програма за рівнем складності відповідає вимогам, здобувач освіти демонструє певні диригентські навички та уміння, має достатньо сформовану технічну базу, але форма виступу нестабільна. Є помітні погіршеності у мануальній техніці, помітні недоліки втілення форми творів, засоби звуковедення одноманітні.

«незадовільно» - здобувач освіти скутий. Не демонструє належної диригентської техніки та необхідних професійних навичок для втілення програми. Здобувач має обмежені музичні здібності та недостатні диригентські навички, творче мислення не розвинуте. Відсутні елементарні знання та навички, примітивно сформоване музичне мислення та диригентський апарат.